

Nikola Kekić

RAK 'N' ROLL

RAK 'N' ROLL

Knjiga je dramatično-humoristični prikaz človeka, ki se je boril z rakom. V knjigi opisuje sprejetje ovinka na poti življenja, procedur in postopkov zdravljenja, vračanja nazaj v različne faze odraščanja in življenjske situacije, ki jih je doživel.

Nikola Kekić

RAK 'N' ROLL

Maribor, 2016

RAK'N'ROLL

Avtor: Nikola Kekić

Fotografija: Robi Vrlinič

Digitalni prelom: Janez J. Starc

Lektoriranje: Katja Bergles Bricman

Kraj in založba: Maribor, DigitPen

Leto izida: 2016

Način dostopa (URL):

<http://www.digitpen.com/e-knjige/spletna-knjigarna/proza/rak'n'roll>

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.42-94

KEKIĆ, Nikola

Rak'n'roll [Elektronski vir] / Nikola Kekić ; [fotografija Robi Vrlinič]. - El. knjiga. - Maribor : DigitPen, 2016

Način dostopa (URL): <http://www.digitpen.com/e-knjige/spletna-knjigarna/proza/rak'n'roll>

ISBN 978-961-6925-27-3 (pdf)

287326976

Brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedano reproduciranje, distribuiranje, javna priobčitev, predelava ali druga uporaba tega avtorskega dela ali njegovih delov v kakršnem koli obsegu ali postopku, hkrati s fotokopiranjem, tiskanjem ali shranjivitvijo v elektronski obliki, v okviru določil Zakona o avtorski in sorodnih pravicah.

Zahvalil se bi osebam, ki so mi omogočile življenje na našem planetu in v tej dimenziji. Življenje kralja v svojem šahovskem kraljestvu. Na strani, na kateri ima vsaka figura svojo vlogo. Tistih oseb ne bom imenoval, ker še nikoli nobenega nisem cinkal. Moje misli so vedno z njimi. Ker so pravi prijatelji res kot zvezde – velikokrat jih ne vidiš, ampak so vedno tam nekje ...

Knjiga je posvećena TEBI.

I.

Ura v čakalnici se je ustavila. Ustavila v moji glavi. Gledal sem jo in z mislimi odtaval daleč stran. Stran od tega ponorelega sveta. Ekonomske krize, vojne, naravne katastrofe, bolezni telesa in uma, islamskih skrajnežev, krščanskih demokratov, raka ...

No, pa smo tam. Rak ... Prekleta kurba ... Na hitro sem se vrnil iz dežele sanj. Nazaj v čakalnico onkološkega inštituta v Ljubljani, na enega od radioloških oddelkov. Sedel sem že z iglo v žili in čakal na klic medicinskega osebja iz sobe tri A. Iglo oziroma kateter so mi vstavili eno uro nazaj v sobi nedaleč od tiste, pred katero čakam. Čakal sem, da mi vbrizgajo kontrast in s preiskavo magnetne resonance preverijo, če sem spet fasal kakšno svinjarijo ali kazen ... Kazen za kaj? Za dose-danji način in tempo življenja ... Kako naj temu rečem? Pa naj bo rak – to je prava beseda.

Okrog mene je bilo kar nekaj ljudi. Eni so sedeli, drugi so stali, tretji pa ležali na premičnih posteljah, ki so

jih pripeljale sestre ali drugo medicinsko osebje. Tisti, ki so sedeli, so bili zaradi sedečega položaja preveč sproščeni in z mislimi na lokaciji, na kateri sem bil tudi sam. V kurcu ... Stoječi so se premikali in seštevali ploščice, po katerih so hodili, ali si ogledovali akrilne umetniške slike na stenah, ki jih je narisal sorodnik kakšne medicinske sestre ali zdravnika. Mislim, da so bile vse iz akrila. Verjetno spet kakšna substanca, ki povzroča raka, bi komentirala moja mama. Tretji, ki so ležali, so odštevali zadnje ure. Katetri, cevi, infuzije z dodatki ... Ni bilo ležečega telesa, ki ne bi imelo nekaj priključkov. Pogledov, uperjenih navzgor, z mislimi bogve kje, šteli so zadnje dneve bivanja na našem planetu, v naši dimenziji ... Stari, mladi, moški, ženske, otroci ... Bolezen ni bila izbirčna. Velikokrat je bila tudi neusmiljena. Vse več informacij zadnje čase, zadnjih nekaj let, so dobivali moji možgani o raku. O različnih oblikah in dimenzijah, kako hitro se razvija, kako ga pozdravit ... Toliko bolnih ljudi okrog mene, toliko tega kurčevega raka. Od kod!? Od kod, človek božji!? Nas hranijo s strupom, ga dihamo, si peremo riti v strupu?

Pesem benda z našega balkanskega polotoka mi se je motala po glavi: »Što si mi u kavu stavila ...«

Trudil sem se po vseh močeh ostati skoncentriran in, kot Louise Hay, misliti pozitivno. Nekako mi ni šlo. Na trenutke me je grabila panika. Začutil sem povišan utrip srca, oteženo dihanje, solza se je kopičila v levem očesu ... Poskusil sem s svojo super metodo – z ocenjevanjem ženskih oblin mimoidočih sester in zdravnic. Z metodo, ki se pri moški populaciji prenaša iz generacije v generacijo. Uspešno, seveda.

Je že bilo malo bolje. Naenkrat je ocenjevanje mimoidoče sestre s širokimi boki in verjetno brazilskimi spodnjicami črne barve prekinil zdravnik: »Nikola!«

Dvignil sem se s svojega stola ter hrabro in ponosno vstopil v prostor, kjer opravljajo magnetne resonance.

Spravili so me v stroj in me informirali kaj, kje in zakaj. Prijazno osebje, ni kaj. V stroju sem bil več kot pol ure. Ves ta čas se nisem smel premikati. S tem nisem imel težav, saj sem bil ves posran. Psihično, seveda, da ne bo pomote. Mašina je ropotala in nabijala, ampak me ni motilo. Bolj me je bilo strah rezultatov testiranja. Po končanem testu sem oblekel majico in radiologa vprašal, če mi lahko pove, ali je na slikah videti kaj sumljivega. Odgovoril je, da ne sme nič povedati, dokler temeljito ne pregledajo slik. Ker sem se tresel že nekaj

časa pred to preiskavo, sem ga še enkrat prosil vsaj za kakšen namig.

Odgovor je bil isti: »Ne smem.«

»Ne me jebat,« sem si mislil, »da je kakšna dobra pič-ka, povedal bi ji podatke pacienta od prejšnjega tor-ka.«

A po drugi strani, kaj če bi mi povedal, da je vse kul? Zdravnik pa bi čez en teden rekel: »Ne, ne, žal, vseeno imate raka, še vedno je prisoten ...«

Kaj če bi se vrnil tja, kjer se je vse začelo ... Ko bil sem še majhen pizdun ... Pizdun, star osemindvajset let.

Pisalo se je leto 2006. Delal sem v službi skoraj vsak dan, popoldan sem hodil na predavanja za prekvalifikacijo iz elektro smeri v ekonomskega tehnika, ponoči pa ... hmmm ... Noč ima svojo moč. Začarala me je ta noč že dolgo časa nazaj. Ni mi bilo naporno hodi-ti v službo. Delal sem na bencinskem servisu. Saj se še zmeraj trudim. In to na istem. Rad sem imel svojo službo, sodelavce, stranke, razgiban delovnik ... Kako sem prispel tja? Nekega dne sem se zapeljal tankat avto. Pri plačevanju goriva na blagajni se je nered-

kobesedni poslovodja zastrmel vame in vprašal, če imam nekaj minut.

Tip je bil star štirideset let, samozavesten in brbljav. Poznal sem ga s kakšnih naših nočnih avantur po mestu.

»Seveda,« sem odgovoril.

Šla sva do visoke mize za kavo. S svinčnikom je tapkal po nekem dokumentu in me vprašal, ali bi hotel delati na bencinski. Pritrdil sem mu brez dolgega pomisleka. Vprašal sem, kdaj naj pridem. Rekel je, če lahko jutri. Lahko, seveda. Popeljal me je iz notranjega prostora bencinskega servisa in mi še povedal: »Všeč ti bo, boš videl.«

In je mi res bilo.

Na začetku sem potreboval nekaj časa, da sem se naučil, kako kaj funkcionira. Potem pa je postalo prav zabavno. Šef me je velikokrat pošiljal na banko po drobiž ali po kakšnih drugih opravkih.

»Vzemi si čas,« je znal povedati.

»Ni panike, hitro bom nazaj, saj imam še marsikaj za postoriti,« sem mu odgovoril.

»Vzemi si čas,« je še enkrat ponovil.

V bistvu je želel povedat: »Ne ga jebat! Počasi ... Nadelal se boš še.«

Po končani popoldanski izmeni smo obvezno s sodelavci ali kompanjoni iz soseske šli na pijačo. Hmmm ... Dve, tri, pet ... Doma smo imeli kmetijo. Oče si je pred nekaj leti zaradi nezadostnih mesečnih prihodkov naše družine zamislil rejo in prodajo ovac. Nisem bil ravno navdušen nad tem njegovim biznisom. Mama je bila brez službe, z zdravstvenimi omejitvami, ki jih je uspešno skrivala pred ostalimi. Oče je delal v službi in se dodatno ukvarjal s kmetijo. Verjetno kot skoraj vsaka druga družina na našem koncu, saj je bil matematični izračun na izplačilnih listah v naši regiji vse nižji in nižji. Če si jo, seveda, dobil. Zaradi teh dodatnih aktivnosti je očetu danes osebno zdravje samo stari znanec. Da ne bo pomote, z mamo in bratom smo mu pomagali, kolikor smo zmogli in imeli časa. Še posebej mama ... Brat je odpeketal v Ljubljano na faks. Pogruntal je, da je življenje gori drugačno, verjetno lepše, in je bolj poredko prihajal k domačemu ognjišču.

Na bencinski sem takrat delal kot študent. Kaj sem študiral? Čebelarstvo. Smer Zujanje po mestu. V resnici naj bi »študiral« na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani. Noro, kajne? Študiral pravo, končal pa krivo.

Imel sem končano srednjo šolo elektro smeri. V svoji stroki sem delal skoraj 6 let in sem imel prakso in znanje na tem področju. Začel sem že pri osemnajstih letih, takoj po končani srednji šoli. Delal sem pri sorodniku, ki je imel svoje elektro podjetje v Novem mestu. V podjetju smo bili štirje in tudi tam sem rad delal. Zabavni so bili sodelavci. Starejši biki štiridesetih let, jaz pa sem pravkar končal srednjo šolo. Vsi so ga pili in kadili kot Turki v prostoru, kjer smo delali. Vse polno je bilo različnih elektro vezij in merilnih inštrumentov. Kot da gledaš nek laboratorij iz filma Jamesa Bonda iz sedemdesetih let. Manjkale so le bejbe v bikinijih. Čeprav nisem živel v teh letih, v sedemdesetih, sem jih pogrešal. Vse te informacije, ki sem jih dobil iz časopisov, revij, ostalih medijev in od oseb, ki so živele takrat, so me naredile nostalgičnega za tem obdobjem. Sodelavci so imeli vedno kaj povedati o sebi in življenju takrat. Kako se je živelo in kako se je uživalo. In seveda, kako počasi gre vse v kurac. Takrat mi je to bilo jebeno kul. Še danes se ne bi branil časovnega skoka nazaj.

Nekega dne sem se odločil zamenjati službo, ker sem ostal v podjetju sam s šefom. Ni bilo več tako zabavno. Ni bilo cigaretnega dima in ni bilo zajebancije. Bil sem optimističen pri iskanju druge službe. Ampak realnost je bila drugačna. Delovnega mesta zame ni bilo ni po bogu. Razen za kakšnim tekočim trakom. Oh, to ni bilo panike. Nekako si nisem želel takšnega lajfa. Enkrat sem bil na razgovoru za službo v enem od takrat večjih podjetij v Novem mestu, danes verjetno največjem v širši okolici. Ogromno proizvodno podjetje, svetovno znane znamke avtomobilov. Delal bi na mestu elektro vzdrževalca. V finalnem razgovoru smo bili štirje kandidati. Na koncu so nam pokazali notranjost ter kaj in kako se dela v trebušni votlini podjetja. Gledal sem te ljudi okrog sebe, utrujene, s podočnjaki, ženske so opravljale moška dela, moški pa dela, namenjena kakšnemu stroju. Ko smo se sprehajali med njimi, nam je vodič razlagal, kaj naj bi bila naša naloga, naloga vzdrževalca. Šlo mi je na kurac njegovo pametovanje in prepotentnost. Ko sem jih tako gledal, mi je srce začelo nabijati že samo ob misli, da bom tudi jaz tukaj končal. Stal v vrsti za tekočim trakom in čakal sireno za malico. Zavohal sem še staro olje, ki so ga uporabljali za podmazovanje strojev. Kot v klasičnem strojnem obratu. Človek, kje je muzika? Kje je cigaretni dim? Kje je zajebancija!? Imel sem kar na-

pad panike. Komaj sem čakal na konec tega pranja možganov. Pred vhodom sem si kasneje prižgal cigareto in končno zadihal s polnimi pljuči. Pogledal sem to ogromno stavbo in ji namenil na glas dve besedi – jebi se!

Nekaj tednov kasneje sem se znašel v vrsti v enem podobnem podjetju v Črnomlju. V podjetju, ki se je ukvarjalo z vlivanjem litin. Prav tako so iskali elektro vzdrževalca. Kandidatov je bilo ogromno. Iz cele gručice so nas izbrali deset za razgovor. Ko sem tako stal in čakal, sem skozi okno gledal delavce podjetja. Imeli so pavzo. Bili so umazani kot rudarji. Roke, lica – črni kot oglje. Spet me je objela neka stiska in srčni utrip se mi je povečal. Misel na tekoči trak in delo v proizvodnji ... Želja po svobodi je bila prevelika. Vstal sem in pozdravil ostalo družbo, ki je čakala skupaj z mano. Človek zraven me je ogovoril: »Kam greš? Zdaj te bodo pozvali!«

Samo zamahnil sem z roko in odpeketal ven. Spominim se, bil je petek. »Petek, dan za izlazak u grad,« je komentiral Davor Janjić v filmu Outsajder. Že v popoldanskih urah so se začele priprave na izlazak. Srajsca, frizura, parfumi ... Takrat je še bilo nekaj las na moji glavi.

Če je bila ura čez šest popoldan sem imel občutek, da zamujam ... Kam? Nimam pojma, ampak sem ga imel. Mislil sem na lokacije, kjer smo se zbirali in žurali dolgo v noč ... V naši okolici smo simpatizirali dve ali tri lokacije oziroma gostilne, kamor smo hodili in imeli smo samo eno misel v naših dveh glavah. Imeti se fajn ... Lokacij za oditi kam na pijačo je sicer bilo kar nekaj v našem majhnem mestu. Na enih se je zbirala »fina« elita, na drugih vsak, ki je šel zraven, pa si je želel »pokukati« noter, in na tretjih se je zbirala »ekipa zadnjega brušenja«, tisti različnih starosti in spola, ki jim je bilo vseeno, kje so in kaj od alkohola pijejo. Mi smo bili povsod ...

Začelo se je ponavadi z rahlim in nedolžnim litrom vina in litrom vode. Kasneje pa nadaljevalo z različnimi mešanicami. Ena od super mešanic, ki smo jo popili na kante, je bila Redbull vodka. Ta ti je pa dala misliti v ranih jutranjih urah. Takrat nam ni na pamet padlo misliti o lastnem zdravju, o tem, kako naj bi še naprej živel, ne samo do napolnjenega tridesetega leta življenja. Ampak ne, volja oziroma lakota za žurkami je bila prevelika. In vsakič bolj zanimiva ... Vse dokler ni prišla do ene točke, kje se začneš dolgočasiti in iščeš nekaj novega. Nove face, nove bedarije, nove pizdarije ... Mogoče so krive gostilne, ki so namesto,

da bi se zaprle ob koncu nočne izmene, na okna in vrata navlekle temne zavese in smo noter nadaljevali z našimi norčijami. Pred začetkom konca mojih žuranj se spomnim enega od dogodkov v eni izmed naših super gostiln. Prišel sem tja skupaj s še tremi prijatelji nekaj po polnoči. Bila je sreda. Športna sreda ... Športna v vsakem primeru glede obiskov gostiln in popivanja okrog. Parkirali smo pred gostilno in videli parkirani veliki policijski terenski avtomobil. Pomislil sem, sigurno je bila kakšna pizdarija med »treznimi« gosti ali pa so tam zaradi prekoračenega delovnega časa. Muzika je bila še vedno glasna. Gostilna je imela ločen wc od prostora za goste. Odločil sem se, da grem najprej odtočit, pa pol za ostalimi pogledati noter. V wc-ju je že svetila luč. Predprostor je bil skupen, levo moški, desno pa ženski prostor za opravljanje osnovnih življenjskih potreb.

Ko sem stopil noter, si je bejba, ki sem jo že poznal od prej, popravljala šminko. Bila je privlačna in, če se ne motim, takrat samska. Pozdravil sem jo. Ona pa se je obrnila in nisem se ni znašel, ko sem začutil njen dolg, moker in vroč jezik v svojih ustih ... Sodeloval sem seveda ... Kako naj ji razložim, da se ne spodobi. Z obema rokama me je prijela za lica, potegnila jezik ven, pogledala me je s svojimi velikimi očmi in mi tiho

na levo uho zašepetala: »Se vidimo kasneje ...« Potem pa je odšla v gostilno. Pustila me je tako presenečenega, samega pred velikim ogledalom predprostora. Zalotil sem samega sebe, kako se gledam v ogledalu kot idiot. Frizura je že bila uri primerna, prav tako oči ... Potresel sem z glavo in se odpravil tja, kamor sem bil namenjen. Scat. Po opravljeni misiji sem se tudi sam odpravil v gostilno. Nekako sem bil dobre volje in poln velikih pričakovanj. Odprl sem vrata in vstopil. Cigaretnega dima je bilo toliko, da bi ga lahko rezal z nožem. Ko sem malo bolje pogledal, kaj se dogaja, nisem mogel verjeti. Izza šanka je policaj z obrnjeno kapo na glavi in litrom pelinkovca v desni roki, ki ga je tu pa tam malo zlil v gobec, razlagal nekaj natakariju, ki prav tako ni izgledal nedolžno. Desno od mene je za eno mizico sedel drugi policaj in počival z glavo na mizi. Kapa je bila na tleh. Tretji policaj se je nekaj pogovarjal z mojimi kolegi. Izgledal je žalostno in oni so ga poslušali, polni razumevanja, ter kimali z glavami. Tri punce, skupaj z bejbo, s katero sem imel bližnje srečanje, so sedele v kotu in se smejale ena drugi. Iskreno povedano, bil sem šokiran ... Ne tako negativno, ampak zanimivo šokiran. Muzika je bila tako glasna, da mi ni bilo sploh jasno, kako en drugega slišijo in razumejo. Kar obstal sem nekako na sredini gostilne. Nekdo od gostov mi je vrnil stekleni-

co piva v desno roko. Še zmeraj sem gledal, kje sem to in kaj se dogaja. Naenkrat so moji kolegi pomagali temu tretjemu, žalostnemu policaju oditi malo na zrak. Šel sem za njimi ven, da vidim, če je vse v redu. Policaj je jokal, oni pa niso vedeli, kaj bi naredili, zato so gledali drug drugega. Vrnil sem se v gostilno in se počasi prilagajal situaciji. Policaj izza šanka in natakarka začela komunikacijo z mano... Skupaj smo delili flašo pelinkovca. Cigaretni dim je bil na trenutke tako gost, da dobesedno nisi videl meter pred seboj. Šel sem do vrat s cigareto v ustih in pustil malo kisika noter. Ko sem odprl vrata, sem skoraj padel v nezavest. Moja dva kolega sta nosila žalostnega policaja, zdaj že mrtvo pijanega, v policijski avtomobil spat. Eden ga je prijel za roke, drugi pa za noge. Kot v neki bedasti filmski komediji.

Stal sem tako presenečen in vprašal: »Kaj vam je!? Kaj ste znoreli!?!«

Kar obstali so. Vsi skupaj smo stali in gledali en drugega. In kar naenkrat policaju iz etuija za pasom pade pištola. Katastrofa. Ta, ki ga je držal za roke, je prijel pištolo in mu jo poskušal vrniti. Policaj se je počasi začel prebujati. Mislim, da me bo srat pritisnilo od živčnosti. Gledal sem, kje so ostali »funkcionalni

policaji«, ker če nas vse skupaj zalotijo v tej poziciji, se nobenemu ne bo pisalo dobro ... Drugi prijatelj, ki ga je držal za noge, mi je razlagal, da so mu želeli le pomagati in ga dati spat. Še sam sem se pridružil reševalni akciji. Končno smo ga spravili v avtomobil. Nisem se ni obrnil, sta že ta dva zvijala joint na prednji haubi policijskega avtomobila. Nisem več imel besed ... Eno presenečenje za drugim ... Gledal sem tega, ki je zvijal, in ko ga je že imel v ustih pripaljenega, sem mu ga tako hitro vzel, da ni niti opazil, kaj se je zgodilo. Povlekel sem trikrat do jajc in globoko izdahnil. Končno sem se malo sprostil. Pogledal sem v nebo, polno zvezd, in se vrnil nazaj v gostilno. Tiho sem sam sebi rekel: »Naj se olimpijske igre začnejo ...«

Človek, to so bili cajti ...

Velikokrat sem razmišljal, kaj če bi dobil službo tam v Črnomlju, v tisti luknji, in imel umazana lica in roke? Kaj če bi ostal tam in bil zdrav?

Takrat sem imel punco iz družine, ki je imela veze in poznanstva daleč naokrog. In tako sem začel delati v podjetju, ki je izdelovalo kopalniško opremo. Na začetku naj bi delal v proizvodnji, potem pa naj bi zaradi izkušenj napredoval na mesto elektro vzdrževalca. V

proizvodnji sem delal petke in svetke, se nadihal različnih strupov in hlapov mas za izdelavo različnih izdelkov. Na izplačilnih listah smo zmeraj imeli kakšno nerazloženo minus postavko zaradi nekakovostnega dela. Takšna je bila namreč politika podjetja. Tudi če nisi bil kriv, si sigurno nekaj zajebal. In kaj bi rad? Bodi tiho in delaj! Potrpel sem pol leta na super delovnem mestu. Ni bilo napredka in tudi nobene informacije, da kdaj bo. Bil mi je že poln kurac tega sranja. Noben vikend fraj. Oziroma vsak peti vikend fraj ...

Plača, da ne more biti nižja, dominantno nadrejeno osebje ... Kaj češ boljšega! S sodelavci smo se razumeli, tako da sem na trenutke pozabil na negativne postavke. Z leti sem se naučil marsičesa. Tudi to, da se je boljše razumeti z ljudmi, s katerimi delaš, verjetno tudi z nadrejenimi, kot pa imeti višjo plačo in obvezo lizanja riti. No, sto ljudi, sto čudi ... V vsakem primeru – v našem sistemu jo enkrat moraš polizati, če si to želiš ali ne.

Nekega popoldneva sem vprašal mamó svoje takratne spremljevalke, če bom sploh kdaj napredoval. Povedala mi je, da se je pogovarjala s tajnico direktorja. Ugotovili so, da še kakšno leto verjetno ne bo napredovanja. Pomislil sem – človek, leto? Že zdaj imam

dovolj tega sranja. Bila je sobota, pred nočno izmeno sem šel na pijačo v bar, kjer je bila že cela ekipa. Vsi so imeli polno pijač pred seboj, bar je bil poln kot jajce. Bejb kot solate. Vsi urejeni za nočno življenje. Vozil sem se do službe. Od silne depresije mi je skoraj stekla solza. Preoblekel sem se v delovno uniformo in se napotil do svojega delovnega mesta. Z druge strani je prihajal šef nočne izmene. Starejši človek neprijaznega karakterja. Gledala sva drug drugega v oči. Kot Doc Holliday in nek kavboj v filmu Obračun pri O. K. Corralu. Ko je prišel bližje, je odprl gobec: »Kaj je, Nikola, boš danes kaj delal ali spet spal?«

Pogledal sem ga in povedal: »Dajem odpoved!«

Na njegovem licu ni bilo več videti izraza dominantnega zadovoljstva, temveč strah pred nadrejenimi zaradi manjka delavcev. Itak so naredili premalo produktov glede na naročila. Obrnil sem se in se napotil nazaj v garderobo. Še nekaj je kričal za mano, ampak ga nisem jebal pet procentov. Ko sem prišel v avto, sem prižgal cigaret, pustil na ves glas čisti rock and roll, pogledal podjetje in povedal naglas: »Fuck off!«

Človek, ne spomnim se, kdaj sem bil nazadnje tako poln pozitivnega duha in energije.

Tam nekje ob dveh po polnoči, ob uri, ko začne popuščati koncentracija, mi je na pamet padel šef nočne izmene. Nimam pojma od kod, zakaj, kako ... Lokal je bil še vedno poln ljudi, poln dima cigaret in poln različnih misli različnih ljudi. Misli o tem, kam dalje žurat, kam popit še kakšno pivo, kako boš zadet od vsega tega peljal domov, koga boš nagovoril, da gre s teboj in ti segreje posteljo ali vsaj parket poleg nje. Meni pa po glavi zuji šef nočne izmene. Noro. Zakaj sem ga kvalificiral kot seronjo, kot nadrkanega seronjo brez tolerance in emocij? Človeka, ki ima morda doma tisoč problemov, o katerih jaz pojma nimam in s katerimi se moja malenkost ne bi mogla nositi niti en dan. Kakšna je njegova zgodba? In na koncu, kdo sem jaz, da sploh sodim drugega? Jaz, ena kaplja, pa ne v morju, ampak v oceanu.

Po prekrokani noči sem se vprašal, kaj zdaj. Glavo gor, sem si rekel. Po enem tednu sem že imel razgovor za drugo službo. Tudi če ga ne bi imel, bi doma lahko delal na kmetiji in pomagal očetu okrog ovac cel dan. Edino prihodek je bil problematična točka. Kaj narediti na tem področju? Kaj in kako brez prebite pare? Enkrat mi je prijateljica povedala, da sem materialist, češ da samo na materialne stvari mislim. Ne na denar, ampak na stvari ...

Koga kurca, sem pomislil. Mar ni cel svet materialističen ...

Po opravljenem razgovoru za novo delovno mesto sem že drugi dan začel delati. Tudi tam so mi obljubili, da bom elektro vzdrževalec. Oglas za to delovno mesto sem slučajno zasledil na oglasni deski zavoda za zaposlovanje, ki sem ga redno obiskoval v upanju na pridobitev kakšnega solidnega delovnega mesta. Čas je pokazal, da ga je tam nemogoče najti. Razen seveda dela v »smrtonosni« proizvodnji. Po prihodu v podjetje sem videl, da tukaj nekaj ne bo prav. Podjetje je zaposlovalo okrog petnajst ljudi. Vsak je delal na svojem stroju za obdelovanje elektro kablov. Z neverjetno hitrostjo so dajali enako narezane kose kablov vsak v svoj stroj. Eden od zaposlenih je prišel do mene, verjetno kakšen šef ali kdo ... Definitivno nadrejeno bitje. In pokazal mi je moj stroj. Stroj, kot ga ima vsak zaposleni v tem podjetju. Že samo misel na to, da bom moral delati, kar delajo ostali, mi je povzročala glavobol. Poskušal sem mu razložiti, da je to nekakšna napaka in da mi je direktor na razgovoru obljubil delo vzdrževalca, ne pa delo v proizvodnji.

Pogledal me je in nasmejanega lica povedal: »Jaz sem vzdrževalec ...«

O moj bog, sem pomislil. Spet? S konja na osla.

Trudil sem se nekaj ustvarjati na stroju. Do malice. Spomnim se, da sta bila za malico polnjena paprika in pire krompir. Še danes imam pred seboj ta krožnik in okno, skozi katerega gledam ven ... Po skrbnem premisleku in zelo okusni malici smo se napotili pred vhod podjetja na zasluženo cigareto. Jaz sem prišel zadnji. Iz zadnjega žepa hlač sem potegnil škatlo cigaret. Po ostalih žepih sem iskal vžigalnik. Nisem ga zatipal nikjer. Vprašal sem eno od punc blizu mene, če mi ga lahko posodi. Kot da sem jo vprašal, če bo prepisala svoj avtomobil na mene. Po nekaj sekundah gledanja en drugega v oči ga je potegnila iz žepa in mi prižgala cigaret. Človek ... Pogledal sem še ostale zaposlene. Vsi so imeli čuden blesk v očeh, pogled nezadovoljstva in razočaranja. Po opravljeni meditaciji smo se odpravili nazaj. Nazaj na delovno mesto. Vsi razen mene, jaz pa do tajnice. Bila je mlada, simpatična punca, ki sem jo že poznal od nekod. Verjetno s svojih nočnih avantur po različnih barih in gostilnah. Prišel sem do nje in vprašal, če lahko stopim do direktorja. Je rekla, da ga ni. Še bolje, sem si mislil. Bil sem kratek.

»Glej, dal bi odpoved ...«

Bila je šokirana: »Ja, čakaj ... Šele včeraj smo te zaposlili in papirje še urejamo ...«

Na hitro sem ji razložil, da tukaj nekaj ni v redu. Pokimala je z glavo, kot da ji je bilo jasno, o čem govorim. Ker meni namreč ni bilo nič jasno. In sem spet odjahal v svojem jeklenem konjičku proti domačemu okolišu. Ustavil sem se na bencinski črpalki, da bi tankal avtomobil. In tukaj se je začela moja bencinska avantura.

Nekako mi zaposlitev elektro vzdrževalca ni bila usojena. Biti zaprt v teh velikih podjetjih in delati za tekočim trakom ... Sem pa dobil izkušnjo, zaradi katere mi je bilo jasno, kako so se počutili Indijanci, ko so jih kolonisti želeli podjarmiti. Vzeli so jim svobodo, veter v laseh in jih vtaknili v rezervate, kjer naj bi jim bilo super.

Mislím, da mi moj ponos in igra s kartami življenja danes definitivno sodita. Nekako po zaposlitvi na bencinskem servisu sem postal tudi samski. Ker ni videla prihodnosti v najinem razmerju, se je ženski del najine veze odločil oditi naprej brez mene. Bilo mi je hudo, ne morem lagati. Potreboval sem skoraj eno leto, da sem se z njeno odločitvijo sprijaznil. Čeprav mi je bilo

hudo, sem z družbo pohajkoval po gostilnah. Občasno tudi v družbi simpatičnih punc. Včasih pa samo punc.

Izhodi na pijačo so bili tudi naporni. Posebej naporen je bil dan po tem. Med tednom smo hodili v lokalno gostilno, med vikendi pa po mestnih lokacijah. Redko katera noč je bila nedolžna ob soku ali čaju.

Seveda smo zadevo dodatno popestrili z jointom ali dvema. Čas bo pokazal, da je bila to v bistvu edina pozitivna zadeva teh večerov. Nekaj let kasneje sem ure in ure posvetil branju o zdravi prehrani in zdravemu načinu življenja. Beseda marihuana je bila neštetokrat omenjena kot zdravilna ne glede na način uživanja in kot velika grožnja farmacevtski industriji.

Včasih sem od vsega utrujen prišel v službo. Utrujen od družbe, od dela, od življenja. Sodelavci so že vedeli, kaj se je dogajalo prejšnjo noč, saj so bili tudi sami včasih zelo aktivni, kasneje pa so se le trudili ostajati v formi. Bili so ljudje zgodnjih petdesetih let. Linije lica in izrabljene roke so bili pokazatelji, da jih je zob časa že počasi načel. Takrat je bil bencinski servis že samopostrežen, prejšnja leta pa so stregli zunaj. V dežju in snegu, burji in soncu. Včasih, v dolgih zimskih izmenah, ko se je noč spustila že ob štirih popoldan, so mi

začeli pripovedovati štorije iz svoje mladosti in službene dogodivščine. Poslušal sem jih kot otrok mamo, ko ga pripravlja spat. Vsak mi je po svoje ostal v spominu. Za šport v tej fazi svojega življenja nisem imel kaj preveč časa. Imel sem doma en par uteži, s katerimi sem se trudil ostajati v formi in obdržati fizično kondicijo. Zunaj, v prostoru odprte stare garaže, je med kopico različnega gradbenega materiala in drv za kurjavo visela ročno narejena stara vreča za boks. Namenjena je bila sproščanju negativne energije. Leseni drog, ovit z izolacijo za cevi centralnega gretja. Včasih sem si nataknil navadne usnjene rokavice za delo na gradbišču in po treh minutah nabijanja sem mislil, da sem sposoben Muhamedu Aliju razbiti pičko. Včasih pa sem si zvil roko, ker je bila izolacija že proti koncu. A jebi ga, človek se uči, dokler je živ.

Nikoli nisem bil agresivec. Nikoli in nikjer. Doma so nas naučili poslušnosti in kulture. Mama in oče sta znala ure in ure sedeti z mano in bratom, dokler se nisva naučila tega, kar sva se morala naučiti za šolo. Privoščila sta nama to, kar sta lahko. Ne morem reči, da smo imeli vse, kar smo hoteli. Kdo pa lahko? Lahko pa povem, da nam ljubezni ni nikoli manjkalo. Nikdar nobenemu. Občasno smo bili v finančnih stiskah. Posebej v času, ko smo se preselili iz Zagreba v vasico

na jugovzhodu Slovenije. To je obdobje po končani osnovni šoli. V Zagrebu sem še začel hoditi v srednjo šolo, nadaljeval pa sem v Novem mestu. Na Hrvaškem smo živeli v vele mestu, se vozili na cilj s tramvaji in mestnimi avtobusi, se potepali po mestu ... Tukaj pa smo se preselili v hišo na vasi, ki naj bi bila za očeta in mamo, ko bosta starejša in v pokoju. V hišo, ki še ni bila pripravljena za bivanje. V hišo bogu za hrbtom. Ampak, jebi ga. Življenje ne sprašuje. Življenje gre naprej.

Preobrat je bil velik. Pri pogovoru domačih in sosedov sem včasih slišal komentar: »Ah, kaj pa otrok ve ...« Ampak otrok je vedel. Tudi preveč. Z bratom sva se bila prisiljena naučiti novega jezika, se prilagoditi okolici in še ogromno drugih stvari ... Brat je bil še v osnovni, jaz pa že mulc v srednji. Do avtobusne postaje za Novo mesto sem imel več kot pol ure hitre hoje. V snegu, dežju in vročini. Da te srat pritisne ... Včasih me je prehitel kakšen avto in kot nalašč zapeljal v jamo na cesti, polno vode, ter me zmočil do jajc. Gledal sem v zadnji konec mimoidočega avtomobila in čakal, upal, da se bodo prižgale stop luči in se bo ta baraba ustavila. Vsaj povedala, da ji je žal za »škropljenje« in me zapeljala malo bližje do doma ... Aha, pa še kaj ...

Na začetku mi je bilo grozno slabo na avtobusu, tako da sem jemal tudi tablete proti slabosti. Še zdaj se spomnim vonja poceni parfumov in nafte, ki jo je puščal rezervoar starega avtobusa na ovinkih Gorjancev. Obdobje šolanja mi je ostalo na trdem disku, v glavi, kot da je bilo včeraj. Prvo leto šolanja sem se trudil in učil. Bil sem pravi kmečki fant. Potem pa so sobotne večere zamenjali odhodi na pijače z družbo. Pivo v gostilni po končanem pouku, pelinkovec zjutraj namesto kave ... Še danes ne razumem od kod ta moda opijanja pred poukom. Kljub vsemu temu sem se trudil ohranjati pozitivne ocene, saj nisem hotel razočarati staršev.

Iz Zagreba smo se preselili zaradi političnih razmer. Začelo se je kuhati na področju celega Balkanskega polotoka. Potreboval sem čas, da bi razumel, zakaj je sploh šlo tam in takrat. Zakaj smo morali zapustiti svoj dom in prijatelje? Vojna se je začela. Toliko mrtvih, toliko pogrešanih, staršev brez otrok in obratno. Zaradi česa? Zaradi koga? »Levih«, »desnih«, »srednjih«? Da bi nekoliko let kasneje spet vsi politiki in vsi tisti, ki so to sranje začeli, skupaj med seboj sodelovali in sklepali posle. Človek, saj ni minilo dosti časa od konca druge svetovne vojne. Zdaj pa spet!? Jebeni

Nostradamus je spet uganil ... Groza! Človek je največja žival na svetu, to drži sigurno.

Govorilo se je o teorijah zarote, o posameznih politikih, ki so hoteli položaj, drugi pa slavo in denar. Najini starši niso želeli, da umremo zaradi idealov pripaljenega jebivetra, ki bi z odra komandiral celi regiji, celi državi, celemu kontinentu. Celi čredi ovac, ki znova in znova najde drugega pastirja, ki jih popelje v prepad. Verjetno je to v karakterju posameznih primerov človeškega bitja. Ko pride tak politik do faze, ko mu več vse skupaj ni zanimivo, pritisne na tipko za samouničenje. Zakaj ni zadovoljen s tem, kar ima? Zakaj mora imeti vedno več? Imeti to, kaj imajo drugi, in najbolj zanimivo, zakaj mora vzeti drugemu tisto, česar sam nima? To, za kar je celo življenje garal in se žrtvoval. »Naj tudi sosedu crkne krava, če je že sami nimamo.« Nikoli nismo bili doma nacionalisti, rasisti in veseljaki podobni njim. Oče nam je vedno govoril: »Če se misliš tepsti, izberi si tistega največjega.«

Nekega dne smo šli z mamó čez mejo v sosednjo Hrvaško. V našo državo, kjer smo prej bivali. Pri prestopu si se moral ustaviti pri slovenski policiji in slovenski carini, nato pa pri hrvaški policiji in hrvaški carini. Vsem tem kurcem si moral pokazati dokumente, po potrebi

odpreti avtomobil in pokazati notranjost. Če niso bili zadovoljni in si se jim zdel sumljiv, so te odpeljali v kontejner in pogledali, kaj imaš v gatah. Kakšen manjak si je verjetno nataknil gumijasto rokavico, namočil prst v vazelin in se poglobil v zadevo. Danes, osemnajst let kasneje, v času največje begunske krize po drugi svetovni vojni pa na tisoče ljudi skače čez vse te urejene evropske meje iz svojih domov na uničenem Bližnjem vzhodu brez dokumentov in kakršnihkoli pregledov in gredo naprej ... Na cilj, v boljše življenje ... V redu, naj gredo. Ljudje smo ... Teorije zarote seveda pravijo drugače: »To je začetek ... ampak začetek konca.« Seveda, med prebežniki je določen odstotek teroristov, ki si želijo oditi v nebeško kraljestvo v veliki družbi in v velikem prasku. Tam je tudi procent organizirane neprofitne kriminalne družbe iz različnih držav. Nam sosednjih in tistih, ki to niso. In nobenemu ni treba pokazati nobenega dokumenta in prijaviti ničesar. Kam nas peljejo ljudje na visokih pozicijah? V kurac! Tam smo pa že. Pekel mogoče? Človek, pekel je mala beba za to, kam mi gremo.

Naša občina ni tako velika. In glede na to, da smo vsi skupaj s sosedi čez mejo ne tako dolgo nazaj živeli v bratstvu in enotnosti, so bili vsi približno seznanjeni s tem, kdo si, kje živiš, od kod prihajaš. Takrat smo imeli

začasno bivanje v Sloveniji, ki smo ga vsake pol leta podaljševali. Včasih se je našel kakšen kreten in te dobesedno posiljeval z vprašanji. Z leti si se naučil, da je treba spustiti glavo dol in tiho, razločno povedati: »Da, gospod nadrejeni, ne bo se ponovilo, ne bom nikoli več.« Edino tako ti ni bilo treba dneve in dneve nositi v sebi jeze in načrta maščevanja. Lahko si videl in bil priča, kako posamezniki izkoriščajo uniforme in sami sebe dvigujejo v nebesa. Če bi bila dovoljena uporaba orožja, kot v dobri stari Ameriki, bi te že zdavnaj nafilali s kakšnim kosom svinca v določen del telesa. Dvomim, da bi to bila glava. Bilo bi prehitro. Uživali so v tem, da si ponižan in da prosiš za milost.

No ... Tega dne sem peljal mamu uredit neke papirje čez mejo. Procedura prestopa državne meje kot po navadi. Na hrvaški strani pa je bilo očitno nekaj narobe z mojimi dokumenti. Policisti so nas, pravzaprav mene, obvestili, da se je nujno treba oglasiti na bližnji policijski postaji. Koji kurac je zdaj, sem pomislil. Od vsega sranja zdaj še to. Bil sem jezen in živčen kot pes. Na policijski postaji so mi jasno dali do znanja: »Ali boš odslužil vojaški rok ali pa boš odslužil zapor-no kazen.« Človek, kaj se mi še lahko zgodi v življenju, so bile moje misli takrat. Pravilen odgovor je bil: »Marsikaj!« Živemu človeku se marsikaj zgodi.

Po teh informacijah so nas spustili domov. V pisarnah so bili dokaj prijazni ljudje. Minilo je nekaj let od balkanske vojne. Nekje doli na jugu pa je še gorel vojni ogenj. Z očetom smo enkrat šli v Zagreb na sodišče. Poskušal me je rešiti služenja vojaškega roka. Neuspešno. Še zdaj se spomnim sodnice in njenega razgovora. Zdelo se mi je tako absurdno. Ona je želela povedati in dokazati, da so mi poslali že desetkrat povabilo za vojsko, oče pa se je delal bedaka in ponavljal: »Ne vem, ni nam jasno, res mi ni jasno.«

Potem pa je popizidila, pogledala v mene in vpila: »Pa dobro čovječe, barem mi ti izgledaš normalan! Da li je tebi jasno?«

»Seveda mi je«, sem hrabro in samozavestno odgovoril dolgolasi prasici z velikimi joški in globokim dekoltejem. In porinil sem sam sebe v drek. Določili so mi datum odhoda služenja vojaškega roka. Jasno mi je bilo moj kurac! Oče me je kasneje na parkirišču pogledal in zamajal z glavo. Po moje mi je želel povedati: »Kdaj se boš naučil, kdaj ...«

Imel sem še tri mesece do odhoda na služenje vojaškega roka. Na Hrvaškem je služenje vojske trajalo deset mesecev, v Sloveniji pa šest. Doma smo iskali

veze, da bi lahko odslužil pri nas v Sloveniji. Žal neuspešno.

V bratrančevem podjetju sem dal odpoved. Bila je zima. Očetu sem pomagal na kmetiji. Padel sem v depresijo in bil brez ficka v žepu. Želel sem si čim prej oditi po to jebeno novo izkušnjo. In končno je prišel ta dan. Starši in stric so me odpeljali na avtobusno postajo v Karlovac. Solze v očeh vsem skupaj. Mama je strmela v odhajajoč avtobus še dolgo zatem. Videl sem jo z avtobusa in skrival solzo. Saj sem praktično vojak. Še samo to mi manjka, da me ostali vidijo jokati.

Po šestih urah vožnje smo dospeli na cilj. Istra, Pula. Klasičen filmski začetek. Striženje, britje, zadolžitev uniforme. Na hodnikih smo bili postrojeni samo v gatah. Neopazno smo gledali drug drugega, ocenjevali karakterje in tetovaže. Tukaj sem izstopal. Za mirnim in tihim dečkom se je skrivala ogromna nadlahtna barvna tetovaža zmaja pod velikim gorovjem in z zahajajočim soncem v ozadju. Tetovažo sem si dal narediti v Ljubljani, tri leta pred vojsko. Bil sem prenežna duša in sem potreboval močnejšo polovico za preživetje v tem svetu. Potreboval sem nekaj nadnaravnega. Nekoga, ki me bo pod svojim okriljem zaščitil pred nevarnostjo in zlom. Nekoga, ki bo oddajal nekaj mo-

gočnega, velikega, strašnega. Naredil jo je takrat veliki mojster tetovaž, ki se je preselil iz Avstralije v Slovenijo. Danes ima svoj klan in več ne dela tatujev komur koli. Že takrat je imel simptome vodje.

Zmaj je imel pokončno glavo in močan pogled na svet okrog sebe. Vodil je z mano mnoge bitke, bil na različnih mestih in v zanimivih krajih. Zaradi udeležb v mnogih bitkah je tudi njega načel zob časa in vidne so bile posledice vojskovanja. Preobrazbo in podaljšan status mogočnega je doživel mnogo let kasneje v Novem mestu, pri ne tako znanemu, ampak prav tako velikem mojstru tetovaž. Nikoli nisem imel težav v vojski z ostalimi vojaki. Ne zaradi zmaja, ampak verjetno zaradi tega, ker smo vsi bili v istem dreku. Pri opravljanju različnih vojaških vaj smo bili pogosto zgoraj brez. Lahko si videl brazgotine od metkov iz nedavne balkanske vojne na telesih nadrejenih in doma narejene tetovaže različnih pomenov in dimenzij. Osnovno izobraževanje v Puli je trajalo dva meseca. Potem pa so nas nekako razvrstili po izobrazbi. Določena mesta v državi so imela vojašnico ali več z različnimi nameni. Mene in še nekatere so vrgli v raketne sisteme, verjetno zaradi elektro izobrazbe. In sem prispel na drug konec države. Tam smo bili še preostalih osem mesecev. Vojašnica je bila velika, siva, depresivna, tu

pa tam si slišal, da je kak vojak poskušal narediti samomor. Dodatno so atmosfero »posolile« vremenske razmere. Vedno je namreč snežilo ali deževalo, drevje brez listja povsod okrog, luže in blato kamor si se obrnil. Katastrofa ... Tukaj sem se zopet srečeval z močjo uniforme. Nadrejeni so se včasih tako izživljali nad vojaki, da je to bila groza. Enkrat sem se po odhodu s telovadbe na stranišču srečal z neko nadrejeno nadrkano glavonjo z večjim številom zvezdic na ramenu. Pozdravil sem ga in stal mirno. Naredil je krog okrog mene in me med ostalim pametarjenjem vprašal: »Šta si se naučio ovdje, vojniče?«

Ponovil sem mu to, kar smo v Puli morali ponavljati stokrat na dan: »Vojska je jedno, a to su dve stvari: red, rad i disciplina.«

»Naučil sem se reda in discipline,« sem mu povedal. Nasmejal se je, pokazal svoj prvi zlati zob in povedal: »Naučil si se ti moj kurac!«

Vsako jutro smo imeli pred zajtrkom telovadbo in tek. Tekli smo po gozdu, po snegu in v dežju z našimi super lanserji, raketami in orožjem. Najbolj zanimivo je to, da nikoli nihče ni bil prehlajen. Noro, ne. Pa nobeden ni jemal vitaminov in jedel super zdrave prehra-

ne. Danes, dvajset let kasneje, pa ni cepiva, ni zdravil, virusi in bakterije so mutirali. Populacija v nerazvitih državah umira kot muhe enodnevnice. Ne ga jebat! Tisti gori že vedo, koliko je ura.

Trudil sem se, da ostanem miren in skuliran v sebi. Včasih smo se čez vikend napili kot jazbeci. Vojašnice so imele čez vikend samo enega ali dva dežurna nadrejena, ki se tudi nista branila kozarca, tako da ni bilo večjih problemov glede teh zadev. Enkrat sem bil z nekaj sovojaki zaradi neprimerne vedenja tudi gost vojaškega zapora. Potem nam je pa nekdo zaklenil vrata in smo prespali nekaj dni tam.

Dneve bivanja na straži sem tudi uspešno opravljal. Stražo sem opravljal z orožjem in polno opremo. Zmeraj sem imel neke lukave ideje. V stransko torbo za plinsko masko sem si namesto maske dal hrano in knjigo. Vedno sem se prijavil za stražo. Trajala je en teden, na svoji poziciji si imel vedno kakšno hiškico, nobeden ti ni sral po glavi in bil si na svežem zraku. Kaj češ bolje? Vedno sem bral kakšne napete, horror romane. Vsakič se je našel kdo, ki me je vprašal, zakaj berem takšno literaturo.

»Ja, kaj naj berem, dodatno dramo v tej drami?«

Vojaški rok je minil. Ne morem reči, da je minilo hitro. In ne morem reči, da mi je bilo lepo. Bilo je vsega. Od novih prijateljev do neumnih nalog, recimo porivanja stavbe bolj levo, potem jo vrniti bolj desno, pobiranje čikov do nezavesti, kopanje stoječih rovov v področjih stoprocentnega kamna, polno je bilo različnih nostalgij in depresij, maltretiranja s strani nadrejenih. Ni, da ni.

Svojo vojno izkušnjo bi opisal kot klasično jebanje v glavo. Jebal te je vsak, ki je imel pet minut časa in seveda višjo pozicijo. Sem pa mnenja, da bi vsak zdravstveno sposoben moški moral dati to čez. Seveda v časovno razumnem obdobju. Ne pa gledati čez mrežasto ograjo depresivne vojašnice dve leti ali več. Zakaj? Da občuti red in disciplino ter tudi posledice nedržanja le-tega. Če ravno razmišljam o tem, mogoče bi bilo tudi žensko populacijo treba poslati kam na discipliniranje za kakšen mesec. V današnjem času vse dobijo avtomatsko status poročnika ali celo generala. Posebej v moško-ženski vezi.

Po vojski me je sorodnik spet povabil nazaj v elektro podjetje, kjer sem delal še kakšno leto. Nisem se videl v tej stroki, v tem življenju. In bil sem še vedno majhen pizdun, poln življenja in potrebe po zabavah in nor-

čijah. Nadaljeval sem z delom v že prej omenjenem podjetju s kopalniško opremo.

II.

Nekega sončnega popoldneva smo z mamó pomagali očetu pospravljati krmo. Bila je sobota. Z vilami sem zagrabil, kolikor sem mogel, in vrgel v kozolec. Počutil sem se mladega in močnega. Še nekaj nakladalk smo ta dan pospravili. Pri zadnji nakladalki, nekje na sredini izlaganja sena, mi je začela teči kri iz nosu. Mislil sem – ni panike. Do večera bo vse okej. Kri se je na trenutke ustavila, na trenutke pa spet začela teči. Večer sem preživel v postelji z dvignjeno glavo, doma pred televizijo. V ponedeljek pa sem bil pri ORL zdravniku v Novem mestu, kjer so mi zažgali kapilaro in sem spet bil kot nov.

Takrat sem bil nekako pred zaključkom svoje prekvalifikacije oz. dodatne izobrazbe. Delal sem jo v popoldanskem in večernem času v Črnomlju. Leto nazaj sem se pri pogovoru z direktorico izobraževalnega centra dogovoril, da bom poskusil vse izpite za prekvalifikacijo narediti v enem letu. Trdno je bila prepričana, da je to nemogoče in da je to zame prevelik zalogaj.

Vseeno se mi je to zdelo izvedljivo. Vsak dan sem delal na bencinski, vsak popoldan pa se učil in hodil na predavanja. Učil sem se, kadar sem imel čas. Na predavanjih, v službi, doma ... V službi sem imel študijsko gradivo v garderobi in se učil v času malice, v skladišču sem se učil, dokler sem urejal in pospravljajl artikle, po žepih sem vedno imel nekaj zapiskov. Želel sem nekaj narediti iz svojega življenja. Čeprav mi je bilo delo na bencinski zelo všeč, sem imel drug plan. Z elektro in ekonomsko šolo sem se videl nekoliko višje na plačili listi. Po končani ekonomski šoli sem imel namen narediti tudi faks. Po vsakem predavanju sem s svojo družbo obvezno šel na pijačo, dve ... Včasih nisem normalno spal nekaj dni v kosu, včasih so se žurke zavlekle v drugi dan, cel dan ...

Prišla je matura. Naredil sem jo brez težav. Saj sem se pripravljajl. Vedno, ko mi je to situacija dovoljevala. Teorija direktorice, da ne bom v enem letu naredil vsega tega, je padla v vodo. Naredil sem vse skupaj triinštirideset izpitov v enem letu. Genij, jebote!

Nikoli se več ne bi šel tega. Toliko stresa, neprespanih noči. No, ne samo zaradi učenja. Nos je spet začel krvaveti. Spet so zažgali kapilaro in vse je bilo spet okej.

Šole je bilo konec. Zaslužil sem si malo počitka. Zabave so se vrstile ... Druga za drugo. Prišel je december. Nos je spet začel krvaveti. Tokrat pa se je tudi zamašil. Posebej leva stran. Na obisku pri ORL zdravniku v Novem mestu so mi vzeli vzorec tkiva polipov in ga dali na analizo. Bil je silvestrski večer. Zaradi tamponov v nosu sem ostal doma. Večerjal sem s starši in šel spat. Zbudilo me je novoletno raketiranje. Imel sem rahel glavobol in seveda zamašen nos. Skozi okno spalnice sem gledal od raket in podobnih projektilov osvetljeno in goreče nebo. Nekako sem se počutil osamljenega. Saj je novo leto ... Jaz pa sam v sobi, zaštopanega nosu, žalosten in rahlo presran. Čez dva dni sem obiskal ORL ambulanto. Dobil sem dokument in bil poslan v tretje nadstropje. Takrat je moj lečeči ORL zdravnik pristopil do mene, pogledal dokument, si popravil očala na nosu in rekel: »Zdravljenje boš sedaj nadaljeval v Ljubljani, potem pa se boš vrnil nazaj k nam.«

Nič mi ni bilo jasno. Povedal mi je, da dokumente dobim še po pošti. Ko sem se spuščal z dvigalom v pritličje, sem na hitro prebral dokument. Beseda, ki se je pogosto ponavljala, je bila karcinom. Vedel sem, da to ne bo dobro.

Tukaj se začenja moja pot na »ovinku življenja«, kot ga je poimenovala ena od mojih zdravnic. Začeli so se konziliji na onkološkem, pregledi na vseh ostalih področjih, od CT-ja do RTG-ja ... Diagnoza je bila rak levega sinusa. Na nekatere preglede naj bi čakal mesece. Prišel sem pa na vrsto čez nekaj dni. Pri tem mi je pomagalo to, da sem delal na bencinskem servisu, saj sem zaradi tega poznal veliko ljudi, oni pa so poznali mene. Nisem bil negativec v filmu življenja. Vedno sem se trudil pomagati ljudem in biti »dobar drug«. Šef bencinske mi je uredil nekaj pregledov preko veze, za kar mu bom večno hvaležen. Pogosto sem bil gost onkološkega inštituta. Na enem od pregledov sem vprašal odgovornega zdravnika, kakšne so moje šanse. Po kratkem premisleku me je pogledal in odgovoril: »Veste, ne morem povedati. Niso ravno najboljše ...«

Prekleti prasec, sem pomislil. Odšel sem in zaloputnil z vrati. Na naslednjem pregledu je pokazal malo več empatije. Vprašal me je po počutju in se trudil biti prijazen. Verjetno sta bili prijaznost in zainteresiranost zaigrani, ampak roko na srce – koga boli kurac. Človek, saj ga obiskujejo samo pacienti, ki bodo verjetno kaj kmalu v tunelu, ki vodi na drugo stran. Tisti, ki ne pridejo na drugo stran, se bodo celo življenje oziro-

ma to, kar je ostalo od njega, izgubljeni od posledic zdravljenja sprehajali po njem in se spraševali kam? Naprej ali nazaj? Bi bilo težko biti prijazen do pacientov? Je človeku takšen problem biti prijazen do drugega, do bližnjega, do kogarkoli!? Saj te včasih kdo poserje po glavi in ti uniči dan, ampak bodi boljši od njega in ga ne uniči ti desetim osebam okrog sebe.

Sledila je operacija nosu v Ljubljani na ORL-ju. Od novega leta je minilo vsega štiri tedne. Nekako hitro, meni pa grozno počasi. Želel sem to, kar si želi vsak bolan človek – biti zdrav. Nekaj ur po operaciji sem že dobil obiske prijateljev, ki sem jih bil zelo vesel. Po pol ure druženja z njimi sem bil že zelene barve. Objeli so me in zapustili prostore bolnišnice. Pustili so mi knjigo v branje. Knjigo o kriminalnih organizacijah. Takrat zelo popularna v krogih, kamor smo hodili na pijače. Knjigo sem samo prelistal. Ni bila moj žanr. Oboževal sem horor filme, stripe in erotično literaturo. Pa sem se našel v eni. Horor definitivno, od erotike še črke e ni bilo.

Tretji dan po operaciji so me želeli poslati domov. Končno, sem pomislil. Zdravnik, z enimi vajenci okrog sebe, se je trudil povleči tampone iz nosu. Štiri je uspel spraviti ven, za enega pa je rekel, da bo kasneje.

Bilo je grozno boleče in padel sem v nezavest. Vajenci so me dvigovali, jaz pa komentiral: »Je že v redu, sam bom.«

Boš, kurac, sem pomislil. Želel sem se pokazati kot pravi vojak. Stari ate je velikokrat znal povedati v situacijah, ko mi je nekdo od družinskih članov pametoval ali sral po glavi: »Pa kako lahko ti njemu to govoriš? Saj je bil on vojak!« Poudaril je on. On je, ti nisi. Bolj iz heca kot drugače, ampak bilo je dovolj za nahraniti psiho.

Nekako sem v teh težkih situacijah ta rek vedno v glavi premleval. Češ, lahko bi bilo huje. Potem so me odpeljali nazaj v sobo. Želja po odhodu domov je bila prevelika. Stisnil sem zobe in čez pol ure poiskal zdravnika. Bil je nizek, starejši gospod. Mislim, da je prišel iz Madžarske. Posedel me je, vprašal nekaj in ko sem začel odgovarjati, je na hitro potegnil tampon ven. Zatulil sem kot medved in iz svojih ust spustil nekaj kletvic. Nasmejale se je. Vedno sem pri bolečinah ali v bolečih trenutkih preklinjal. Nekako sem se sproščal na ta način. Pa sem šel domov. Vesel kot radio. Kot da nikdar nisem slišal za besedo rak. Zunaj na parkirišču pred enim blokom sem imel parkiran svoj avto. Stara škoda favorit zelene barve. Barva ljubezni,

je povedala ena od mojih prijateljic. Nor sem bil na barvo ljubezni. Pa še kaj! Avto sem kupil od bratranca, ker sem svojega, nedolgo pred »ovinkom življenja«, razbil. Zaletel sem se v sosedovo škarpo v zgodnjih jutranjih urah.

Doma sem okreval, počival. Ko je prišel vikend, sem kljub raku popil nekaj alkohola več, kot bi smel, prižgal cigareto več.

»Kaj se mi pa lahko zgodi?« sem govoril naglas.

Ni bilo smešno. Nobenemu. Drugi obisk ORL-ja je bil čez en teden. Takrat naj bi mi vzeli tudi vzorec iz levega sinusa zraven nosu. Poklicali so me iz čakalnice v ambulanto in me poplegli na mizo. Spet je bil isti zdravnik. Počutil sem se varno v njegovi prisotnosti. Imel je družbo privlačnih mladih bejb. Seksi sestre, moram povedati. Dal mi je nekaj navodil, razložil proceduro. Pokrili so me z zeleno rjuho po glavi, mi dali injekcijo ali dve, ne vem točno. Za vsako roko me je nežno držala ena od sester. Zelo lep, nežen občutek. Lahko sem slišal zvok premetavanja železnega orodja. Mimo rjuhe sem lahko videl ostale sestre in prav tako zdravnika, kako drži kladivo in nekakšno dleto. V izogib pa-

niki in strahu sem si jih zamišljal brez modrčkov. Ena od sester mi je odprla usta.

»Kaj bo zdaj? Kaj lahko pričakujem? Kontakt njenega in mojega jezika?« sem pomislil.

Naenkrat sem začutil močan udarec v dlesen, še enkrat, pa še enkrat ... Evo ti zdaj kontakta ... Z dletom so mi razbili zgornjo čeljust in naredili luknjo. Zdravnik me je skušal pomiriti, sestra me je držala. Nisem se preveč upiral. In po drugi strani, zakaj pa se bi? Ker je bolelo razbijanje in nabijanje po glavi? Če se bom zdaj ustrašil, kaj bo šele kasneje ... Kakorkoli, strah me je bilo naslednjih korakov zdravljenja ...

Vzeli so vzorec, me zašili in vprašali, v kateri sobi ležim. Počasi sem vstal in odgovoril, da ne ostajam tukaj, da grem domov. Vsi so bili začudeni. Kako, zakaj, to je nemogoče, so ponavljali. »Ne morete takšen domov,« je ponavljala sestra. Izgleda, da je prišlo do napake v sistemu. Ni me motilo niti najmanj. Komaj sem čakal, da zapustim bolnišnične prostore. In sem tako z razbitim gobcem odpeketal. Na poti proti Novem mestu so me zgrabile strašanske bolečine. Ustavil sem se in popil dva naklofena. Zadnje čase sem jih imel vedno

na zalogi. Počakal sem pol ure, prižgal radio na ves glas in se odpravil proti domu.

Zmeraj sem imel v glavi, če bom že umrl, naj bo to doma. Pri domačem ognjišču, obkrožen z ljudmi, ki so imeli mesto v svojem srcu zame. Mnogokrat sem bil cilj kritike, da sem zapečkar. Češ, da nerad grem nekam, da nisem za stvar. Vedno sem užival in cenil stvari že v okolici doma, v naravi okrog sebe. Sedeč na razpadajočem stolu pred našo hišo, s prijaznimi, enostavnimi in ljubečimi osebami okrog sebe, obdan s harmoničnim petjem ptic, s pogledom v modro poletno nebo in v sonce, ki je zahajalo izza domačega hriba. Pogled, katerega si bil lahko deležen pred našo hišo. Če je to zapečkarstvo, upam, da bom zapečkal še ogromno let.

Počutil sem se kot eden od hobitov iz filma Gospodar prstanov. Živel naj bi svoje harmonično življenje v deželi sanj. Ampak kaj, ko zlo nikoli ne spi in ti ne dovoli brezbržnega uživanja. Moraš se vedno boriti. In s tem tudi uživati in izkoristiti lepe in pozitivne trenutke in obdobja, ki so ti ponujena.

Po teh super operativnih posegih sem čakal na naslednje faze zdravljenja. Kemoterapijo in radioterapijo.

Slišal sem že za ta sranja, nisem pa vedel, kaj to je in kako poteka. Neki dan sem se vozil v bližnjo trgovino. Zazvonil je telefon, čudna, neznana cifra. Bil je moj zdravnik z onkološkega inštituta. Povedal mi je, da so vzorci iz ostalih delov glave okej. Človek, skoraj sem se zjokal od sreče. To obdobje sem preživel v družinskem krogu. Bil je konec februarja, pokrajino je pobelil sneg. S sestrično in bratrancem smo se zunaj vsak dan igrali z žogo. Takrat sta bila še otroka, ona je končevala osnovno, on pa srednjo šolo. Čiste duše, nepokvarjenega razuma in razmišljanja. To druženje z njima me je zabavalo in veselilo, kot ne vem kaj. Tako sem se zabaval in smejal v njuni družbi, da so mi popokali šivi od vseh teh operacij v nosu in v ustih. Bolelo je grozno. Nisem se več mogel smejati, kar nam je bilo še bolj zabavno, posebej njima. Takrat sem neka-ko počasi zgubljal stik s prijatelji in družbo okrog sebe. Ne morem reči, da me niso klicali po telefonu in se želeli pogovarjati in družiti z mano. Ampak, enostavno mi ni bilo do tega.

Minevali so dnevi. Postajal sem vse bolj zamišljen in z večnim vprašanjem – zakaj ravno jaz? Zakaj se je to ravno meni moralo zgoditi? Kaj sem narobe naredil? So vzrok Operil kapljice za nos, ki sem jih vedno imel ob sebi, mogoče prehrana, alkohol, premalo spanja,

stresne situacije v službi, v šoli, na predavanjih ... So se prebudili duhovi preteklosti: preselitev, zamenjava družbe, šole ... To, ker sem enkrat na eni zabavi povlekel v nos eno linijo 'Emilije Kokič'? Ne me jebat! Ali pač samo nimam sreče ... Na tisoče vprašanj sem imel zase. Odgovorov pa bolj malo.

V glavi mi je vedno brenčala izjava ORL zdravnika v Ljubljani, ki sem ga obiskal takoj po pregledu v Novem mestu. Tip je bil štiridesetih let, v odlični fizični formi, grozno me je spominjal na pevca nekega rok benda. Vprašal sem ga, če je to ozdravljiva bolezen. Pogledal me je kot največjega kmeta in odgovoril: »Kakšno je to vprašanje? Seveda je ozdravljiva.«

Odločil sem se, da bo ta izjava temelj mojega zdravljenja. In si jo ponavljal iz dneva v dan, iz ure v uro ... Čakajoč na zdravljenje s kemoterapijo so mi doma predlagali, da se obrnem tudi na naravno zdravljenje z zelišči. Tako sva se znašla z mamó v enem stanovanju v Karlovcu pri zdravilcu, ki je baje pozdravil že marsikoga. Bil je prijazen in ni bil prepotenten. Zanimalo ga je vse o bolezni. Ko je bil mlad, je študiral medicino. Zdaj se ukvarja s kiropraktiko in z zelišči. Vzela sva komplet za eno terapijo. Mislim, da sva za vse skupaj plačala sto petdeset evrov. Za čas trimesečnega

zdravljenja sem dobil čaj, med in kapljice. Povedal pa je, naj se ne zajebavam in oddelam kemoterapije do konca. Rekel mi je, da v današnjem naprednem času bakterije, virusi in ostali podobni jim veseljaki niso počivali in so prav tako napredovali, postali bolj odporni, aktivni in celo neuničljivi in ni čas za vojno samo z naravnimi zdravili.

Nekako sem bil mnenja, da ni neki nategovalec. Zdravila sem pil redno. Večkrat na dan. Začele so se tudi kemoterapije. Na onkološkem so se odločili za jebačke kemoterapije zaradi agresivnega tumorja. Kaj za kurca to pomeni, sem si mislil. V Ljubljano sem prišel dan prej in prespal pri bratu. Živel je skupaj s punco v eni sobi. V tej hiši je živelo še nekaj parčkov. Poznal sem še en par iz naše okolice. Prespal sem na stari vzmetnici, ki je bila namenjena gostom. Nisem prigo-varjal. Zmeraj sem bil skromen glede takšnih zadev. Spomnil sem se vojske in časa, ko smo spali na straži na veliko hujših podlagah v družbi podgan. Jaz, stari vojak. Zjutraj me je brat zapeljal v bolnišnico. Vzel si je prost dan v službi in je bil z mano ves čas priprav na bivanje tam. Pravzaprav je bil oseba, ki je bila ves ta čas poleg mene in bil je vedno dostopen.

Začelo se je. Priključili so me na stroj, ki ga bom lahko prevažal okrog. Terapija bo trajala sedem dni, štiriindvajset ur. Sovražil sem bolnice. Sedem dni? Človek, ne me jebat! Sledili so dnevi ležanja in gledanja skozi okno v sosednjo stavbo inštituta. Ležal sem v postelji ob oknu. Trije smo bili v sobi. Trudil sem se čim več spati, prespati to zadevo. Ni šlo tako. Očitno se je tisti gori odločil, da me kaznuje za nekaj. Slabo sem spal. Bil mi je slabo. Hrana mi je smrdela. Povedali so mi, da bom imel pet takšnih ciklusov. Koji kurac, sem pomislil. Še tega ne vem, če bom preživel. Dobil sem tablete proti slabosti in se trudil čim manj zadrževati v sobi. Ležanje me je samo bolj spuščalo v luknjo brez dna. Sprehajal sem se s to kurčevo prikolic, priključeno na žilo. Velikokrat sem klical domov, mamo in očeta. Vedno sem se trudil zadržati solze. Bili so močni in pred menoj so skrivali solze in bolečine. Pogovarjali smo se ure in ure. Bili so mi v veliko oporo. Oporo, ki bi si jo lahko vsak zaželel.

Hodnike in vsa vrata sem že poznal na pamet. Enkrat sem se na hodniku srečal z gospo srednjih let. Prav tako je imela svojo prikolico. Vprašala me je: »Od kod jaz tebe poznam?« In sva ugotovila, da je bila iz naše soseske. Poznala me je z bencinske. Pogovarjala sva se velikokrat in včasih sem šel z njo na cigareto. Sam

nisem hotel prižgati. Vedno mi je ponudila dvakrat in rekla: »Kaj ti se še lahko slabega zgodi ...«

Govorila je kot jaz kakšen mesec pred tem. Tolažeče je bilo poznati nekoga v podobni situaciji. Pripovedovala mi je o svojem življenju. O svojem šolanju, o skupnih znancih ... Včasih sem kar odzujal z mislimi nekam, ona pa je kar naprej govorila, a me ni motilo niti najmanj. Kasneje sem slišal, da je umrla.

Skoraj vsak dan je na obisk prišel brat. Včasih je z njim prišel še en prijatelj, ki je živel nedaleč od inštituta in je študiral v Ljubljani. Prej smo ga skupaj dosti srali okrog. Trudila sta se, da bi me spravila v dobro voljo. Včasih jima je uspelo, a včasih sta mi šla prav na živce. Včasih sta se usedla zraven in listala Playboy. Zanimal ju je moj komentar na neobrita ženska mednožja, tetovaže na žgečkljivih mestih, velike joške ... A od vseh silnih kemoterapij sem moral iskati luleka pogatah. Nekako mi ni bilo do tega. Zavidal sem jima ... Pogovarjala sta se, kam gresta na pijačo in kaj bosta jedla. Pa ne me jebat! Jaz pa brez okusa, vonja in brez volje do življenja. Prijatelj je včasih prišel sam, preden je pustil faks in se zaradi domotožja vrnil v domači konec.

Bil je optimist in je želel, da tudi jaz gledam tako na vse skupaj.

Konec prve terapije. Pavza sedem dni. Pri odpuščanju iz bolnice so me še testirali in vprašali po počutju. Bilo mi je slabo, a jim tega nisem povedal. Sestra me je spraševala, dokler sem še ležal, kaj piše na enih od vrat na hodniku. To naj bi bilo testno vprašanje za odhod domov. Vedel sem na pamet, kakšne spodnje hlače ima velika večina ženskega zaposlenega osebja, kako naj ne bi vedel, kaj piše na hodniku, po katerem sem se dneve in noči sprehajal. Želel sem si domov za vsako ceno. Brat me je odpeljal domov z mojim avtomobilom ljubezni, zeleno Škodo. Mama je pripravila kraljevsko pojedino. Spominjam se vonja mesa, zelenjave in ostalih dobrot. Kuhinjsko okno je bilo odprto in že od zunaj si lahko videl, kaj vse je bilo na mizi. Pečen zajec, krompir, postrv, ogromno zelenjave ... Ni, da ni!

Vsak dan sem se počutil vse slabše in slabše. Že tretji dan sem bil v groznih bolečinah in krčih. Bruhal sem in nič jedel. Končal sem v lokalnem zdravstvenem domu in dobil različna zdravila. Nič ni bilo bolje. Na posled so me odpeljali urgentno nazaj na onkološki inštitut z vozilom zdravstvenega doma. Vožnjo tja in

gorjanske ovinke si bom zapomnil za vse življenje. Slabost, bolečine, cestne vijuge, slike mojega življenja so se predvajale ena za drugo ... »Je to konec,« sem se spraševal?

Spet v postelji inštituta. Druga terapija od petih. Kot da gledam dirko formule, ki je nikdar nisem maral. Nikdar konca. Mama in oče sta velikokrat želela priti v Ljubljano na obisk. Prevečkrat ... Nisem jima dovolil. Ne, da nisem želel, da prideta, daleč od tega. Ampak zaradi tega, ker bi se mi srce razletelo od žalosti, ko bi odhajala.

V času kemoterapij nisem imel stikov s prijatelji. Saj so me klicali in prihajali na obiske, ampak ko sem se pogledal v ogledalo bolnišničnega wc-ja, me je minila volja do družbe. Ta glava brez las, brez obrvi, s komaj vidnimi trepalnicami, počena kapilara v levem očesu, suh vrat, roke in noge so izgubile mišice ... Saj ne, da sem pred tem bil Arnold Schwarzenegger, ampak sram me je bilo samega sebe. Na trenutke, ko sem se sprehajal po hodnikih in se zagledal v kakšnem ogledalu ali stekleni površini okna, sem se spomnil na Gustava iz risanke, ko sem bil še smrkavec. Velika glava, veliki nos in trije laski na glavi. Včasih pa na Goluma

iz Gospodarja prstanov. Bilo me je sram, da me kdo videl takšnega.

Enkrat je z mano na terapiji v sobi ležal župan mesta Koper. K njemu je prišla na obisk njegova hčerka in se pogovarjala z njim kakšno uro. Gledal sem skozi okno in se trudil odtavati daleč stran. Preden je odšla, je pristopila k moji postelji, sedla k meni in me prijela za roko. Kaj je zdaj to, sem pomislil. Me bo še kje prijela ali kaj!

Pogledala me je v oči in rekla: »Vse bo dobro, ne skrbi, boš videl ...«

Dvignila se je in odšla. Ne spomnim se, da bi kdaj prej doživel kaj tako prijetnega od neznanca. Po končanem drugem ciklusu sem pred veliko cerkvijo nedaleč od inštituta čakal svoje prijatelje. Dogovorili smo se namreč, da bodo prišli po mene in da si zaslužim malo zabave. Zabave kot sok, biljard in podobno. Nič več ni bilo cigaret, piva, vina, vodke. Eden od njih me je poklical in povedal, da je gneča in da bodo zamudili.

Zapihal je veter in začel premetavati še tisto nekaj listja, kar ga je ostalo pod drevesi. Obrnil sem se in zagledal velika lesena vrata cerkve pred sabo. Nisem

dolgo razmišljal. Vrata so bila velika in težka. Vstopil sem, čeprav sem imel odpor do cerkvenih institucij. Vedno sem imel v glavi, zakaj ljudje plačujejo in puščajo toliko denarja v tej stavbi, da bi jih On slišal in uslišal. Zakaj? Zakaj mora biti vedno nekdo posrednik, ko gre za denar? Mar On ni bil siromašen, skromen, zadovoljen? In vse kar je od nas iskal in želel je, da pomagamo drug drugemu ...

Freske in dnevna svetloba, ki se je lomila skozi barvne steklene površine oken, so dajale prostoru nepojasnjeno magično vzdušje. Naredil sem še nekaj korakov proti oltarju in pokleknil. Kot bi me nekaj vleklo tja. Neka nevidna sila. Javil sem se Vsemogočemu in obljubil, da se bom spremenil, pomagal ljudem okrog sebe, da bom služil »Bogu in narodu«, čeprav nisem bil strasten vernik.

Po nekaj dneh počivanja doma so mi z onkološkega sporočili, da bodo spremenili raspored kemoterapij, da bodo zdaj terapije enodnevne. In da jih bo deset. Če to preračunam, je to več, kot so mi na začetku napovedali. Ampak namesto sedem dni bodo trajale samo en dan. Super, sem si mislil. Sedemdnevno bivanje je počasi načenjalo moje psihofizično stanje. Biti ves teden v bolnišnični sobi, ves ta čas priključen na tera-

pije, smrad hrane, ki se je širil v času prehranjevanja, štetje korakov po hodnikih, neskončno tavanje misli in razmišljanje, kaj bi bilo, če ne bi ... Če ne bi zbolel, če ne bi kadil, če ne bi jedel svinjine, če ne bi pil gaziranih pijač, če bi se ukvarjal s športom, če bi bil punca, če bi bil gej ... Bi bilo potem vse okej?

Začele so se tudi radioterapije. Če se prav spomnim, sem jih imel petintrideset. Sestre in zdravnice so me opozarjale, naj pazim na kožo, in mi dajale različne nasvete. Dobronamerne, seveda. Moram priznati, da so bili fer in prijazni. Radioterapije ali obsevanja so trajala nekaj minut na dan. Po opravljenih obsevanjih so me vrnili nazaj v sobo na kemoterapijo. Včasih me je peljal en moški, verjetno zdravnik vajenec, v invalidskem vozičku v pritličje objekta. Počutil sem se dobesedno v kurcu. Bližal se je konec terapij. Enih in drugih. Po končanih kemoterapijah sta mi ostala še dva tedna obsevanj. Dostikrat sem prespal pri bratu in njegovi puncici v Ljubljani. Pozno ponoči, ko sem se trudil zaspati na madracu za goste, sem že čutil posledice radioterapij. V ušesih mi je ves čas brnelo, tako da sem na začetku brata kar nekajkrat vprašal, zakaj imajo vedno prižgan pralni stroj. Čudno me je pogledal in vprašal, če je kaj narobe z mano ... Ja, pa je res bilo. Oziroma se je začelo ... Ko sem opravil terapije

obsevanj, ki so bile vedno v dopoldanskem času, mi je preostalo veliko časa za tavanje po slovenski prestolnici. Včasih sem se sprehajal po kakšnem parku, po nakupovalnih centrih in ulicah. V restavracijah sem gledal ljudi, ki so prišli na malico, parčke na kavici, študente ob sladica. Še zmeraj se mi nista povrnila občutka za vonj in okus. In še zmeraj sem bil v kurcu, seveda. Še vedno sem se spraševal, zakaj jaz. Kako to, da je mene zadelo to sranje?

Včasih sem se usedel na kakšno klopi in opazoval svet okrog sebe, mimoidoče ljudi, živali. Poskušal sem se postaviti v njihov položaj. Zaživeti njihovo življenje vsaj za minuto. In z njihovimi očmi pogledati nase. Zadihati z njihovimi pljuči. Z zdravimi očmi v zdravi glavi pogledati na žalostno, zamišljeno, obupano osebo brez las na klopi v parku in tako kot oni pomisliti: »Upam, da se meni nekaj takšnega ne bo zgodilo ...«

Končno sem dočakal konec terapij. Na ta zadnji dan je prišel mlad, prepotenten zdravnik v sobo, kjer smo ležali trije pacienti. Glasno je pozdravil in me ogovoril prvega, saj sem bil prvi pri vratih. Govoril je preglasno, zato sem nevoljen izustil, da ni potrebe po »visoki intonaciji«. Dvignil je desno obrv in nadaljeval še glasneje. Povedal mi je, da je terapij konec in da se

bodo zdaj začele moje počitnice. Počitnice, po katerih bodo naredili teste in videli, kje smo in kako zadeve stojijo. Človek, končno! Že poln kurac sem imel vsega. Ampak dobesedno vsega. Posebej pa bele barve. Bele barve uniform zdravnikov, zdravnic, bolnišničnih postelj in pižam, povojev, bele barve spodnjic medicinskih sester ... Na kurac so mi šle šifrirane debate zdravnikov in njihovih vajencev med vizito, kjer nisi vedel, če boš ali ne boš izvlekel daljšega konca.

Včasih sem bil tako depresiven, da so mi šle različne misli po glavi. Kako bi izgledalo, če bi skočil skozi okno drugega nadstropja ali če bi se kam zaklenil in si prerezal žile. Kaj, če mi ne uspe, če si pri padcu samo noge zlomim? Sram bi me bilo za popizdit. Večkrat sem se spomnil šale, ki so nam jo pripovedovali zvečer med ostalimi štorijami stari starši. Šale o tipu, ki se je šel obesit. Vse si je lepo pripravil, si vrv zavezal okrog vratu, stopil na stolček, ga spodmaknil ... In počila je vrv. Tip je padel na tla in zamišljeno na glas rekel: »Vidiš, tako si bi lahko nogo zlomil.«

Ko sem v budnih nočeh gledal skozi okno inštituta, sem si želel, da pride z neba kakšno bitje iz druge dimenzije in me odpelje daleč, daleč stran. Veliki stari zmaj ali njemu sorodno bitje. Demon, s katerim bi se

dogovoril za prodajo duše. Ali grof Drakula iz ne tako oddaljene Transilvanije, ki bi me z enim ugrizom rešil vseh teh muk in me obsodil na večno življenje. Sem si res tega takrat želel – večnega življenja? Takrat bi jedel dobesedno govna vsak dan, samo da bi se lahko pozdravil, ne pa da bi se branil večnosti. Mogoče sem prebral preveč stripov in pogledal preveč znanstvenofantastičnih filmov.

V nočeh brez spanca sem se spominjal in sam v sebi pripovedoval zgodbe iz otroštva, ki so mi jih pripovedovali oče, mama in stari starši. Najraje sem imel zgodbe o čarovnicah, črni magiji, letečih kačah in podobne. Želel sem tudi sam biti eno od teh bitij. V čudežni zgodbi, v čudežni deželi.

III.

Tako imenovane počitnice so se začele. Bil je začetek junija. Večino časa sem ležal v postelji. Spal sem dolgo. Pogosto sem imel nočne more in sem glasno tulil in govoril v sanjah. Slabo sem jedel in bil sem bled kot smrt. Mama se je trudila in kuhala na tisoč in en zdrav način. Terapije so pokazale svojo slabo stran. Sluznica ust je bila prizadeta in poškodovana, bil sem brez okusa in vonja, in to še več kot pol leta potem. Komaj sem se premikal. Mama me je prisilila, da sem pil različne čaje, da sem užival med in kapljice, ki smo jih kupili pri zdravilcu v Karlovcu. Vsako jutro sta se mama in ate odpeljala v trgovino in prinesla različne žemlje, jogurte, krof, kakšen namaz ... Samo da nekaj pojem. Sluznica je počasi prišla k sebi in začel sem jesti. Na začetku sem lahko užival samo v videzu hrane, vohal itak nisem nič. Gledal sem in se spominjal sočnih pečenih rebrc, mlincev, politih s piščančjo maščobo od peke, francoske solate ...

Velikokrat sem sedel pred hišo na klopi. Klop je bila iz masivnega lesa. Naredil jo je oče. Gledal sem klop, se sprehajal z roko po njej, poslušal ptice ... Začutil sem pomen besede depresija. Zelo čustveno sem doživljal sogovornikovo vsako besedo in pogled, poglobil se v vsak predmet, rastlino, drevo. V očeh so se mi nabirale solze. Veter mi je božal žalostne linije lica in govoril: »Alo, človek, koji ti je kurac? Saj veš, da bo vse v redu!« Na takšne in podobne načine sem se trudil vrniti nazaj iz velike črne luknje, v kateri sem se večkrat znašel. Na glavi sem imel komaj kaj las, prav tako obrvi. Leva noga od kolka navzdol ni imela niti ene dlake. No, testisi so imeli še zmeraj svojo travnato površino. Včasih se nisem upal pogledati v ogledalo. Še zdaj se spomnim, kako me je oče strigel, ko sem prišel domov po enem od jebenih ciklusov kemoterapije. Lasje so itak začeli masovno zapuščati glavo. Kot podgane ladjo, ki tone. Sedel sem na nižjem stolu, ki ga je tudi on naredil za nujne primere vezanja čevljev. Včasih je imel preveč idej za realizirati ... Vedno sem se trudil imeti urejeno pričesko. Za učvrstitev pričeske sem uporabljal briljantin kremo. Zdaj jo lahko samo še gledam na polici trgovine. No, povohati je tudi ni prepovedano. Oboževal sem ta vonj. Oče je vključil mašincino za striženje in začel delati kroge po glavi. Zdelo se mi je, da je trajalo ure in ure. Nisem se pritoževal.

Zvok mašince je bil prijeten, prav tako njeno božanje po glavi. Po končani misiji sem se pogledal v ogledalo in se spomnil vprašanja: »Zakaj lasje odpadajo?« Odgovor: »Ker pametni lasje zapuščajo bedasto glavo.«

Večere sem preživel pred televizijo. Izogibal sem se ogledu žalostnih filmov in oddaj. Če je bil slučajno kdo v filmu ali v nadaljevanki bolan, je bila ta bolezen obvezno rak. Pa ne me jebat! Nekega lepega, deževnega popoldneva sva z očetom gledala film. In sicer grozljivko o izterjevanju hudiča iz deklice Emily Rose. Tega ne bom nikoli pozabil. Bil sem ljubitelj takšnih filmov, takšnega žanra. Poglobil sem se v vsako stvar, ki me je zanimala. Včasih sem se tako vživel, da sem lahko okušal jed ali vonjal cigaretni dim v filmu. Film je bil namreč posnet po resničnih dogodkih. Zgodba govori o deklici, ki jo je obsedla neznana sila. Točno ob treh zjutraj se ji je zmeraj zgodilo kaj slabega. Premikanje predmetov, čudni zvoki, neka tuja prisotnost. Bilo je napeto, postal sem živčen in bilo me je strah kot še nikoli. Vprašal sem očeta, če bi rad gledal še naprej. Češ, da je meni brez veze. Oče je odgovoril, da se njemu tudi kaj preveč ne dopade. Seveda, kaj bi drugega rekel. V vsem mi je takrat ustregel.

Prišel je večer, čas za spanje. Takrat sem imel še navado, da sem pred spanjem prebral en strip. Ura je bila deset, ko sem zaključil z branjem. Film se mi je še vrtel po glavi. Saj je samo film, kreten, sem si govoril sam pri sebi. Mama in oče sta spala v spodnjem delu hiše, z bratom pa sva pa imela vsak svojo sobo nadstropje višje. Brat je prihajal, če je, enkrat na mesec iz prestolnice. Študij, delo ... Klical pa je pogosto. Starše, mene ... Bil je ena od tistih zvezd, ki je na oblačno noč ne vidiš, ampak je vedno tam nekje.

Luči so bile ugasnjene. Ležal sem na levem boku in že počasi zahajal v deželo sanj. Naenkrat mi je nekdo ali nekaj v čudnem jeziku zašepetal na uho. Jeziku, ki sem ga že nekje slišal. Čuden glas iz neznanega plemena ali druge dimenzije ... Po dolžini sodeč je šlo za daljši stavek ali dva. Zmrznil sem kot pička. Ampak dobesedno zmrznil! Tolažil sem se, da sem sanjal. A mi je nekdo na uho zašepetal še eno besedo. Kaj je toooo!? Nisem mogel prav zadihati, v celotnem telesu sem začutil močan krč. Človek, kaj se mi dogaja in kdo ali kaj je to? Kako je to mogoče? Čakal sem tiho, mirno in v pripravljenosti. Zbiral sem pogum, da bi vstal iz postelje in prižgal luč. Zdelo se mi je, da je trajalo celo večnost.

Do stikala za luč sem imel dva koraka in pol, ki sta se raztezala kot petdeset metrov. Prižgal sem luč in se postavil v gard, položaj za boj. Jaz, stari vojak. Takrat sem bil psihično velik kot majhna mravlja v tragikomediji. Gledal sem okrog sebe in preveril vse prostore in luknje. Za vrati, pod posteljo, v omarah ... Nič se ni dogajalo, nič ni bilo slišati. Razen bitja mojega srca, ki je razbijalo še dolgo v noč.

Minilo je leto in pol od terapij. Ponoči sem se začel zbudjati. Nikoli nisem pogledal na uro. Le zakaj bi? Enkrat pa, ko sem se zbudil in se vračal s stranišča, mi ni dal vrag miru in sem pogledal na uro. Ura je bila tri. Človek! Nisem pozabil filma. Še zmeraj. Niti ure tri ...

Nisem se zbujal pogosto, ampak vsakokrat, ko sem se, je bila ura tri, zato sem zaradi vraževerja nehal preverjati čas. Začel sem se tudi gibati. Sprehajal sem se po gozdu, začel hitro hoditi in delati razne vaje. Počasi sem prihajal k sebi. Delno sta se mi vrnila vonj in okus. Nabiral sem gobe, začel sem ribariti. Užival sem ob vodi. Lahko bi sedel ure in ure na bregu in občudoval reko Kolpo in naravo okrog nje. Držal sem se sence, ker se nisem smel izpostavljati soncu. Z brežin reke sem opazoval ribe različnih velikosti in razmišljal, če bo kdaj kakšen gigant ugriznil v moj trnek. Včasih je z

mano ribaril moj sosed in veliki prijatelj. Verjetno večji, kot si mislim. Ko sva šla skupaj, sem vedno zakuril ogenj, pa naj je bilo hladno ali ne, noč ali dan. Ker sem bil preveč glasen in sem po njegovem mnenju povzročal preveč hrupa, je dobival živčne zlome. Verjetno pozitivne zlome, ker sva se potem nasmejala do solz.

Čeprav nisem bil zelo veren tip človeka, sem se začel obračati k Vsemogočnemu. Nisem ga prosil za pomoč, temveč naj me samo malo porine in, če najde kaj časa, stopi na mojo stran v bitki za preživetje. Nabavil sem si rabljeno vrečo za boks in na njej sproščal negativno energijo. Nisem bil ravno v dobri kondiciji, ampak sem se trudil. In mislil sem pozitivno. Ko so videli, da mi je bolje, so me velikokrat obiskali tudi sosede in prijatelji. Ne morem reči, da nisem bil vesel njihovih obiskov. Bil sem odprt za različne nasvete in informacije, veliko stvari sem preizkušal in testiral na sebi. Včasih sem se tudi opekel. Nekatero stvari moje zdravstvene situacije niso poboljšale, ampak so mi povzročile še dodatne težave. Če se le spomnim ...

Soseda mi je pripovedovala o meditaciji z drevesom. Čeprav se mi je zdelo čudno in bedasto, nisem imel kaj izgubiti. Med sprehodi po gozdu sem si izbral veli-

ko in visoko drevo, ga objel in zaprl oči. Skoncentriral sem se in se povezal z njim. Vse moje žile in kapilare so se v mislih povezale z drevesom. Ves pritisk, notranji nemir in negativno energijo sem poslal iz svojih žil v njegove, v deblo, iz njegovega debla v krošnjo vse do listov, iz listja pa v nebo. Neskončno nebo. Odprl sem oči in se počutil osvobojenega, pomirjenega, lahkega ...

Kot član društva onkoloških bolnikov sem imel velikokrat priložnost prebrati kakšen članek v reviji Okno, ki govori o raku na sto in en način in prav tako opisuje onkološkega bolnika. A ji manjka humor. Ker smeh je pol zdravja. Mogoče bi morali razmisliti vsaj o kakšni vroči fotki kakšne zdravnice ali sestre. Siguren sem, da bi revija dobila veliko več bralcev.

Bral sem različno duhovno literaturo. No, prebral sem nekaj knjig. Vse je temeljilo na tem, da se sprostiš in najdeš svoj jaz. Pustiš, da te nosi reka življenja. Vse je bilo lepo in super. Ampak enkrat se moraš spustiti na realna tla, na žalost. Tam pa te reka življenja odpelje v kurac. Po treh mesecih je prišel prvi kontrolni pregled. Bil sem dokaj miren, saj sem čez vikend zaužil nekaj alkohola zaradi strahu pred rezultati. Pravzaprav sem

spil tri kozarce vina, ker več itak nisem mogel. In še to je bilo preveč. Na srečo so bili rezultati okej.

Pazil sem na prehrano, redno sem se gibal in se trudil biti v dobri formi. Posledice terapij pa so ostale in puščale svoj pečat. Zanimivo je bilo, da jih gledalec od zunaj ni mogel videti. Lahko pa je komentiral: »Ahh, saj ni tako strašno ... Poznam tipa, ki ima hujše posledice ... Moja teta pa nima roke ...«

Najraje bi takrat gledalca katapultiral nazaj v gledališče na njegov sedež. Sem pa zato jaz znotraj nosil breme življenja. Saj ga še vedno nosim. Včasih ga zmorem nositi, včasih pa je jebeno pretežko ...

Sluznica ust in nosu je bila poškodovana in uničena, preveč prostora v nosu za pretok zraka, s tem tudi onemogočeno gretje in vlaženje vdihanega zraka. Poškodovan sluh, okus in vonj občasno nefunkcionalna, boleč in pekoč jezik in žrelo, boleče mišice, glavoboli, redne želodčne težave ... Pridejo dnevi, ko zaradi vnete in boleče sluznice ust še govoriti in dihati ne morem. Koža je postala tako občutljiva, da če me je oseba, ki me dolgo ni videla in me je seveda simpatizirala, preveč stisnila za roko ali močno objela, sem imel odtenke modre barve dan potem na svojem telesu.

Imunski sistem pa je posebna debata. O tem bi lahko napisal vsak dan nekaj listov, saj je to postala zame prava ekspedicija in hkrati nočna mora. Bakterije in virusi imajo včasih v mojem telesu treninge, sestanke, izobraževanja in bog ve še kaj ... Ni, da ni.

Dr. House bi se me zelo veselil kot pacienta. Ko sem bil otrok in sem videl bolnika in toliko ljudi okrog nje-ga, sem si tudi sam želel več pozornosti. No, pa sem jo zdaj dobil. Da te srat pritisne! In spoznal sem, da res drži pregovor – Pazi, kaj si zaželiš, lahko se ti izpolni.

Kljub težavam sem se trudil funkcionirati in biti normalen.

Minilo je že leto in pol od diagnoze. In lepega dne me je šef bencinske, kjer sem že prej delal kot študent, povabil na razgovor in pijačo. Povabil me je z namenom, da me vpraša, kako sem in če bi redno delal na bencinskem servisu. Bil sem presenečen, ker tega nisem pričakoval. Razložil mi je, kaj bi delal, in mi ponudil možnosti napredovanja. Takrat sem bil v dobri formi in kljub težavam je bil moj odgovor da.

Kmalu sem spoznal punco, dobil službo, doma smo začeli urejati okolico hiše ... Začetek novega obdobja

v mojem življenju. Bil sem zaljubljen. Lepo, ni kaj. Začel sem pisati dnevnik. Vodil sem evidenco, kje sem bil, kaj sem delal, opisoval sem situacije in dogajanja.

Velikokrat sem, na žalost, opisoval tudi svoje zdravstvene situacije oziroma težave. Trudil sem se pozabiti na »ovinek življenja«. Na trenutke mi je to res uspelo. Krivil sem vse te nečloveške terapije in zdravnike za svoje stanje. Stanje biti v kurcu. Ampak sem še zmeraj bil, obstajal, živel ...

Trudil sem se na področju športa. Začel sem se ukvarjati s tekom. Nisem smel pozabiti viseče vreče v garaži – glavnega sredstva za sproščanje negativne energije. Če pa sem pozabil nanjo, sem postal agresiven, nadrkan in lačen življenja. Življenja, ki ga lahko živi zdrava in funkcionalna oseba. Res sem se trudil biti v formi. Pa ne za kakšno tekmovanje, ne za fizični »mač« videz, ki ga nisem nikoli dosegel, temveč sem hotel biti v formi za čas, ko pride do boja za zdravje. Do zdravstvenih pizdarij pa je vedno prihajalo in če nisem bil v fizični formi, sem bil v riti ... Če sem se pa preveč potrudil, sem zopet sam sebe v drek porinil. Potreboval sem leta, da sem pogruntal signale, ki mi jih je pošiljal moj organizem kot opozorilo na prihajajoče probleme. Velikokrat so mi ti signali pomenili samo to,

da se enostavno pripravim na bolečine. Nič drugega. Kot slučajni potepuh v puščavi, ki ga je ugriznila kraljevska kobra. Nikjer nobenega, ki ti bi pomagal. Prav tako zdravila ne. Vse, kar lahko narediš, je, da se usedeš pod kakšno lepo, veliko drevo in počakaš ...

Življenje piše čudne zgodbe in vsak naj bi imel svojo. Vsakemu se zdi njegova drugačna od ostalih. Nekaj časa sem živel tako rekoč normalno. Brez večjih zdravstvenih težav, opravljal sem svoje dolžnosti in obveznosti, pa tudi užival sem v življenju. Ni dolgo trajalo. Verjetno mi je bila namenjena drugačna pot. Drugačna od te, po kateri sem hodil. Zdravstveni problemi so se začeli stopnjevati. No, bolj posledice. Vsakič jih je bilo več in bile so drugačnega obsega. Včasih so temperaturne spremembe in sprememba vremena vplivale na njih, včasih prehrana in preutrujenost, včasih pa so si posledice malo privoščile in so prišle kar same od sebe. Dostikrat sem pogledal na setveni koledar in preveril položaj Lune. Velikokrat so se ujemali, njen položaj in moji problemi. Včasih pa, žal, ni bila kriva Luna. Koga zdaj obtožiti? Nisem si želel priznati in se sprijazniti s tem, da tako pač je. In da bom moral tako živeti do konca. Konec ... Kdaj in kaj je to, sem se velikokrat spraševal. V določenih trenutkih mi je bilo prav vseeno in se mi je jebalo za vse. Na zdravstve-

nih pregledih sem se trudil biti zdrav in se pokazati z visoko dvignjeno glavo, gledati pozitivno na življenje. Nisem razkrival preveč informacij o svojem zdravstvenem počutju zdravnikom. Poznal sem že procedure, ki bi sledile, če bi bil odgovor na njihova vprašanja drugačen. Čakale bi me napotnice in dodatne preiskave, prodiranje različnih sond v različne luknje.

Nekateri zdravstveni delavci so prav uživali v svojih službah, dokler so mi rinili sonde v nos, usta, želodec. Gledal sem jih nemočno, z ležečega položaja in se trudil pogledati sebe z njihovimi očmi. In mi je uspelo. Videl sem sebe s tujimi očmi. Z očmi temnolase medicinske sestre srednjih let, kako poskuša doseči najglobljo točko mojega želodca pri opravljanju gastroskopije, z očmi zdravnikov na ORL oddelku, ki so že lahko porinili cel prst v mojo levo nosnico. Mogoče bi se moral pogledati z očmi zdravnika urologa, ki si je mazal kazalec desne roke, da ga bo zapičil v moj zadnji vhod in pregledal prostato. Pesem mi je zaigrala v glavi: »To je bil tvoj dan ljubezni, najlepši dan, ki ne mine nikdar ...« Dan, ko sem izgubil »nedolžnost«. Noro ...

Težave so bile vse bolj pogoste. Velikokrat sem bil tudi na bolniški. Velikokrat sem se ji izogibal in je nisem

želel sprejeti zaradi službe, čeprav so mi to zdravniki svetovali. Saj ne da mi je kdo težil zaradi bolniškega staleža – ne da bi jaz vedel, ampak sem enostavno imel občutek manjvrednosti. Še danes ga imam in se borim z njim. V službi, doma, v družbi. V službi sem se trudil doseči obljubljeni napredovanji. Res sem se trudil. Ni ga bilo. Bilo je pa ogromno dodatnih obveznosti, sprenevedanj. Lažnih obljub, spletk in podcenjevanja. Ne morem ravno reči, da ni bilo sočnih komentarjev s strani sodelavcev. Prav tako bi lagal, če bi rekel, da mi niso velikokrat šli na roko in se prilagajali mojim zdravstvenim težavam. Včasih sem jim v očeh videl, da je nivo njihovega razumevanja in empatije na minimumu in da počasi utripa signalizacija za alarm. Po moje bi mi najraje dali brco v rit in rekli: »Dovolj imamo teh tvojih bolezenskih oslarij in sranja ... Če ne moreš delati poln delovnik ...«

Najraje bi, ampak zaenkrat imam rad svojo rit, tako da... Včasih mi doma moja draga pove, da sem naivec. Verjetno sem res. Doma nisem bil sposoben opravljati del, ki sem jih pred boleznijo uspešno opravljal. Predvsem fizično napornih. Bil sem odpisan glede »umazanih« kmečkih del in težjih opravil – od pospravljanja krme, drv do enostavnih in zdravju »škodljivih opravkov« v zaprtem prostoru. Ker težjih del nisem mogel

opravljati, sem se lotil lažjih. In postal bolan na urejenost prostorov. Pospravljanje in pospravljanje. Dobil sem sindrom občutka nezadovoljne ženske. Postalo mi je jasno, kako to doživljajo ženske, ki nimajo službe in opravljajo hišna dela. A nič se ne vidi. In kaj je najhujše, nobeden tega ne ceni. Tudi tukaj sem dobil plačilo. Na tem področju se prav tako nisem znal ustaviti in sem pretiraval. Spet sem potreboval kakšen dan, dva, včasih tudi več, da sem prišel k sebi.

Včasih pa je kdo komentiral: »Boli tebe kurac, saj ti ne rabiš nič delat doma ... Kaj ti delaš sploh kaj!? Pa kaj ne moreš tega narediti? Ne moreš dvigniti ene vreče cementa? Jaz, ko sem bil star kot ti, sem takšen hlod nosil nekaj sto metrov na ramenu ... Ne moreš tega, ne moreš onega ... Ha, ha, ha ...« Ker se nisem več mogel zadrževati, sem vračal komentarje in seveda izpadel negativec. V družbi nisem več kadil, alkohol sem redkokdaj pil. Na hrano sem itak pazil in tudi nobenih aditivov nisem konzumiral. Ni bilo več norih žurk. Ko pa sem se udeležil kakšnih dogodkov, je bilo: »Ja, kaj ne boš ... Nekaj boš popil, ne bodi pizda ... Kaj? Ne ješ tega? Kako, da ne?« Vedno isti komentarji. Ni se mi dalo več nikomur razlagati, kaj mi je, zakaj, kako, kdaj ... Odjebi, človek, sem si mislil. Odjebi ... Včasih povem kakšnemu znalcu, naj se postavi v mojo kožo

vsaj za en dan in občuti vsaj polovico mojih težav. Po tej izkušnji ne bi več vsega znal. In ne bi več tako pаметaril in sral.

Dneve sem začel s pripravami v kopalnici in z mazanjem mašine za dihanje in na isti način sem ga končal. Moja draga me je včasih imela čez glavo zaradi kampiranja v kopalnici. »Pa kaj delaš notri eno uro?« je pogosto vprašala. Sicer še zmeraj. Čeprav nisem bil eno uro, ampak ... baba kot baba ...

Redko kdo me je razumel. Včasih nihče. Nihče ...

Tudi nisem želel obremenjevati ljudi okrog sebe s svojimi problemi. Kot da svojih nimajo zadosti. In roko na srce, komu se da poslušati tujo problematiko. Problemi so bili včasih prepogosti in jih je bilo preveč. Tako prepogosti, da so se tudi osebe, ki so mi največ pomenile, včasih umaknile in me prepustile samemu sebi. Ker sem začutil, kakšen je ta občutek, sem se odločil, da ne bom nikoli obrnil hrbta takšni osebi. Osebi s problemom, v stiski, v kurcu. Čeprav se ne spomnim, da sem ga kdaj komu. Zaradi pogostih depresij, notranjih nemirov in podobnih situacij sem imel potrebo in željo po alkoholu in opojnih substancah. Željo po odhodu iz te dimenzije, vsaj za nekaj ur. Na žalost ali

pa na srečo mi moja boleča in pekoča sluznica ter ostali zdravstveni problemi tega niso dovolili. Tedaj na to nisem gledal tako, ampak zdaj gledam na to kot plus točko.

Odločil sem se, da bom delal to, kar mi paše, in se družil z ljudmi, ki ustrezajo mojemu psihološkemu profilu. Moram povedati, da jih ni veliko. No, no, zmeraj se najde kakšen manijak.

Bolezen oziroma ovinek na moji poti me je zalotil, ravno ko sem užival življenje. Ampak zares užival. Živel ga sto na uro. No, vsak ga živi po svoje. Oboževal sem druženja s svojo ekipo in naša pohajkovanja naokrog. Vedno je bilo smeha do ušes. Verjetno preveč alkohola in dima, po katerem včasih še danes zahrepenim ob določeni muziki in situaciji. Ko se ujameš, da gledaš neznano kam ... Bolezen me je prisilila v takojšnjo spremembo življenjskega sloga. Od prehrane, načina življenja, do družbe in lokacij, kjer sem se gibal. Sprememba je bila tako hitra, da se nisem imel niti časa posloviti od starega življenja. In zato me preganjajo duhovi preteklosti. Če me ne preganjajo, pa sedijo zraven mene. Še iz časa, ko sem bil tinejdžer. Muzika, dim cigaret, pijače zvečer, pijače popoldan ... Včasih, ko zavoham dim cigaret, me odpeljejo misli tja, kjer

sem že pozabil, da sem kadarkoli bil. Tja, kjer bil sem še majhen pizdun.

Na kontrolnih pregledih so mi velikokrat predlagali polovični delovnik. Prav tako doma. Bilo mi je izpod časti, da bi se o tem sploh pogovarjal, kaj šele da bi to dejansko naredil. Kljub pogostim minusom na zdravstvenem področju sem imel lepe trenutke. Nepozabne trenutke in situacije, zaradi katerih ceniš življenje in si srečen, da ga lahko živiš. Preprostih stvari in ljudi okrog sebe.

Prišlo je peto poletje službe na servisu. Prva beseda, ki mi pade na pamet, ko nekdo omeni poletje, so klima naprave. In ni ga junaka, da je nima v avtomobilu, in ni je ustanove, da ne hladi prostor v tem letnem času. Zame je to ena izmed nočnih mor za moj super nos, sluznico in moje zdravstveno stanje. Nos, v katerega lahko vstaviš cel palec, v vsako nosnico posebej, in še zmeraj lahko normalno dihaš. Klima naprave so me omejevale dobesečno sto na uro. V službi, v trgovini pri osnovnih nakupih, v restavraciji ... Če sem prišel v času »klimovanja« na redni zdravstveni pregled in počakal v čakalnici, sem se nazaj odpravil prehlajen z bolečim grlom. Vsako leto se trudim prilagoditi se neki novi zdravstveni težavi ali izboljšati staro pril-

gajanje. Vsako leto isti kurac. Vsebine iste, embalaže drugačne.

Bil je sončen dan in delal sem popoldne. Ni bilo groz-
ne gužve v prodajnem prostoru, saj so temperature
zunaj presegale osemtrideset stopinj. Skupaj s so-
delavcem sva prebirala interno elektronsko pošto, ki
so nam jo pošiljali, kot da delamo na kakšni finančni
borzi. Vstopil je eden od nadrejenih in se nama prib-
ližal. Lepo smo se pozdravili in se začeli pogovarjati
o situaciji v službi, vremenu, političnem sistemu ... In
kaj se je zgodilo? Ugotovil je, da jaz nimam promo-
cijske kape na glavi. To kapo naj bi nosili ves čas vsi
zaposleni na glavi. Kapo sem namreč odložil, ker je
bila mokra, povzročala mi je glavobole. Odložil sem
jo na polico, približno pol metra stran. Kapa na polici
in ne na glavi je bila povod za vojno. Tipa sem že od
prej poznal kot prijaznega. Verjetno so tudi njemu na
urjenju v službi in na predavanjih oprali možgane. Bo-
lezen in vse te terapije, ki sem jih dal čez, so seveda
vplivale na mojo psiho in preklopile nekaj stikal v moji
glavi. Moram povedati, da sem zadovoljen z nekateri-
mi preklopi. Jaz sem, ostali pa ... Eden od preklpov je
bil ta, da nisem nobenemu z agresivno dominantnim
odnosom ostal dolžen. Včasih sem, žal, tudi preveč
povedal. Odgovoril sem na napad s komentarji o no-

šenju kape. Še v vojski smo imeli več tolerance glede kap. Sodelavec je kasneje povedal, da je bilo še njega strah, ko sem se začel dreti na nadrejenega. Roko na srce, saj ni želel nič tako strašnega, le to, da nosim kapo na glavi. Tudi njemu »nad glavo« stojijo nadrejeni. Dobil sem bitko. No, vojne pa ne ...

Čez nekaj dni sem že sedel pri direktorju v čakalnici. Imel je seksi mlado pomočnico. Joške do Koroške in kratko krilce. Vsaj nekaj lepega v tem sranju, sem si mislil. Opazoval sem jo in čakal, da ji pade svinčnik z mize, da se dvigne in ga pobere. Aha, pa še kaj! Direktor me je prijazno poklical noter. Povedal mi je, da ga takšne bedarije, kdo je kriv in zakaj, ne zanimajo. Vprašal me je, kako se počutim in se lepo pogovarjal z mano. Ne morem reči, da je bil pizda. Zanimali so ga odnosi v službi, če je kaj problemov, če imam kaj povedati o kom. Hmm ... Zanimalo ga je preveč.

»Nikoli nisem nobenega cinkal, pa tudi zdaj ne mislim,« sem mu vljudno, kulturno in odkrito, med ostalim, povedal. Preden pa sem zapustil stol pisarne, mi je rekel, da me mora kaznovati kot zgled drugim. Bilo mi je vseeno.

»Če me morate, me morate,« je bil moj hmm ... tihi komentar.

»Ne sekiraj se. Ne bo nič hudega. Tako pač mora biti,« je odgovoril.

In kaj sem se naučil iz vsega tega? To, kar zna že cel svet in verjetno nekdo v kakšni drugi galaksiji. Kot bi rekli naši južni sosede: »Čuti i radi.«

Samo enkrat se živi, sem si dostikrat ponavljal. Kljub svojim težavam sem se odločil zamenjati službo ali napredovati v tej in narediti nekaj več v življenju. Prvi korak je bil obnoviti znanje tujih jezikov. Najprej sem se lotil angleščine. To ni bil problem, saj smo doma velikokrat gledali filme in oddaje brez podnapisov, prebral pa sem tudi kakšno revijo in strip v tem jeziku. Čez pol leta sem naredil mednarodni izpit. Potem sem se lotil ruskega jezika. Od nekdanj mi je bil ta jezik zanimiv in lep. V osnovni šoli sem se ga učil pet let in mi je v glavi, na moje presenečenje, ostalo veliko od tega. Vseeno sem potreboval pomoč. Našel sem si inštruktorico. Hmm, lahko bi si sicer inštruktorja. Lahko bi, ampak mi ni padlo na kraj pameti. Na spletu sem našel podatke od ene bejbe iz okolice in jo poklical. Bila je zelo prijazna, simpatična punca, nekaj

let mlajša od mene. Instrukcije sva imela v majhnem, pisarniškem prostoru velike knjižnice v Novemu mestu. Velikokrat je pohvalila moj napredek. Cvetel sem kot rožica spomladi. Bil sem priden in vzoren učenec, umazanih seksualnih fantazij. Konec predavanj, učenj in priprav. In naredil sem državni izpit. Imel sem dva poklica, prakse, kolikor kdo rabi, znal sem tuje jezike, kaj pa še potrebuje delodajalec ... Odločil sem se, da v proizvodnji ne bom štel niti porno igralke brez oblek. Imel sem nekaj razgovorov za službo v naši prestolnici. Mislil sem, da se bodo tam trgali zame. So, kurca palca! Na razgovorih so bile osebe, ki so me zasliševale, vedno orto samozavestne in polne same sebe. Ker sem še zmeraj imel službo, sem si lahko privoščil kakšen sočen komentar nazaj. Odličen občutek, ko lahko nazaj poserješ seronjo. Na razgovorih je bilo ogromno kandidatov z visoko izobrazbo in različnimi nazivi. Delodajalci pa so v večini potrebovali osebe, ki niso prepametne, nimajo prevelikih nazivov in ne previsoke izobrazbe. Osebe, ki bodo ponižno spuščale glavo in govorile: »Ja, seveda. Takoj, ni problema ...«

Nobeden ni izbral mene. Na koncu sem ostal tam, kjer sem. Tam, kjer sem rekel, da bom, dokler se ne znajdem. V kurcu.

Spomnim se, ko smo se preselili in sem začel hoditi v srednjo šolo v Novem mestu. Hodil sem v elektrotehnično šolo v Zagrebu in sem jo prav tako nadaljeval tukaj v Sloveniji. Bil je november in moj prvi dan v novi šoli, na novem ozemlju, v drugi državi, v drugem jeziku. Nikogar nisem poznal. Učenci v šoli so se že poznali med seboj od začetka šolskega leta. Zame pa novi učitelji, nove face v razredu, v šoli, na avtobusu, v vasi, kamor smo se preselili. Bil sem prestrašen, živčen, bil sem pravi »gušter«. Šola je bila velika in imela je kar nekaj smeri izobraževanja. Od elektrotehnike, strojne, gradbene, do vzgojiteljske, zdravstvene in do ne vem še katere smeri. Ta dan sem prišel malo kasneje v šolo. Pouk se je že začel. Hodniki so bili prazni. Tu pa tam se je kakšen učitelj ali dežurni učenec sprehodil po ogromnih hodnikih še večje šole.

Previdno in strahopetno sem korakal, kot da grem na streljanje. Oglasil se je velik in glasen šolski zvonec nad mojo glavo. Naenkrat so hodnike preplavili dijaki. Kot mravlje, ko porineš palico v mravljišče. Kar mrgoleli so iz vseh učilnic tako hitro, kot da nobeden ni sedel in poslušal učitelja, temveč so stali pred vrati učilnice celo šolsko uro in čakali konec ure, zaznamovan z glasnim zvonjenjem zvoncev nad visokimi in širokimi šolskimi hodniki. Imel sem urnik, na urniku pa

drugo uro slovenski jezik. Nisem imel pojma, kje, kako in zakaj.

Slučajno sem sredi tega mravljišča zagledal poznan obraz. Dečka iz vasi, kamor smo se preselili. Pred tem sem ga nekajkrat videl. Prosil sem ga za pomoč in če me lahko usmeri, kam moram iti. Izkazalo se je, da sva v istem razredu. No, pa se je tudi meni malo sreča nasmehnila. Bil sem vesel kot radio.

Prišla sva do razreda in vstopila. Pouk se je že skoraj začel. Vsi so me gledali. Nobeden me ni pozdravil. Znanec ali boljše povedano prijatelj, v tistem trenutku največji, me je povabil, da lahko sedem k njemu. Ponudba je bila več kot odlična.

Učiteljica slovenščine je zamujala. Počasi so vsi utihnili in usmerili poglede v mojo smer. No, vsaj tako se mi je zdelo. Bil sem oblečen kot mešanica predmestnega in kmečkega fantička in nisem izstopal iz množice. Doma smo se takrat soočali s finančnimi težavami in mi starši niso mogli ponuditi več. Z bratom doma nisva nikoli delala preveč težav glede teh zadev, saj sva vedela, koliko je ura. Naučil sem se biti skromen. Včasih tudi preveč. Danes mi moja draga včasih drži predavanja, da sem škrt. Ampak bom povedal

stokrat, da nisem škrt, temveč samo skromen. Če že imam kakšno reč, ki sem si jo želel, pazim nanjo in jo nerad posojam drugim. Česar ne potrebujem, pač ne potrebujem in si tega ne želim. Kar lahko dam, dam. Predvsem tistemu, ki to potrebuje, najraje pa tistemu, ki to ceni. Po drugi strani, zakaj bi pa kar tako »podarjal« svoje reči? Manj imam, boljše se počutim. Za več zdravja pa bi takoj podpisal, brez razmišljanja.

Vrnimo se nazaj v šolske klopi.

Končno je prišla učiteljica. Bil sem je kar vesel, saj mi je tišina že prala možgane. Bila je stroga in vsi so bili vedno disciplinirani pri njej. Prav tako je bila simpatična gospa, srednjih let, imela je oranžno barvo las, očala in celo seksi postavo. Verjetno je bila že informirana o mojem prihodu, saj je že po uvodnih besedah o snovi, ki naj bi jo obravnavali, omenila celemu razredu, da imajo novega učenca. Mene. Vstal sem in se predstavil celemu razredu kar s klopi, na kateri sem sedel. Mislil sem, da sem razbil led glede živčnosti, ampak se je šele začela. Spomnim se, kot da bi bilo včeraj. Snov, ki smo jo obravnavali, je bila balkanska književnost. Na sporedu je bila Hasanaginica. Bosanska balada iz ne vem katerega stoletja. Učiteljica je poklicala prostovoljca, ki bi jo prebral pred razredom.

Vsi so povесili glave, le jaz sem pogled strmo uperil v njene oči. Bil sem prepričan, da ta moja dosedanja taktika učinkuje tudi v drugih državah. Pa se je izkazalo, da ne. Pokazala je s prstom, na katerem je bil velik jantarjev prstan, name in spregovorila: »Ti, Nikola, ti boš nam prebral.« Pa ne me jebat! Kje ravno mene ... Potrudil sem se hrabro vstati in prikorakati do nje pred tablo. Predala mi je knjigo in se mi nežno nasmehnila. Pogledal sem predse in videl cel razred, približno trideset učencev, kako čakajo, da se osramotim, nato pa sem pogledal v knjigo in videl, kako ogromno materiala moram prebrati. Skoraj mi je srce odpovedalo. No, skoraj. Pogledal sem jih še enkrat in začel lepo počasi brati. Trudil sem se lepo knjižno brati, saj sem imel vedno dobre ocene iz književnosti v bivši šoli. Po drugi strani mi je padlo na pamet: »Kaj me briga, če tudi zajebem kaj.«

Kdo me pa tako odlično razume? Sploh ne vem, koliko časa sem bral. Vem pa samo, da me je učiteljica lepo pohvalila, ko sem končal z branjem. Ena od redkih oseb, ki so mi ostale v dobrem spominu v obdobju šolanja in pri kateri nikoli nisem imel negativne ocene.

Velikokrat sem bil pri psihologinji na razgovoru. Češ, zanimalo jo je, kako sem se prilagodil. Nisem je ra-

zumel niti malo, kaj govori, samo kimal sem z glavo. Pri ostalih urah sem si vedno nekaj izmislil, samo da sem lahko šel prej domov. Stara mama mi je recimo v enem letu umrla osemkrat, sorodniki iz Avstralije, ki jih nismo nikoli videli, so prihajali redno ... Nikogar ni zanimalo, če je to res. Ko le malo odrasteš, če se malo poglobiš vase, lahko prideš do spoznanja, da ne lažeš več drugim, temveč samemu sebi.

Zdravstveni problemi so se še zmeraj stopnjevali, prav tako kvaliteta mojega življenja. Mislil sem, da bodo z leti izginili, ne pa, da jih bo vse več. Na onkološkem so me včasih na rednem pregledu, če ni bilo moje zdravnice, vsega pretipali in se čudili kot puran glisti. Po njihovem mnenju bi verjetno že zdavnaj moral stegniti noge. Ali pa so mi s tem dajali komplimente, ki sem jih sprejel po svoje. Po raznih pregledih in nagovarjanjih zdravnikov, ki so mi svetovali, naj izberem karto krajšega delovnega časa, sem jih ubogal. Niso imeli slabega namena. Mislil sem, da je dobiti krajši delovni čas kar tako. Izkazalo se je, da je ta proces izjemno zakompliciran... Na invalidski komisiji za odločanje o skrajšanem delovnem času so bili neusmiljeni. Potreboval sem itak gore papirjev in potrdil različnih specialistov, ki so dokazovali, da sem nesposoben dela za polni delovni urnik. Ampak oni so želeli še več ... Vsa

ta leta je velik procent ljudi z »zlomljenim srednjim prstom« hodil v predčasno ali invalidsko upokožitev in izkoriščal sistem. In je to bil eden od razlogov za njihovo neusmiljenost. Kaj pa ostalih petdeset razlogov? Kaj je z njimi?

Čakajoč tako v čakalnici z ostalo »nefunkcionalno« delovno silo so leteli komentarji, kako se tam noter igrajo bogove in odločajo o človeški usodi. Po ne tako dolgem premisleku sem ugotovil, da ta izjava drži. Stranke v čakalnici so bile res na robu z živci, vidnih zdravstvenih anomalij in problemov, nekateri so povedali, da še komaj funkcionirajo in so že petič tukaj. Komisija me ni zadržala več kot pet minut.

Čakanje na odgovor invalidske komisije za skrajšan delovni čas me je ubijalo. Moral pa sem čakati in čakati ...

Pravzaprav moraš vedno nekje in nekoga čakati ... Nekdo od zdravstvenih delavcev je omenjal invalidsko upokožitev. Danes sanje vsakega starejšega človeka. Misel na nekaj takšnega mi je vlivala strah v kosti. Kaj naj bi to pomenilo? Konec moje življenjske poti?

S krajšim delovnikom težave niso izginile. Le da se imam zdaj več časa ukvarjati z njimi. Več časa zanje, premalo časa za druge stvari. In seveda več problemov s financ ministrom. Ne več, temveč preveč ... A kdo jih nima? Kdo jih nima – sem se trudil potolažiti samega sebe.

Skrajšan deloven čas me je naredil napol funkcionalnega delavca, napol invalida, ki je postajal vse bolj neviden. Postavil me je v pozicijo niti v rit, niti mimo. Zdravje je res človekovo največje bogastvo in ga je treba spoštovati in ceniti. A kaj, ko se tega ne zavedamo, dokler ne zbolimo. Takrat je prepozno. In definitivno drži pregovor – Zdrav človek ima tisoč želja, bolan pa samo eno.

Ko sem se v času zdravljenja sprehajal po hodnikih jezdecev apokalipse onkološkega inštituta in videl ljudi v različnih oblikah in fazah zdravljenja, sem spoznal še eno globljo modrost. Bolan človek v fazi pred tunelom si ne želi niti tiste samo ene želje – biti zdrav, temveč ima željo umreti hitro. Umreti in zapustiti ta svet, to sobo, to telo ...

Kam gre? Nekako sem bil vedno mnenja, da se energija našega telesa prenese v drugo dimenzijo, mogo-

če v drugo časovno obdobje. Če bi se kdaj znašel v tej fazi in bi mi nekako Vsemogočni ponudil na izbiro več opcij, bi si definitivno izbral obdobje seksa, droge in rock'n'rolla. Kako se drugače umakniti iz tega pono-relega sveta?

Ugotovil sem, da ima na tem našem planetu vsako živo bitje svoj trenutek, svojo uro, dan, leto. Trenutek, ko se počutiš živega, polnega sebe, polnega življenja, da ne rečem prepotentnega. Ko si še otrok pa te učiteljica vedno pohvali mami ali pa ko te gleda huda bejba iz separeja v kotu neke jebačke gostilne, ko končaš naporen faks in dobiš sanjsko službo, ko te boli kurac, kaj drugi mislijo ... Kdaj se je moj končal? Verjetno je bil moj ovinek na poti življenja konec mojega trenutka. Užival sem ga sto na uro in tam se je ustavil, tam je ostal. Nisem imel časa, da bi se privaditi na ovinek. Pač se je zgodil. Od otroštva do zdaj sem imel še nekaj trenutkov. Ampak sem jih vse porabil. Zdaj se samo zapisujem v knjigo dolžnikov Vsemogočnemu. Zgleda, da sem v debelem minusu.

V službi vidim veliko ljudi, ki jih poznam že od otroštva. Večkrat se sprašujem, kdaj je bil njihov trenutek življenja. In kakšen je bil. Nekaterih se spomnim iz gostiln in disko klubov, kamor smo hodili kot mulci. Pili

so jabolčni sok, v soboto zvečer so imeli obute take čevlje, kakršne smo mi v gozd nosili, obleko po modni muhi generacije nazaj. Kljub drugačnem videzu in obleki med ljudmi takrat nisem nikoli delal nobenih razlik. Tudi mene so sprejeli ljudje različnih socialnih in psiholoških profilov. Ni me bilo sram družiti in pokazati se v javnosti z nikomer. Nikoli nisem iskal močne družbe in nobenemu nisem lizal riti. Družil pa sem se z različnimi kalibri. Vedno mi je po glavi zvenelo: »Ne sodi človeka po obleki.« Kolo sreče pa se obrača. Ker vsakemu pripada njegov trenutek, je napočil njihov. Eden je dobil dobro službo, kjer je zadovoljen in ima dobro plačo, kar je danes tako kot zadeti na loteriji. Drugi se je poročil s tisto nevidno, neprivlačno bejbo iz gostilne, za katero se zdaj slini cela sooseska, in povrh tega njej za hrbtom natepava svojo sodelavko. Kdo ve, mogoče jo skupaj. Tretji, tisti, ki je bil najmanj opazen in so se mu največ smejali, se je pojavil na sestanku zaposlenih v največjem podjetju v naši regiji kot njihov nadrejeni in jim s podlim nasmehom na obrazu in dvignjeno desno obrvjo povedal: »Jaz sem vaš novi poslovodja.« V glavi si je mislil: »Zdaj pa vam bom jebal mater!«

Tukaj so tudi tisti, ki imajo enostavno srečo v življenju. Verjetno ima tudi to svojo razlago, ampak preveč raz-

mišljanja za moje možgane. Če se lahko tako imenuje vsebina moje lobanje. Edino, čemur še nisem bil priča, je obračanje kolesa sreče tistih, ki imajo kvalifikacijo ritoliznika. V vrtcu, šoli, službi, družbi ... Ti bodo verjetno vedno ostali na istem mestu, kjerkoli že so. In sicer v riti.

Torej se ne splača biti seronja, kakorkoli obrneš. Vse se vrača, vse se plača.

IV.

Dopoldne sem doma ležal na postelji in si meril vročino. Kurčeva trebušna gripa me tudi tokrat ni spregledala. Nisem želel poklicati v službo, da me ne bo, ker je občutek manjvrednosti in sramu pred sodelavci že zdavnaj presegel maksimum. Po glavi so mi švigale različne misli in film, ki sem ga gledal pred nekaj dnevi. Film, posnet po resničnih dogodkih, o Nezemljanih, ki so ugrabljali ljudi. Pričanja teh ljudi, kaj so vse doživeli in preživeli ... Film je bil novejši in je zaradi vsebine dvignil veliko prahu. Pričevanja ljudi so bila srhljiva, da so se mi kocine kar postavljale pokonci. S pomočjo hipnoze so ugotovili, da je oseba vsakokrat pred spanjem zunaj na okenski polici videla sovo, veliko sivo sovo. Osebe so še razkrile, da se podzavestno spominjajo različnih grozot in testiranj svojih notranjih organov.

Nedavno sem bral in gledal na televiziji novo teorijo zarote. Ameriško, seveda. Naj bi že od druge svetovne vojne skrivali Nezemljane in opravljali eksperimen-

te na njih. Prav tako na njihovi tehnologiji, ki so si jo »sposodili«. Vzrok za njihov obisk našega planeta naj bi bila vržena atomska bomba. V skrbeh za človeško vrsto so prišli malo pogledat, kaj se dogaja ... In seveda, človek kot človek: »Ubit, pa ustrelit.« Ni važno, svoje ali tuje. Tako da... Vsa ta misteriozna izgilotja ljudi in NLP-ji nimajo veze z Nezemljani, ampak z ameriško vlado. Ne moreš verjeti. Kako bomo zdaj razlikovali ene od drugih?

Mama je prišla pogledat, kako sem, in mi prinesla čaj. Mama ... Oseba, kateri verjetno ne bomo imel priložnosti vrniti ljubezen in prijaznost, če živimo še vsak po sto let. Nežno mi je povedala, naj pridem nekaj pogledat skozi okno. Odgovoril sem ji, da se mi ne da, češ da mi ni ravno najboljše.

»Zanimivo ti bo ...« je vztrajala.

No, da vidim še to. Pogledal sem skozi okno in približno štiri metre proč je na kolu pri trti sedela velika bela sova. Človek, da te kap! Kaj se mi bo še zgodilo? Gledala je nekam daleč na drugo stran. Povedal sem mami o filmu. Pošalil sem se, da so prišli po nas. »Oni« so tukaj. Mama me je pogledala in izjavila: »Če si ti normalen ...«

Velika bela sova se je v tem trenutku obrnila in naju pogledala. Pogled je trajal nekaj sekund, a nama se je zdela cela večnost. Marsikaj mi je takrat rojilo po glavi: Kaj, če bi me res vzeli? Mi naredili en servis in postal bi spet zdrav kot riba? Kaj in kaj če? Zajebi ti to! Kaj, če bi me posilili, vzeli še kak funkcionalen organ in me kot odpadke vrgli v eno od njihovih kant za smeti? Ko je sova ocenila okolico in naju z mamó, se je dvignila in odletela. Gledal sem za njo, dokler se ni izgubila v daljavi. Verjetno sem pričakoval, da pride kakšno vesoljsko plovilo po njo.

Še nekajkrat sem imel bližnja srečanja s sovami. Pravzaprav jih redno videvam. Ali pa »oni« mene. Nedolgo nazaj sem se vračal iz službe in pred ozkim mostičkom je bila ona. Velika, tokrat siva sova, na rumeno-rdečem kolu, ki označuje rob ceste v zimskih razmerah. Opazila me je, preden sem jaz opazil njo. Ustavil sem avtomobil, odprl okno in jo pogledal. Gledala sva drug drugega na razdalji dveh metrov in iskala nekaj ... Jaz sem še zmeraj želel poslati sporočilo: »Če boste slučajno imeli kaj časa, mi lahko naredite majhen servis.«

Ona pa je samo obrnila glavo, kot to sove po navadi delajo, in verjetno pomislila: »Ti pa si ... eno veliko tele.«

Verjetno se je tudi nasmejala, nekje ne tako globoko v sebi, in odletela neznano kam.

Zaradi vse večjih in bolj pogostih zdravstvenih težav sem se znašel v čakalnici bolnišnice v Novem mestu, na oddelku za gastrokopijo. Nisem bil ravno presran, saj sem že preizkusil občutek goltanja sonde v času služenja vojaškega roka. Takrat sem tamkajšnjemu zdravniku nekaj zabrusil nazaj, tako da nisem imel super lepih izkušenj. Nisem bil zadovoljen, ko mi je grobo rinil nekaj metrov sonde čez žrelo. Tokrat sem se odločil, da bom poslušen in ponižen. V čakalnici je bilo nekaj starejših oseb. Vprašal sem enega možakarja, če je to zanj prvič.

»Aaa, ne, vsak mesec imam kontrolo.«

Ne me jebat, človek! Odločil sem se, da ne bom več spraševal. Sestra me je poklicala v sobo. Vsi so strmeli vame. Nasmejane sestre in zdravnica.

»Hmm ... Kaj je zdaj?« sem pomislil.

Zdravnica je prva spregovorila, nato pa sestre. Bile so zelo prijazne. Ena od sester me je prepoznala kot delavca z bencinske. A nekako se je nisem mogel spom-

ni. V času prodiranja sonde v moj gobec do želodca me je božala po glavi in me spraševala o službi, kaj delam doma ... Zdravnica je prav tako nežno opravljala nalogo. Solze so tekle v potokih. No, ne solze žalosti. Ampak zaradi nekaj metrov kabla v želodcu in bog ve še kje. Čakal sem, da mi kamera pogleda ven pri analni odprtini.

Zdravnica je sproti govorila, kaj vidi in česa ne. Ni bilo nič takšnega. Čeprav sem doživel nezanimivo izkušnjo, sem bil srečen, da je bilo kolikor toliko v redu. Zakaj sem pa končal tukaj? Punca doma mi je vsak dan ponavljala: »Ne jej toliko šejkov, pokvaril si boš želodec!« Baba pa ve! Očitno da. Zaradi nenehnih težav z želodcem sem iskal prehrano, ki bi mi ustrezala in poskusil sem boga in vraga. In sem ugotovil, da mi doma narejeni šejki odgovarjajo sto na uro. Sadje, žitarice, vitamini ... Super sem se počutil skoraj pol leta, nič prehladov, imunski sistem odličen. Potem pa spet v kurac. Neverjetno. Zdravnica mi je povedala, da sem v želodec trpal preveč sadja in zdravilnih rastlin. In kaj zdaj? Spet raziskovat. Da te srat pritisne!

Moje življenje po bolezni je postalo ena sama ekspedicija. Raziskoval sem in testiral na sebi različna zdravila, zdravilne rastline, čaje, pripravke in zvarke.

Včasih sem kaj kombiniral po svoje. Velikokrat sem se tudi opekel. Sam sebe zajebal z uživanjem določenih zdravilnih substanc. A jebat ga, če ne preizkusiš, ne boš nikoli vedel. Za tolažbo sem se primerjal z velikimi znanstveniki. Včasih so kaj testirali na sebi, večinoma pa na drugih. Jaz pa sem imel samo sebe za testiranje. Mogoče bi moral vzeti kakšnega soseda in na njem kaj testirati. Ali pa raje sosedo. A kaj, ko živim na redko naseljenem področju.

V lekarnah in na spletu sem nabavljal in naročal različne zdravstvene artikle in preizkušal, če bo kateri pomagal. Delal sem mešanice in včasih sem sebe posral v usta. Konzumiral sem različne antioksidante, vitamine, minerale ... Organizem se včasih ni strinjal z določenimi snovmi in me je na to opozoril. Vztrajno sem iskal informacije, povezane z nefunkcionalno in poškodovano sluznico ust in nosu. V teoriji je bilo vse lepo napisano, opisano in narisano. V praksi pa ... je čisto druga zgodba.

Redko kateri izdelek je bil koristen in mi je pomagal omiliti, ne pozdraviti, ampak samo pozabiti na bolečine ... Če sem ga že izvohal in pogruntal, da mi pomaga, veselje ni trajalo dolgo. Čez nekaj časa je enostavno

nehal pozitivno vplivati na moj poškodovani imunski sistem. Neverjetno ... Ampak res neverjetno.

Spraševal sem zdravnike: »Kako je to mogoče!?!«

Odgovor je bil vedno enak: »Morate se sprijazniti ... Bodite srečen, da ste še živ ...«

Po vsej kalvariji je bilo to lepo slišati. Biti živ ... Ampak ne me jebat ... Dajte mi samo en namig. Samo enega, kako naj si pomagam.

Tudi Vsemogoči je bil tiho. Njegov pogled je govoril več kot tisoč besed: »Sinko moj, sam si to iskal ...«

Trudil sem se mu dopovedati, da nisem ravno za vse sam kriv. Spraševal sem ga, kako je mogoče, da zbolijo za rakom majhni in nedolžni otroci, ki nikoli niso videli in konzumirali tega, kar sem jaz. Kako Vsemogočni!? Kako!??

Ni veliko govoril. Iz njegovega pogleda pa nisem uspel razbrati, kaj mi želi povedati.

Trudil sem se pomagati človeku v stiski in še vedno se trudim. Včasih me kdo vpraša za kakšen nasvet gle-

de na moje izkušnje na ovinku življenja. Z veseljem mu povem, kako in kje zadevo poenostaviti. Na koncu koncev, saj je to ena od mojih zemeljskih nalog. Tukaj pa je seveda tudi sistem. Sistem, ki se vedno razvija in nas s tem ovira. Koliko nam je tehnologija pomagala, ravno toliko nas je kot ljudi vrnila nazaj. Nazaj, dva metra pod zemljo. Od ogromnih LCD-televizorjev in monitorjev v spalnicah in kopalnicah, mobilnih telefonov, velikih kotlarnic za likanje z možnostjo brezžičnega surfanja po internetu v postelji in v času odvajanja predelane hrane skozi analno odprtino, robotov v podjetjih, ki zamenjajo do petdeset ljudi na enem delovnem mestu, vse do umetne hrane in piščanca, ki se v roku štiridesetih ur razvije iz jajca v piščance za zakol, politikov in podobnih voditeljev držav, ki nam posodablajo različne zakone in naredijo, da si sami izkopamo jamo za svoje ničvredno truplo. Ne ga jebat!

Stara mama pravi: »Preveč vsega, preveč vsega ...«

Verjetno ima prav. Preveč sevanja z vseh strani, hrane, poškropljene s pesticidi in insekticidi, da še škropilec ne ve, koliko. Stresa je toliko, da smo že pozabili na pomen te besede. Največja fora, meni osebno, je nova beseda mobing v službi. Najprej te informirajo, kako se lahko obrneš na nadrejenega, kako se lahko prito-

žiš na izkoriščanje na delovnem mestu, kako lahko to in ono. Potem pa to narediš in ti rečejo: »Ja, glej, če ti kaj ne paše, pa pojdi ven. Saj še dosti drugih čaka na tvoje delovno mesto.«

Bi ga človek zadavil na mestu. Neverjeten je ta naš sistem. A najbolj zanimiva se mi zdi ta zadeva, da če želiš nekaj plačati, od računov do položnic, moraš najprej plačati davek. Se pravi, moraš plačati, da lahko plačaš. Noro ... Kot da gledaš moderno različico kakšnega srednjeveškega filma. No, tam potem padajo glave. Na obeh straneh. Upam, da ne bo tega v našem realnem filmu. Ker tukaj ni dveh strani. Pri nas se ne ve, kdo koga jebe. In komu dati glavo dol. Pa še katero? Zgornjo ali spodnjo?

Kdaj je človek izgubil sočutje do sočloveka? Toleranco in podobne stvari. Verjetno takrat, ko je sam sebi postal problem. Ni več zaupanja, ni več sočutja. Vsakemu je njegov problem največji. Bolan človek ali invalid je v samo enem primeru lahko obravnavan kot zdravo in funkcionalno bitje. In sicer, ko ga nekdo kurca za nekaj, posebej na delovnem mestu. Tukaj kritik ne špara jezika in bolnik dobi polno porcijo. Od predjedi do sladice. Včasih pa repete. Najprej se nisem mogel načuditi tej situaciji. Potem pa sem ugotovil. Človek!

Pa oni te ne kurcajo, oni te želijo fizično in duhovno pozdraviti in narediti iz tebe pravega dedca. Kot v vojski vojaka. Če si tako razložiš situacijo, ti je lažje.

Enostavno je tudi beseda spoštovanje začela izgubljati svoj pomen. Spoštovanje do soseda, sodelavca, prijatelja, do sorodnika. Spoštovanje do človeka. Zmeraj se ob teh življenjsko pomembnih besedah, ki počasi umirajo, spomnim vprašanja, ki so nam ga postavljale starejše generacije ob kakšnih jutranjih urah v gostilni po nekaj gajbah zaužitega piva, ko sem bil še aktiven nočni član: »Kaj je bilo prej – kokoš ali jajce?« Poskušali smo rešiti to diplomsko vprašanje ure in ure. Pravilen odgovor pa je bil: »Prej je bilo vsega.«

Zadnjih nekaj let sem vse več hodil na ribolov. Užival sem ob vodi. Bil sem živčen in neučakan že dan pred odhodom. Pripravljaj sem se, kot da grem na dopust za cel teden. Še danes se spomnim dneva, ko sta mi mama in ate kupila prvi ribiški komplet. Bil sem še otrok v četrtem razredu osnovne šole. Na eni polici doma imam življenjsko pomembne spominke. Med njimi se nahaja tudi mašince za ribolov iz mojega prvega kompleta. Bog ve, kje so končali ostali pripomočki. Opremo sem z leti menjal in preizkušal različne načine ribolova. Menjal oziroma prodajal in kupoval

sem drugo, če se je dalo ugodno opremo. Mama mi je dostikrat rekla, ko sem želel kaj prišparati in sem kupil prepoceni kramo: »Kdaj se boš naučil, da skopuh in lenuh dvakrat plačata?«

Po nekaj nesprejetih nasvetih se je izkazalo, da ima prav.

Lovil sem večinoma na reki Kolpi. Ulov je bil dostikrat skromen ali pa ga sploh ni bilo. Vse več sem se pogovarjal z ostalimi ribiči, ki so se tudi vračali praznih košar. In smo spet prišli do zaključka: »Prej je bilo vsega.«

Lovil sem ponoči in podnevi. Ribe so bile že verjetno informirane o mojem prihodu. Prišle so se namreč najest hrane, ki sem jo pripravil za prehrano in vabo ter so odpeketele daleč stran. Pravi užitek je bil gledati zeleno reko, ki pomirja in sprosti telo in duha. Lahko sem sedel ure in ure na svojem ribiškem trinožcu in opazoval naravo okrog sebe. Kombinacije barv in zvokov, rahlega vetra, ki te kot v filmu boža po licih, vonja listja in trav okrog, vonja dreka kakšnega neučakanega ribiča, na katerega sem stopil, ker mi je zmanjkalo baterije ponoči. Hmm, ni, da ni.

Naredil sem tudi ribiški izpit in postal član lokalne ribiške družine in družine sosednje države Hrvaške. Sodelavec je bil tudi včasih ribič in sva se nekako začela pogovarjati več kot po navadi o ribolovu. Bil je nekaj let mlajši in me je nekoliko spominjal na mene. Začeli sva skupaj hoditi na ribolov. Uporabljati sva začela različne novitete in pripomočke za ribolov. Ribe še vedno niso sodelovale, kot bi bilo treba. Vse več sem dobival informacij o tem, kako je ribji svet v kurcu. Toliko ptic roparic, toliko faktorjev onesnaževanja, toliko ribičev. Odločila sva se preizkusiti srečo na jezerih pri sosedih, na hrvaški strani. Jezera naj bi bila polna krapov in amurov.

Tam sem prvič ujel večjega krapa. Imel je pet kilogramov. Jezero je bilo namenjeno posebnemu lovljenju – »ulovi in spusti«. Po tem ulovu sem v nekaj letih ujel zelo lepe in velike ribe v tem jezeru, velike do deset kilogramov. Sodelavec se je specializiral za krapolov in vložil kar nekaj denarja v opremo. Jaz kot jaz sem seveda za malo denarja kupil ogromno opreme. Nove in rabljene. Enkrat sem vlekel ven približno trikilogramskega krapa in mi je pred obalo počila palica na dva dela. Skoraj sem skočil v vodo od jeze. Sramota! Še dobro, da me nihče ni videl. Jebi ga! Pa še brez ribe sem ostal. Dokler ne preizkusiš na lasti koži, ti ni ravno

najbolj jasno. Osel gre na led samo enkrat. Jaz, seveda, rad ponovim vajo.

Po kakšnem tednu sem doživel podobno izkušnjo s svojo kvalitetno opremo. Ni bilo za govorit okoli. Potem sem si vseeno privoščil kvalitetnejšo opremo. Imel sem dobrih štirideset minut vožnje do jezer, problemi s sluznico ust in nosu v avtomobilu so bili vse večji. Moral sem zamenjati lokacijo lovljenja. Bližje je bilo treba. Vrnil sem se nazaj na lokalne vode, vode brez tako velikih ulovov, ampak bogate z naravnimi lepotami. Največji užitek je bil dočakati uro, ko se začne rojevati dan. Ptice se začnejo buditi, sončni žarki se prebijajo skozi zeleno listje dreves, meglica nad vodo se počasi dviguje ... Ribe začnejo svojo jutranjo ceremonijo prehranjevanja ali jebanja ribiča v glavo. Med enim od teh sproščanj sem sedel na svojem trinožcu in bil pozoren na palice in jutranji ribji ples. Čakal sem gigantskega krapa. Takrat je zamudil obrok. Nekoga pa je vseeno zanimala moja vaba za ribe. Iz visoke rečne trave se je pokazala majhna siva miš. Ustavila se je meter od mene. Ona je gledala mene, jaz pa njo. Nežno in počasi sem vzel iz konzerve s koruzo eno zrno in ga pokazal miši. Ni je bilo strah. Ne moreš verjeti, sem pomislil. Počasi sem približal roko z zrnem koruze miši. Ustavil sem se nekje na pol poti. No, na

pol metra. Miš se je previdno približala moji roki, se postavila na zadnje noge ter lepo in hvaležno vzela zrno iz moje roke. Obrnila se je in me s pogledom zahvale zapustila. Da te srat pritisne! Pa kaj to pomeni, sem tuhtal na poti domov. Ovinek življenja je povzročil v meni veliko sprememb in preklonov. Bom zdaj lahko komuniciral z živalmi kot dr. Dolittle?

Zaradi ribolova sem se dostikrat zbudil ob pol štirih zjutraj. Telo ni bilo navdušeno nad zgodnjo uro, ampak misel na lepote narave in zeleno površino vode, občutek premikanja vrha palice so zmagali. Včasih sem namesto ribe domov prinesel slike reke Kolpe in okolice, jezer in živali okrog. Ko včasih brskam po mapah s slikami in jih najdem, se brez večjih problemov z mislimi vračam zopet tja. Zaprem oči, pripravljam vabo, palice, vržem vabo v vodo, sedem na svoj že zdavnaj izrabljen trinožec in čakam ... Čakam ...

Enkrat me je prijateljica vprašala: »Človek, kako lahko tam sediš in vedno nekaj premlevaš po glavi?«

Misli so mi v ribolovu redkokdaj odtavale stran. Preveč teh naravnih lepot je okrog tebe, preveč tega, zaradi česar si lahko srečen, da si živ. Tega, zaradi česa bi moral biti srečen, da si živ. Pa ne samo zaradi sprošču-

joče okolice okrog vode, saj imamo takšno ali podobno okolico vedno okoli sebe. Poleti zelena drevesa v kombinaciji z modrim nebom, jeseni krošnja zamenja obleko in nam pokaže še več svojih barv in prosojnost sončnih žarkov. Dostikrat se znajdem v gozdu med drevjem s pogledom, usmerjenim proti nebu. Skozi mogočne veje gledam v nebo in poslušam pesem gibanja vej in listja. Trudil sem se ukvarjati s tekom, ampak mi moja problematična sluznica velikokrat tega ni dovoljevala. Vrata zelene oaze pa so mi vedno odprta. Odprta so za vse nas. Za gibanje, za sproščanje, za meditacijo ... Vedno sem bil mnenja, da človek premalo ceni naravo in majhne stvari okrog sebe. Z leti se verjetno človek spremeni. No, kakor kdo.

Pri pogovoru z ostalimi ribiči sem sprejemal informacije o zastrupljenosti naših voda. O različnih kemičnih sestavinah, ki plavajo med ostalo floro in favno oziroma se ne premikajo z določenih mest v vodi zaradi svoje molekularne strukture. S teh ribolovnih mest sem že prinesel domov kakšno ribo in jo pripravil za kosilo. Od same misli na to me je pritisnilo srat. Kako je samo človek sposoben, ko je treba narediti škodo, uničiti in zastrupiti, pa sploh ni važno kaj, da lahko prejme na svoj bančni račun kakšen znesek. Po televiziji sem gledal dokumentarec, kako iz sosednje Italije

peljejo ogromni trajekti, na njih pa na tisoče in tisoče kontejnerjev različnih vsebin. Veliko teh kontejnerjev zanimive in seveda okolju neprijazne in strupene vsebine konča na dnu velike in globoke morske površine. Pa ne zaradi neurja ali valov, ampak zaradi tega, ker se je kak glavonja s preveliko cifro na bančnem računu tako odločil. In mi potem lepo jemo zdrave morske sadeže.

»A saj to ni pri nas ... Tega ne delajo pri nas ...« je nekdo iz družbe komentiral.

Ne ga jebat, človek! Ne bodi slep! Pri nas je vsega, samo zdravja ni. Po vsem tem in zaradi vse bolj pogostih zdravstvenih težav sem se ribolov odločil opustiti. Ne bi smel biti preveč na soncu, ne na vetru, jutranji vlaga ...

Težkega srca sem prodal kompletno opremo in vse ribiške pripomočke. Objavil sem oglas, nekaterim sem postavil celo višjo ceno, kot so jo imeli v trgovini. Imel sem toliko opreme na zalogi kot ena manjša trgovina z ribolovnim priborom. Vse je šlo. Ohranil sem samo svojo prvo mašincico. Na nekatere stvari sem čustveno navezan in ga ni denarja ... Dobro je, da nimam veliko takšnih zadev. Odločil sem se, da se bom malo več

ukvarjal z zdravjem in s športom. Kolikor mi bodo seveda dovolili moji zdravstveni minusi. Naredil bom še kaj v tem življenju, preizkusil še kaj, kakšno športno aktivnost, kakšen hobi mogoče. Ali pa bom ostal na tem, na čemer sem zdaj. Prebral kakšen strip in iskal odrešitev med zelenimi vejami mogočnega drevesa. Objel ga tu pa tam, da razume, da mislim resno A to, da ne bom ribaril, še ne pomeni, da rib ne bom jedel. Verjetno več kot takrat, ko sem imel status ribiča. Tudi ne, da ne bom obiskoval prelepih koticov ob vodi. Ne, to že ne pomeni tega.

V.

Prostori magnetne resonance onkološkega inštituta. Po končani preiskavi sem se odpravil iz stavbe domov. Razočaran, seveda, z odločitvijo medicinskega strokovnjaka za nesodelovanje na področju informacij. A jebat ga! Povedali so mi, da bodo rezultati znani v nekaj delovnih dneh. Ker me je res zanimalo, kdaj bo to, sem vprašal, kdaj točno. Odgovor je bil – v desetih delovnih dneh. Kurca palca, deset dni! Deset delovnih dni je lahko dva tedna oziroma štirinajst navadnih dni. Ta informacija mi je sedla, kot da bi mi v službi povedali: »Ja, seveda bodo napredovanja in višje plače.« Seveda bo ... Bo, bo ... Vinska vigred bo!

Izstopil sem iz stavbe inštituta in se napotil do avtomobila, parkiranega v avto hiši. Bil sem žalosten in se nisem, kot po navadi, ustavil v trafiki in preveril, ali imajo kakšen nov komplet mojih stripov po ugodni ceni. Bil je december. Hladen, oblačen veseli december. Na žalost je že zdavnaj izraz »veseli« izgubil svoj pomen. Ni bilo več pohajkovanja po gostilnah, decembrskih

zabav in še marsičesa. Ali enostavno ne vidim več tega? So kriza in prazni žepi občanov krivec za neveseli december ali imajo vsi vsega preveč in je to samo eden od tistih dni? Pri plačevanju parkirnine me je skoraj kap. Deset evrov ... Kaj je narobe s tem svetom? Kaj mislijo, da serjemo denar ali kaj!? Na hitro sem se pomiril, saj bi plačal mnogo več, samo da bi bil zdrav. Ker to je težko dobavljiva roba – naše zdravje. Na poti domov sem dal muziko na radiu naglas in se trudil misliti pozitivno ter se dati v šahovsko pozicijo – da te boli kurac za cel svet. Ni mi ravno uspevalo. Misli so se same vračale nazaj. Nazaj, v čas zdravljenja, čas terapij. Čas, ko sem jebal ježa.

Nisem bil pripravljen na še en »ovinek«. Sama misel, da bi se moral ponovno spopasti z rakom in s posledicami, ki jih še danes čutim in jih bom do konca opravljen misije na tem planetu, me je metala s tira. Je vredno vse skupaj? Vredno muke, agonije, bolečine in sto vrst depresij? Čeprav sem sedel v avtu na poti domov, sem se v glavi še zmeraj sprehajal po hladnih ljubljanskih ulicah. Gledal ljudi okrog sebe, se trudil poistovetiti z njihovimi mislimi in spoznati njihove probleme, skrbi ... Samo da se za hip rešim svojih. Skupina mladih punc je šla mimo ... Za seboj so pustile mešanico parfumov. Takšno, da bi se ob pogledu

na njihove privlačne obline in ob enem vdihu dvignil tudi devetdeset let staremu biku. Noro ... Na postaji mestnega prevoza je stara teta hranila golobe. Stara, sivih las, osamljena. Kakšna je njena življenjska zgodba? Mogoče desetkrat hujša od moje. Zagnal se je del mojih možganov, ki naj bi bil namenjen razmišljanju. Kaj je hujše – biti star, žalosten in sam ali imeti raka in biti v kurcu?

Nekateri si narobe predstavljajo status imeti raka. To ne pomeni biti bolan ali poškodovan. Ko ti človek pove, da ima raka, se ne zajebava. On nima samo raka. Zraven tega je dobil cel paket in še ogromno drugih problemov, od fizičnih do psihičnih. Do konstantne misli, ki je ves čas ob njem: »Koliko čas mi je še preostalo ... Zakaj nisem boljše živel... Zakaj nisem to tako in obratno ... Kako bom zapustil osebe, ki jih imam rad ...« Verjetno vsak drugače doživlja situacijo in vsak ima svojo zgodbo. Skratka, saj smo vsi ene mravlje v enem ne tako velikem mravljišču. Na vse načine sem se trudil očistiti glavo takšnega razmišljanja. Še vedno sem vonjal parfum mladih študentk in čutil vročino njihovih izklesanih teles. Pa še kaj! Človek, kaj dela domišljija!

Minilo je nekaj dni. Pripravljaj sem se za v službo. Zazvonil je telefon. Na zaslonu sem videl klicno številko ljubljanskega območja. Takoj sem vedel – onkološki inštitut. Javil sem se. Na drugi strani je bil prav prijeten ženski glas, moja zdravnica z onkološkega. Takoj je prešla k stvari: »Vem, da nestrpno čakate rezultate ... Danes sem jih šla pogledat in smo z zdravnico na radiološkem oddelku ugotovili, da so vidne patološke spremembe in so se nekateri deli v glavi kontrastno obarvali. Zelo verjetno gre za posledice radioterapij in bo potrebno narediti še eno preiskavo.«

O, moj bog! Ne me jebat, sem takoj pomislil. Spet sem v dreku? Za nekaj sekund je moj slušni center v glavi naredil pavzo. Kako je to možno? Pa saj pazim! Pazim na prehrano, na gibanje, trudim se ukvarjati s športom, izogibam se stresu, ne kadim, ne pijem ... Kako? Kako? Ponovno so se moji super možgani povezali s slušnim centrom, ta pa z zdravnico. Še enkrat mi je ponovila, ker je začutila molk na drugi strani linije: » Nikola ste me razumel? Še enkrat vam bom povedala ... Zelo verjetno gre za posledice radioterapij.«

»Aha. Razumem. Upam, da je res tako,« sem odgovoril.

Lepo me je pozdravila in prekinila. Zdravnica me je poklicala zato, ker sem ji dva dni nazaj napisal e-mail in jo prosil, naj mi posreduje informacije, ko bo možno. In mi jih je ...

V službi je včasih tekel pogovor tudi o danes popularnem morilcu, raku. Bil sem presenečen, koliko žrtev raka in tistih, ki so šele sedaj dobili tovrstne statuse, poznajo sodelavci. Na temelju različnih informacij iz okolice sem naredil preprosto raziskavo. Osredotočil sem se na okolico, kjer živim, naselje ali vas, kjer spim, jem, serjem ... Vedel sem, da se je tudi v naši čarobni vasi omenjala beseda rak. Ko pa sem odprl povečano satelitsko mapo vasi na računalniku in označil hiše, v katerih je nekdo umrl ali zbolel za rakom, sem skoraj padel v nezavest. Skoraj vsaka tretja hiša je bila označena. Nekaj neverjetnega. Kaj se to dogaja? Tako majhno naseljeno področje, pa toliko obolelih. Po glavi so mi šle teorije zarote. Žledolomi, letala, ki nas škropijo z različnimi tekočinami, sadje, namočeno v insekticide, pesticide in v boga in vruga, bio in eko hrana ... Bil sem zelo presenečen in zaskrbljen. Tako da sem napisal dopis in priložil satelitske slike označenih hiš z razlago. Dopis sem poslal na nekaj lokacij, ki naj bi skrbele za zdravje občanov. Na Ministrstvo za zdravje, varuhu človekovih pravic in še kam. Dolgo ni bilo

nobenega odgovora. Od toliko poslanih e-mailov sem po kakšnem mesecu prejel samo en odgovor. Ta je bil kratek in jasen: »Zahvaljujemo se za vaše informacije. Podatke bomo posredovali za to odgovorni službi.«

Pa kaj mi enostavno niso napisali: »A dej, ne seri!« Še danes, leto dni po tem, ne duha ne sluha o odgovorni službi. Ljudje okrog mene pa so mi enostavno rekli: »Kaj češ, tako ti to je ... Briga koga ...«

Spoznal sem, da ne bom nič dosegel in sem nehal iskati pravico. Na splošno sem nehal iskati pravico na tem svetu, ker sem prepričan, da je ni. Korupcija, kriminal, nepravica ... V rokavicah in brez. Tiste brez rokavic vidiš in se jim lahko pridružiš ali se jim izogneš. Tisti v rokavicah – so zgodba zase. Ne vidiš oziroma ne moreš jih prepoznati, ampak so vedno okrog tebe.

December. Čez tri dni bo moj rojstni dan. Naj bi dobili goste čez vikend in imeli zabavo. Jaz pa sproščen kot prašič pred klanjem. Noro ... Zadnjih nekaj let sem postal paničen glede zdravstvenih sprememb in dogajanj v mojem telesu. Del mene pravi – opravičeno, drugi pa – kaj za kurca, saj veš, da to ni nič ... Imel sem srečo in jo še vedno imam, da sem obkrožen z ljudmi, ki jim je mar zame in mi pihajo na dušo, ko to potre-

bujem. In to pomeni biti bogat ... Na tem področju sem milijarder. In to je razlog, da ne igram jebenega lota. Kam naj potem z vsem tem bogastvom? Včasih se do teh ljudi obnašam, kot se sicer ne bi smel. A mi je žal, žal mi je že po nekaj minutah. Ampak beseda izrečena, ne vrne se nobena. Človek res potrebuje čas in izkušnje na življenjskem področju, da bi spoznal osnove življenja. Čas pa je tudi artikel, ki ga ne moremo kupiti in ga vedno zmanjka na polici. Zato bi čas morali izkoristiti za tiste ljudi, ki jih imamo radi, in delati tiste stvari, ki nas veselijo, osrečujejo. To naj bi bil ključ do sreče. Tukaj se pa spet vmeša sistem in pokaže, da je on gospodar našega časa. Tudi on ima slabosti in se ga da zajebati.

Vrag mi ni dal miru in sem brskal po internetu in se trudil poiskati nekatere izraze, ki jih je uporabila zdravnica z onkološkega nekaj dni nazaj. Našel sem samo še več pizdarij, ki so mi dale materiala za razmišljanje. Naslednji pregled sem imel čez tri tedne, verjetno bodo tudi takrat opravili še to dodatno preiskavo. Odločil sem se spustiti v bitko. V vojno z mojimi možgani. Ne bom se pustil kar tako. Preveč časa in truda sem vložil v sebe. Preveč odrekanja. Do ponovnega srečanja z resnico mi je ostalo enaindvajset dni. Izkoristil jih bom kakor treba, do maksimuma – na zdravstvenem

področju. V glavi so se mi prepletale različne misli: »Mogoče bi moral, dokler še imam čas, potegniti kakšno črtico belega v nos in obiskati kakšno damo noči ali temu primerno zadevo.«

Leta in leta sem v nos dajal kapljice iz lekarne za boljši pretok zraka. Imel sem namreč zvit notranji hrustanec in s tem onemogočeno normalno dihanje pri prehladu, nižjem zračnem pritisku in verjetno še kakšnem dejavniku, ker je bil nos vedno zamašen. Postal sem dobesedno odvisen od teh kapljic. Vedno sem jih imel v žepu. Včasih, ko sem si jih vbrizgal na stranišču ali pred vhodom v kakšno nočno obiskovano lokacijo, so vsi mislili, da sem na »Emiliji Kokič«. Moja ožja družba pa je vedela, za kaj gre. Ostali pa ... ostali pa so imeli svoje zamisli, svoje vizije situacije. Ni me motilo. Ravno nasprotno – takrat se mi je to zdelo zelo zabavno. Čas bo pokazal, kako zabavno je to bilo.

Nekaj časa sem bil prepričan, da so tiste kapljice krivec za moj ovinek, za rak sinusov. Še zdaj nisem povsem prepričan, da niso. V nos si danes razen fiziološke raztopine in zdravilnih olj ne dajem nič drugega. Poškodovana in uničena sluznica nosu in ust je že v teh letih okrevanja preizkusila marsikatero zdravilo. Zaradi pekoče in boleče sluznice ust, žrela in nosu

sem bil velikokrat prisiljen na mnoge ponujene opcije. Velikokrat sem si sam povzročil težave z napačnimi zdravstvenimi nasveti ali s testiranjem določenih zdravilnih zadev. Leta sem na sebi testiral in vodil dnevnik rezultatov ter si zapisoval posledice zdravljenja.

Kljub zanimivim idejam svoje temne strani možganov sem se odločil spoprijeti se s problemom in strahovi. Odločil sem se, da bom vsak dan zaužil super zdravilne pripomočke in se poskušal znebiti negativne energije. Zaradi različnih testiranj sem kombinacijo enih zdravilnih zadev poimenoval super terapija. Prakticiral sem jo vsak dan. Nič takšnega, kar ne bi bilo mogoče nabaviti v našem okolju. Od kombinacije propolisa, izvlečka brokolija, do sode bikarbone in trenutno v naši državi prepovedane substance – THC olja. Izvleček brokolija je antioksidant. Produkt sosedov na hrvaškem ozemlju, za katerega so dobili več svetovno znanih nagrad za učinkovitost pri okrevanju in zaščiti organizma proti prostim radikalom. Soda bikarbona pa naj bi bila naravna kemoterapija. O sodi, njeni uporabi in učinkovitosti sem že nekaj prebral in se odločil, da bo definitivno moj artikel. Za THC olje sem že slišal kakšno leto nazaj. Ker sem toliko tega že preizkusil in se že veliko naučil na napakah, sem bil seveda skeptičen do tega tako imenovanega zdravstvenega čude-

ža. Na svoji življenjski poti sem prav tako spoznal različne čudežne jebače, ki bi ti prodali testise za ledvica. Eni so se ukvarjali z bioenergijo, drugi so probleme odpravljali s čudežnimi zelišči, tretji s kartami ... Ni, da ni. Ne trdim, da ne obstajajo ljudje z določenimi sposobnostmi, ker verjamem v energijo okrog nas, verjamem v moč zelišč in verjamem v čudesa. Ampak kaj, ko na moji poti vedno srečam le pobiralce denarja.

Nekega oblačnega dne sem v službi pregledoval založenost polic v notranjosti trgovine. Do mene je pristopil starejši človek, ki sem ga poznal že od prej. Njegova življenjska pot je bila težka, dolga in naporna. Po moje si je želel, da se hitro konča. Povedal mi je za svojo bolezen in način, po katerem se je nameraval zdraviti.

Zdravljenje naj bi potekalo s THC oljem. Tovrstna terapija mi je vzbudila zanimanje.

Informiral me je, kako jemati, kdaj, čemu ... Mogoče mi je dal še kakšno informacijo preveč. Obljubil mi je, da mi bo naslednjič prinesel eno dozo. Nisem se preveč zanašal na to. Čez nekaj tednov so mi v službi povedali, da me je iskal en starejši gospod. Očitno so mu povedali, kdaj delam, saj se je čez nekaj dni spet

pojavi na vratih. Tokrat ni bil nič preveč zgovoren. Iz žepa je potegnil to, kar mi je zadnjič obljubil. Injekcija zeleno črne vsebine, pet mililitrov. Ker sem se po zadnjem pogovoru z njim malo izobrazil na spletu o tem produktu, sem bil seznanjen s cenovno neprilичnostjo te stvari. Pet mililitrov tega olja naj bi stalo od dvesto do petsto evrov na črnem trgu, lahko tudi več.

Držal je injekcijo in mi rekel: »To je zate.«

Odgovoril sem mu, da tega ne morem vzeti. Človek, saj nimam toliko denarja, sem pomislil.

»To je zate, to ti dam zastonj.«

Še vedno nisem hotel vzeti. Prijel me je za roko in mi dal injekcijo. Z obema rokama me je prijel za roko in me gledal v oči. Nekaj čudnega se je dogajalo v njegovih očeh. Nekaj, kar ni iz naše dimenzije, nekaj nezemeljskega. In pozitivnega. Obrnil se je in odšel. Gledal sem ga, kako odhaja k avtomobilu. Preden je sedel vanj, me je še enkrat pogledal ... in se odpeljal.

Nekaj tednov po tem zanimivem srečanju smo doma pospravljali okrog hiše. Vzel sem kotno brusilko in prežagal kos starega železa na pol. Nisem bil pozoren

in sem z roko prijel za vroč košček odžaganega dela. Skozi tanke rokavice sem začutil pekočo bolečino in zaznal vonj zažgane kože. Dobil sem pet centimetrov dolgo in nekaj milimetrov globoko opeklino. Po nekaj dneh je bilo videti, kot da se ne bo nikoli zacelilo. Spomnil sem se super olja, ki mi ga je dal stric. Malo sem ga dal na rano. Saj naj bi zadostovale zelo majhne količine. Za vnos v organizem naj bi zadostovala velikost riževega zrna. Olje pravzaprav ni olje, ampak smola. Po namazani rani sem nalepil lepilni trak in pustil delovati dva dni. Po dveh dneh sem ponovil vajo. Rana se je v enem tednu zacelila in staro kožo je začela nadomeščati nova. Po dveh tednih od nezgode je bila komaj da vidna. Neverjetno ... Po treh tednih pa nisem vedel, na kateri roki je bila. Od takrat sem nehal dvomiti v THC olje ali bolje rečeno smolo. Zato sem se odločil, da jo uvrstim na seznam svoje super terapije. Vnašal sem jo tudi v telo. Če ne dosežem zadovoljive zdravstvene situacije z vsemi temi ukrepi, bom enostavno živo-mrtvi dokaz, da so vse te zdravilne zadeve vredne za en mišji kurac.

Negativno energijo sem sproščal na vreči za boks. Vsak dan. Vsaj nekaj minut. Nekaj minut vreče, nekaj minut razgibavanja ... Včasih sem pretiraval in potem nisem imel niti negativne niti pozitivne energije.

Ugotovil sem, da se že nekaj dni okrog hiše sprehaja sosedov maček. Lep, tigrast, prijazen maček. Motal se je okrog vhodnih vrat, okrog mojega avtomobil, parkirane pred hišo, posedal na polici za rože na drvarnici in me vedno opazoval. Mirno in spokojno. Tu pa tam mi je malo namignil. Tako, kot to mački delajo.

V času čakalne krize sem se obračal na Vsemogočnega. Vzel sem si nekaj trenutkov, se skoncentriral in se mu javil. Nisem bil mnenja, da moraš biti v njegovi stavbi ali instituciji za pogovor z njim. Njegovi tako imenovani posredniki mi niso bili pri srcu. Zgodovina je namreč pokazatelj, da se je vsako sranje začelo na njihovo pobudo. Bili so tukaj in so veljali za pozitivne posrednike Vsemogočnega, ampak vsi že zelo dobro vemo, kakšno je razmerje dobrega in slabega.

Od punce brat in njegova bodoča žena sta naju s punco povabila na prednovoletno večerjo, na kateri bo igral potencialni bend na njuni poroki. Nikakor se nisem mogel sprostiti. Glasba, punce v vročih mini krikih, zapeljive obline. Nič ... Ob glasbi, ki mi je budila toliko spominov, sem padal vedno globlje v depresijo.

Punca me je povabila plesat. In šele takrat... Pod rahlo zadušeno razsvetljava in v njenem toplu, lju-

bezni polnem objemu sem začutil sproščenost. Želel sem, da traja večno ... Ko sva prišla domov, je bila ura okrog enih zjutraj. Pred vrati naju je počakal sosedov maček z družbo. Zdaj sta bili dva ... dva mačka.

Zdravnica z onkološkega mi je dala še namig, češ da bi bilo dobro, če bi imel kakšne shranjene stare slike opravljene preiskave magnetne resonance. Pa sem jih res imel. Pred tremi leti sem opravil magnetno resonanco zaradi zdravljenja okvare sluha na enem od rednih pregledov v bolnišnici v Novem mestu. Tam sem bil redni gost zaradi svoje ORL -problematike. In imel kar nekaj servisov. Nekaj operacij ušesa, operacije nosu ... Nekajkrat letno sem imel kontrole ... No, saj jih še imam. Lečeči ORL zdravnik je zelo znan v naši državi, verjetno tudi v širši okolici. Sproščen in profesionalen je pri opravljanju svojega dela. Opravil je nekaj operativnih posegov na meni – vedno je zbijal šale in je znal potolažiti pacienta. Pri pregledih pa se je potrudil stranko z optimističnim pogledom na svet odpraviti iz svoje ordinacije. Očitno ga je vse skupaj zelo veselilo. Magnetno resonanco sem takrat opravil v Mariboru, ker je bila čakalna doba v Ljubljani nekaj mesecev. Preiskave so sicer pokazale, da ni bilo nič strašnega. Kaj pa, če bi bil človek bolan ali imel kakšne resne zdravstvene težave? Saj bi že trikrat do

tega pregleda odšel na sprehod po večnih loviščih. Če bi jo opravil kot samoplačnik, bi čakal dva tedna. V Mariboru pa smo nekoga poznali in sem bil na vrsti že čez nekaj dni. Našel sem slike v urejeni lastni kolekciji zdravstvene dokumentacije. Obrnil sem jih proti svetlobi in se trudil ugotoviti, kaj gledam. Na slikah sem iskal opis stanja, ki ga je opisala zdravnica z onkološkega – patološke spremembe. Če bi jih videl ali našel, bi to bilo to, ampak ... Slike od pregleda zdaj bi bile iste kot tiste izpred nekaj let. Človek ... Rešen bi bil in bi lahko mirno spal. Še ene jebene noči nisem mirno spal, že lep čas. Po nekaj minutnem ogledavanju slik so mi moji super možgani poslali informacijo, naj neham. Bilo je tako, kot če bi moja pokojna stara mama, ki se je celo življenje ukvarjala s kravami, odprla računalnik in se pripravljala zamenjati grafično kartico.

Poleg slik je bila še zgoščenska z zapisano vsebino taktičnih preiskav. Preveril sem še to. Želel sem se prepričati in se sam sebi ponavljal besede zdravnice: »Nič ni ... Zelo verjetno so posledice terapij.«

Moj računalnik ni podpiral formata tega zapisa ali pa nisem imel naloženega programa, ki bi odprl te datoteke. Ker nisem mogel več sedeti križem rok in kar ča-

kati na rezultate, sem kopijo zgoščenke poslal zdravnici na onkološki. Po dveh dneh sem poslal zdravnici e-mail in jo vprašal, če je kaj vidnega na teh slikah. Odgovora ni bilo. Človek, kaj je zdaj ... Nič ne odgovarja ... Sherlock Holmes v meni je že naredil celo zgodbo. Od tega, kako je dobila mojo pošto in začela pizditi: »Kaj za vraga mi ta človek to pošilja in tečnari ...«

Bila je visoko izobražena oseba iz Ljubljane. Če bi živel na kakšni lokaciji južneje, bi bil verjetno komentar: »Koga kurca mi ta idiot pošilja to ...«

Do tega, kako so s sodelavci odprli vse te datoteke, jih gledali, primerjali z novimi in jih preučevali ter prišli do zaključka, da ne bo dobro.

»Človek, sranje je ...«

Bili so tako šokirani, da mi enostavno ni nič odgovorila. In zdaj čaka na pregled, da mi to osebno pove ... Tako polne domišljije so bile moje misli.

Odprl sem okno sobe, v kateri sem imel zloženo dokumentacijo, ker je bil to že višek mojega pozitivnega

razmišljanja. Potreboval sem zrak. Čist, hladen, zimski zrak.

Prišlo je novo leto. Na silvestrski večer smo bili pri nas doma. Prišlo je nekaj naših prijateljev in zabava se je začela. Trudil sem se misliti pozitivno. Ampak možgani so lovili ovinke na ravni cesti. Imel sem skrit en joint, ki mi ga je dal prijatelj, ki si je s takšnim načinom zdravljenja poskušal pozdraviti svojo zdravstveno situacijo. Predlagal sem moški populaciji, da ga porabimo. Nihče ni bil za.

»Pa kam smo to prišli, ljudje moji, da nihče ne želi enega dima!?!«

Od žalosti in razočaranja sem ga sam skadil, ko sem pekel ribe pred hišo. Pekel sem jih v posodi na električno. Bil sem tako oblečen, da sem se komaj premikal, saj je bilo petnajst stopinj pod ničlo. Bil sem zadet, ampak ne tako, kot sem pričakoval.

»Še trava mi ne pride do živega ...«

Gledal sem ribe, kako se pečejo, in razmišljal: »Pred kakšnim desetletjem so prav tako vsi kadili cigarete, konzumirali vino in bog ve kakšne žgane pijače, jedli

so tudi hrano nepreverjenega porekla ... Raka pa, tako kot ga je danes, še zdaleč ni bilo. Kaj, kdo in kje je krivec? Stres, prehrana, premalo gibanja ali kaj?«

Vedno isto vprašanje. Vprašanje večera: »Zakaj jaz? Zakaj se to dogaja meni?«

VI.

Še en dan do onkološkega pregleda. Zadnjega, upam ... V glavi sem vedno znova obnavljal kronologijo vzdrževanja svojega organizma. Itak sem imel svoj tempo in urnik prehranjevanja, gibanja, rekreacije, druženja ... Beseda druženje mi je postala, na žalost, tujka. Odtujil sem se nekako od množice, od družbe, od prijateljev. Velikokrat so me poklicali na pijačo, na kakšen piknik, ribolov. Občasno sem se vabilu tudi odzval. Nisem zmogel znova in znova ponavljati, kakšne težave imam, česa ne jem, zakaj ne pijem, zakaj mi škodi vožnja v avtomobilu, zakaj je klimatska naprava moj smrtni sovražnik, ko hladi ali greje. Nekako sem se navadil biti osamljen. V bistvu pa nisem bil res osamljen. Vedno sem imel družbo ožjih družinskih članov in sosedov. Držal sem ključ za srečo in se družil s tistimi, ki so mi pri srcu, ki me osrečujejo. Imel sem veliko prostora okrog srca. No, še ga imam. Odločil sem se se žrtvovati družbo za boljše počutje. To ni bila ravno moja odločitev, ampak se je imunski sistem tako odločil. Če smo se kam z družbo odpravili, sem vedel, da

ne bo rednih obrokov, da se ne bom mogel izogniti negativnim vplivom na moje zdravje in enostavno, da bom zaradi tega v kurcu.

»A daj, nehaj ... Sprosti se ... Človek, ne bodi pizda ... Ej, super nam bo ...«

To so samo nekateri izmed gore komentarjev družbe okrog. Prepričan sem, da nihče ni imel slabih namenov. Ampak me je vse skupaj začelo dušiti in sem se raje umaknil, kot da bi vsakič pojasnjeval, se opravičeval in kritiziral. Moja boljša polovica me je tolažila, da je tudi mojim prijateljem težko in da ne vedo, kaj bi rekli in zato rečejo kaj takega. Kar mi seveda ni ustrezalo. Doma so me prepričevali, naj se udeležim srečanj bolnikov s podobnimi zdravstvenimi težavami. Ker jih ni bilo v bližnji okolici, se sploh nisem trudil, da bi se jih udeležil. Verjetno bi imel marsikaj povedati. Ali pa oni meni. Saj sem leta in leta nabiral izkušnje in delal različne teste na sebi.

Včasih sem imel prehude bolečine in pekočo sluznico, govoriti nisem bil zmožen. No, danes me stari simptomi tudi obiskujejo. Vse večkrat, prevečkrat.

Zdravniki splošne medicine enostavno te informacije niso mogli sprejeti. Nič ni bilo videti, razen vnete in rdeče ustne votline. Edino na onkološkem so vedeli, koliko je ura. Na inštitutu, kjer so se s posledicami zdravljenja redno srečevali. Saj to je bila cena preživetja. Velikokrat sem na pregledih slišal komentar: »Morate biti srečni, da je tako.«

In sem bil. Kljub vsem težavam sem bil srečen in zadovoljen, ker lahko diham zrak. Pogledam nekam daleč navzgor in vdihnem s polnimi pljuči. Užival sem v okusu in vonju hrane, saj včasih zaradi pogostih prehladov in posledično nefunkcionalnega vonja in okusa tega nisem bil zmožen. Vsako leto je želodec našel artikel, ki je bil artikel leta. Ali je bil to čokolino ali riževa čokolada, ajvar, ingver, sadje, zelenjava ... Lahko sem ga jedel tudi do štirikrat na dan. Noro ...

Spet so se vrstili komentarji: »To ti ni zdravo, ne smeš toliko tega ...«

In to sem vedno slišal od tistih, ki so imeli neke svoje muhe glede določenih stvari.

»Pa kaj, če si privoščim nekaj,« sem komentiral. Od nečesa moraš umreti ...

»Najboljše bi bilo, če bi umrl na kakšni dobri bejbi. Da umreš kot jebač,« bi komentiral en stari stric, ki je obiskoval lokacijo, kjer delam.

Osemindvajseti dan »dogajanj« je prišel. Sedel sem v čakalnici onkološkega in čakal, da me pokličejo v sobo številka pet. Tam sem namreč vedno imel pregled. Kakšen teden pred temi pregledi sem opravil kontrolni pregled v Novem mestu pri svojem ORL zdravniku. Tako da kot po navadi nisem bil s psiho v kurcu, ker naj bi bilo vse okej. Tokrat je bilo drugače. Tokrat bom seznanjen z rezultati testov magnetne resonance. Kaj, če ne bo dobro, so šle misli po glavi, čeprav sem mislil pozitivno. Okolje, vonjave okrog mene in spomini so delali svoje. Z mislimi sem se vrnil nazaj v čas zdravljenja, v prvo nadstropje inštituta, in se sprehajal po hodnikih s svojo »prikolico« kemoterapije. Čakajoč brata, ki me je skoraj vsak dan obiskal in mi prinesel informacije iz zunanjega sveta, sem na kratko »špijuniral« po ostalih sobah. To, kar sem videl, ne bom nikoli pozabil. Umirajoči s svojci in z župnikom, pacienti, priključeni na sto in eno cev in priključek, reveže z odrezanimi deli telesa ... Človek ... Sprehajal sem se mimo žrtev »jezdecev apokalipse«. Če nekdo misli, da mu je hudo zaradi zlomljene noge, poškodbe na roki ali hematoma na očesu, naj si

zamisli »sprehod po tunelu jezdecev«. Zaposleni tam so takšne situacije verjetno drugače sprejemali ne vem, kako bi drugače razložil njihovo hladnokrvnost in funkcionalnost. Za njih sem bil samo številka. Kot tisti, ki so ga prej pokrili z rjuho čez glavo.

Punca me je stisnila za roko močnejše kot po navadi. Pogledal sem jo v oči in videl, kako premalo človek ceni trenutke, ko si zdrav, ko lahko nekaj narediš, pa se ti ne ljubi narediti ali ne želiš, ko ti je težko priznati napako ali je ne želiš. In ti je tako težko opravičiti se. Kar naenkrat sem se znašel v ordinaciji pred svojo zdravnico ... Bila je oseba štiridesetih let, športne postave, pozitivna, simpatična, prijazna. Čakal sem. Srce mi je razbijalo. Zunaj pa sem bil mrtvo hladen. Zdravnica je začela z razlago. Gledal sem jo v oči in se trudil ugotoviti, kakšne barve so. Vohal sem njen zelo privlačen, sladkast parfum. Ta dan mi je nos delal kot strela. Povedala mi je, da niso mogli narediti primerjave s slikami, ker jim enostavno računalnik ne sprejema CD-jev. Pa da popizdiš, sem pomislil. Za vsak slučaj sem prinesel s seboj originalen CD in ji ga izročil. Nekaj dni pred tem mi je ena stranka na bencinski razložila, kaj pomeni izraz 'za vsak slučaj': »Za vsak slučaj ima še župnik kurac.« Jasno, ne?

Fizični pregled je bil okej. Nobenih večjih sprememb. Potem pa sem vprašal: »Ob kateri uri bomo naredili ta dodaten test?«

»Aaa ... ne, ne danes. Naročili vas bomo, da boste čim prej na vrsti.«

O, ne, pa komu sem se jaz to zameril! Ne moreš verjeti! Kot da sem na kakšnem testu za specialne enote. Specialne za kaj? Zdravnica me je na ta pregled naročila konec meseca. Šlo je za pregled PET CT. Že sama beseda se mi ni zdela zanimiva. Takoj me je asociirala na grozljivko, ki sem jo gledal, ko sem bil še v osnovni šoli, Pet sematary – Mačje pokopališče. Zgodba govori o družini, ki se srečuje z življenjem po smrti. Takrat sem oboževal gledanje grozljivk. Po navadi sva jih gledala z bratom skupaj, včasih pa se nama je pridružil tudi sosed. Sedeli smo na sedežni kot sardine v konzervi in bili tiho kot miši. Včasih nam je idilo pokvarila kakšna odrasla oseba, ki nam je to razložila kot zdravju škodljivo. Res?

V temu času je bilo popularno gledati filme in se o njih pogovarjati. Še cel teden po gledanju. Bili so to časi video kaset, frizur fudbalerk, igranja fliperjev. Časi Puma športne obutve, časi disko glasbe in rock'n'rolla

... Spomnim se, ko smo še živeli v Zagrebu in smo z mamo in bratom prišli na obisk k sorodnikom. Živeli so v bloku, nekaj minut peš od nas. Takrat sem prvič videl video kasete. Tako so me navdušile, da jih imam še danes pred očmi ... Video kasete Sony 180 minut v črno-rdečem plastificiranem kartonskem ovitku in z rumenimi podnapisi na piratski izvedbi filma, ki se je predvajal.

Nedaleč stran od kraja, kjer smo živeli, je bila videoteka. Bila je v prvem nadstropju enega od velikih blokov. Dneva, ko sem prvič vstopil, ne bom nikoli pozabil. Prostor je bil velik približno deset kvadratnih metrov, imel je dolge pulte in polne police videokaset. Takrat sanje vsakega osnovnošolca. Za pultom sta delali dve puncici. Verjetno kakšni študentki. Bili sta samozavestni in se sprehajali s prižganimi cigaretami v rokah. Vonj dišav vanilje, ženskih parfumov in cigaret se je širil po prostoru. Nekaj, kar mi je tako lepo sedlo v nosnice tisti hip, da ne morem nikoli pozabiti. To je bila lokacija, kje sva si z bratom sposojala filme skoraj vsak vikend. Nekako sva doma imela prepoved gledanja filmov čez teden. Šola, učenje in podobne zadeve. Tam sem si tudi sposodil svoj prvi porno film. No, vsaj mislil sem tako. Bil sem osnovnošolec v razvoju – kaj pa je narobe z erotično vsebino? Tisti dan je v videoteki delala

ena privlačna bejba. Delal sem se, da iščem nekaj po katalogu filmov in zbiral pogum, da se odpravim do nje in povem, kaj bi rad. Končno sem se opogumil in povedal, katero številko filma bi si želel izposoditi. Kot nalašč tega filma ni bilo na polici. Vprašala me je, če bi kaj drugega. Si bi želel mehki pornič ali kaj trdega? O, moj bog ... Menjal sem barve kot novoletne lučke, kot pokvarjeni semafor, kot ne vem kaj. Samo sem univerzalno kimal z glavo na vsako njeno vprašanje.

Svetovala mi je en mehki porno film z dobro vsebino. Kar vzel sem ga in odpeketal ven kot mali ptič po veji. Bil sem razočaran nad filmom, saj je bil res mehki. Malo so se slačili in stokali na suho. Ničesar pametnega nisem videl. Definitivno ne tistega, česar sem si želel. Razen sebe, rdečega kot rdeča paprika, ko sem se vračal iz videoteke.

Spomnim se, ko so mi v šoli na začetku šolskega leta iz garderobe ukradli nove Puma copate. Bile so klasične, visoke, bele. Bil sem vesel kot radio Veseljak, ko sem jih dobil. Ate jih je kupil meni in bratu. Nekje sta z mamo izvedela za popust in nama jih privoščila. Stvari smo nosili do konca oziroma dokler niso razpadle. Bili smo skrbni in smo pazili na svoje stvari. Še danes se držimo te discipline ... Prav tako se spomnim očetove-

ga razgrajanja po pisarni ravnateljja naše osnovne šole zaradi teh ukradenih copat. Sedel sem pred ravnateljstvo pisarno in čakal ateta. Zraven mene je sedelo še nekaj starejših učencev, težkokategornikov po obnašanju, ki so verjetno čakali na kazen. Po tem atetovem glasnem pogovoru so name nekako gledali drugače. Češ, to je kul. Želel je pravico. Ni je dosegel. Majhen človek jo redkokdaj doseže.

Človek, bili so to lepi časi. Časi, ko je tehnologija počasi dobivala zagon. Vzela ga je preveč, saj bo to vplivalo na naše zdravje, bolj kot si predstavljamo. PET CT je preiskava v enem gigantskem stroju, kjer moraš ležati pri miru. S to preiskavo ugotavljajo zgodnje oblike razvoja raka in vidijo že same signale njegovega razvoja. Je to pozitivno čudo tehnologije? Imajo jih samo nekaj v Sloveniji. Če se ne motim, so mi povedali, da ga imajo v Ljubljani in Mariboru. Še dober termin sem dobil, glede na popularnost »rak'n'rolla«. Pred preiskavo ti vbrizgajo radioaktivno snov, ki je osnovni del tovrstne preiskave. Mislim, ne moreš, da ne dobiš po pički. Že sama misel, da mi bodo vbrizgali radioaktivno govno, mi ni bila nikakor všeč. Najbolj zanimivo pa je bilo to, da bom spet moral čakati osemindvajset dni. Tako kot na magnetno resonanco, tudi pregled v sobi številka pet. Kaj se to dogaja!? Vedno so okrog mene neke

uganke in matematične enačbe s preveč neznankami. Ali pa je to tako enostavno, da ne morem razvozlati tega? Po tem pregledu smo šli na kosilo in počasi domov. Domov v Belo krajino. Doma pred vrati nas je počakal sosedov maček in njegov kolega. Sedela sta pred vrati in bila tako mirna, kot da se poznamo že dvajset let. Naenkrat pa sta se izza vogala pokazala še dva mačka. Dvojčka, zlate barve. Seveda, tudi ta dva prijateljsko razpoložena. To je že višek, sem pomislil. Kaj se dogaja? Vse sem jih pobožal in se enostavno nisem mogel načuditi temu dogajanju. Če sem položil roko na kateregakoli od njih, sem začutil takšno sproščenost kot že dolgo ne. Obrnil sem se proti avtomobilu in želel vzeti vrečko, ki je bila na zadnjemu sedežu. A na škarpi, približno petnajst metrov stran, je sedel še en črno-bel maček in si oblizoval prednjo tace. Kar usedel sem se na sovoznikov sedež in obnemel. To noč sem spet sanjal. Kaj drugega kot seveda o mačkah. Mačka na škarpi, mačka na balkonu, mačka v vreči, mačka na mački ...

Trudil sem se biti aktiven vsako minuto. Če se je telo ustavilo, je psiha začela preveč delati in možgani razmišljati, obdelovati podatke in zapiske. V službi sem se trudil vedno nekaj delati tudi takrat, ko ni bilo strank. Doma sem čistil in urejal okolico kot nekakšen obse-

denec. S športom sem se toliko ukvarjal, kolikor je to dovolila fizična pripravljenost. Nisem želel pretiravati in se postaviti v položaj, v katerem nisem vedel, ali sem živ ali ne. Umirjen sem bil. Doma so mi povedali, da sem neprepoznaven, a so mi kljub temu vedno stali ob strani. Da sem neprepoznavno žalosten in zamišljen, so verjetno mislili. Obrnil sem se na Vsemogočnega in ga vprašal klasično Shakespearovo vprašanje: »Bo ali ne bo?«

V težkih trenutkih je človek zadovoljen z lepo besedo in če mu bo kdo ponudil objem, ga bo z veseljem sprejel. Na srečo sem bil tega deležen večkrat na dan. Moja življenjska sopotnica me je včasih okregala, češ da preveč paničarim. O, kako sem si želel, da bi imela prav! Vedno mi je stala ob strani, me objela, pobožala po glavi, našla lepo besedo in ponujala pogovor. Jaz pa sem včasih nezadovoljen z svojim življenjem, odreagiral kot pravi prasec. Če ne bi bilo nje, ne vem, če bi bil takšen, kot sem zdaj. Funkcionalen. Bila je športen tip človeka. Veliko je dala na kvalitetno prehrano in medčloveške odnose. Njen vpliv name je bil ogromen. Posebej glede športnih aktivnosti, prehrane in določenih pogledov na svet. Na ta naš veliki svet ...

V skladišču bencinskega servisa sem nekaj dni po pregledu zlagal robo. Slišal sem zvonjenje svojega telefona v garderobi. Na zaslonu telefona sem zopet videl ljubljansko omrežno številko. Vedel sem, kdo je. Javil sem se. Slišal sem prijazen glas zdravnice z onkološkega inštituta. Bila je hitra in jasna: »Nikola, imam dobro novico. Primerjali smo izvide magnetne resonance ter ugotovili, da ni bistvenih razlik. Tako da ... Vse je v redu.« Ostal sem brez teksta. Puffff! Pavza v glavi, brenčanje, tišina ...

»Halo, Nikola ... Halo ...?« sem slišal zdravnico.

»Ja, tukaj sem.«

Lepo sem se ji zahvalil.

»Če bi bila zdaj tukaj, bi vas najraje objel!« sem rekel svoji zdravnici.

Glasno se je nasmejala, simpatična kot vedno. Svetovala mi je, naj vseeno opravim PET CT preiskavo. Zaradi tega nisem bil vesel, ampak me je prva novica tako razveselila, da sem drugo kar zablokiral. Končno sem se malo sprostil. Možgani so dobili informacijo, ampak so potrebovali čas, da jo razširijo po ostalih

organih telesa. Da se tudi oni sprostijo. Res mi je odleglo! Ampak čutil sem stisko. Stisko zaradi tega dodatnega pregleda. Upal sem, da bodo ti rezultati prav tako v redu. Saj sem mislil pozitivno, ampak nisem se mogel znebiti misli: »Hmmm ... Kaj, če bo kaj narobe?«

Drugi, pozitivni del mene pa je vedno prisoten ponavljal: »Ne ga jebat! Saj paziš na prehrano, izogibaš se stresu, ješ dodatne super aditive ... Kaj naj bi bilo narobe!? Človek, sprosti se!«

Takrat sem se večkrat spomnil na šalo, ki mi jo je sodelavec povedal kar večkrat na leto. Šalo o puncu, ki je prišla k zdravniku in mu povedala, da je noseča, ampak ji ni bilo nikakor jasno zakaj, kako.

»Saj sva pazila ... imela kondom ...« je rekla.

Zdravnik pa je odgovoril: »To vam je tako kot v prometu. Lahko vi pazite, kolikor želite, a kaj, ko drugi ne pazijo.«

Smešno, ampak resnično.

Prometne življenjske gneče so postale prevelike in neznosne. Sploh ne veš, kdo te jebe v glavo in kdo ti želi dobro. Lahko pazimo na prehrano, na svoje počutje, na marsikaj. Vedno se pa najde nekdo, ki se ti »poserje po glavi«. V takšnih situacijah sem se trudil odreagirati odraslo in zrelo, popustiti,, brez izpadov in agresivnega odziva. Včasih je uspelo. Sem pa potem cel popoldan ali večer tuhtal, zakaj sem popustil in ostal posran. Zakaj se v sebi ne počutim prav dobro. Včasih sem pokazal zobe nazaj. Ufff! Je bilo še huje. Odločil sem se odmakniti od kakršnihkoli konfliktnih situacij. To pa je v današnjem svetu neizvedljivo. Razen če se ne misliš preseliti nekam daleč stran. V kakšno drugo dimenzijo. Tako sem nek popoldan sedel pred hišo. Bilo je lepo sončno vreme, modro nebo ... Gor pa prometno za popizdit. Letala so bila namenjena v vse možne smeri. Neverjetno. To naj bi bila pika na i v procesu »sranja na glavo«. Dol »serjemo drug drugemu na glavo«, tisti gor pa nas »poserjejo vse skupaj«. Nekje, ne tako daleč gor, zagotovo mora biti nekdo, ki mu je to tako smešno, da ne more verjeti. Nekdo ali nekaj.

Ko sem se v službi odpravil na stranišče, sem po navadi v garderobi pogledal na mobitel, če me je kdo

klical. In me je res. Spet ljubljanska klicna številka. Kaj je zdaj?

Takoj sem pomislil: »Sranje! Sigurno so zamenjali izvide in je nekaj narobe.«

Nič nisem okleval in sem takoj poklical nazaj. Klicali so me z oddelka PET CT. Želeli so mi samo sporočiti, da me lahko sprejmejo prej na pregled, in sicer čez tri dni. Strinjal sem se s predlogom. No, ni bilo tako strašno. Zakaj sem postal tako paničen zaradi tega!? Sam sebi sem razlagal, da pač tako je. Verjetno se tudi drugi tako tresejo, samo ne obešajo tega na velik zvon. Pripravljaj sem se tudi na pregled pri psihiatru, h kateremu so me nagovorili na onkološkem. Tudi doma so mi namignili, naj obiščem serviserja možganov. V tej celi zgodbi o čakanju na preglede sem se odločil, da si privoščim in se pregrešim s kakšno zadevo. S hrano, mislim. Z nečim, kar že dolgo moja sluznica ustni začutila. Spomnim se prve pločevinke piva. Bila sva še otroka, brat in jaz, ko sta mama in ate vsakemu privoščila eno majhno pločevinko piva za novo leto. Naj ju ne bi odprla. Občudovala sva ju nekaj ur, potem pa na skrivaj odprla. Embalažo sva imela še nekaj let po tem na polici kot suvenir. Bolj kot trofejo. Še zdaj se spomnim tega piva. Vonja bele pene in zlate tekočine

z mehurčki. Piva si že ne bom privoščil, ker me po drugem požirku že peče zgaga. Če pogledamo z druge strani, sem ga že toliko popil, da bi lahko imel manjši ribnik pred hišo. Kakšnih sladkarij moj želodec tudi ne prenaša najbolje. Kot tudi ogromno ostalih stvari. Ne moreš verjeti. Meni moji telesni organi želijo samo najboljše. Možgani se izogibajo konfliktnih situacij, želodec ne sprejema nezdrave hrane, roke ne želijo ali ne zmorejo držati orodja ... Noro!

Nekega pomladnega popoldneva sem se vračal iz službe domov, se peljal mimo mesnice in se spomnil na svinjske možgane. Ko smo bili še otroci, nam jih je stara mama pripravila za zajtrk dan po kolinah. Ta okus je bil nekaj nepozabnega. Pri kolinah smo tudi mi otroci imeli neko vlogo. Prenašali smo kose mesa gor in dol, podali kakšen pripomoček, za nagrado pa dobili svinjski mehur. Mehur so nam napihnili in smo se potem z njim igrali, ga metali, brcali. Odrasli pa so veselo hodili okrog s krvavi rokami in noži. Zabava, da te kap! Vedno je bil ta dan moker in blaten. Tudi potem, ko sem kot odrasel sodeloval pri takšnih običajih, mi ni bilo zanimivo. V glavnem, vstopil sem v mesnico. Niso jih imeli na zalogi. Mesar pa mi je prodal neko telečjo svinjarijo. Struktura, podobna možganom, ampak veliko bolj cenjena. Povedal je, da v Franciji za to

plačujejo mastne denarje. No, pa sem vzel ta priželjc. Naslednji dan nam je mama za kosilo pripravila tovrstno specialiteto po receptu mesarja. Človek, bilo je za bruhat! Prekleti Francozi.

Moj sosed bi komentiral: »Še naoljeno metlo bi požrli.«

In nekako me je minila tovrstna nostalgija.

Spet je nastopil en dan pred pregledom. Bil sem neka-ko še vedno živčen kljub informacijam z onkološkega, da so bili izvidi magnetne resonance v redu. Ta dan je šel z menoj v Ljubljano moj stric, čeprav sem na tovrstne preglede šel najraje sam. Ne vem, zakaj. Nekako sem bil občutljiv in ranljiv, ko sem imel koga bližnjega zraven. Sprejel sem ga, češ da se bova pogovarjala in da mi ne bo dolgčas. Imel je prav.

Prišla sva na onkološki inštitut. Iskala sva oddelek nuklearne medicine. Že samo ime oddelka prebudi domišljijo. No, vsaj mojo. Ena od sester je opazila, da sva videti izgubljena in je pristopila. Ni kaj, ena izmed prijaznega osebja. Saj ne, da obstaja neprijazno ... Pravi len izraz bi bil nezainteresirano. Na koncu koncev, če bi si vsaka sestra za vsakega obiskovalca vzela nekaj

trenutkov, kam bi pa prišli. Napotila naju je v kletne prostore. Ne vem pa, če je opazila, da sva s stricem, ko je odhajala po hodniku, preiskovala njene obline. Raziskavi njenega telesa sva se posvetila temeljito.

V kleti je bilo res tako, kot da sva v kakšni nuklearni. Oddelki za radiologijo, nuklearno medicino, laboratoriji ... Ni, da ni. Zdravnik me je kar hitro poklical v sobo. Pripravili so me na preiskavo, mi razložili, kako poteka, in mi dali navodila. Postopek naj bi trajal približno tri ure. Ker sem imel prevelik srčni utrip, sem dobil tableto za sprostitvev in si s tem prislužil še dodatno uro čakanja. Noro! Usedel sem se v eno od čakalnic med ostale čakajoče in ... čakal. Med čakanjem na klic sestre sem s pogledi raziskoval okolico, preučeval ljudi, se trudil ostati miren, da ne bo treba zaužiti še kakšno tableto. Pa spet kakšno dodatno uro odsediti. Čakalnica je bila zaprtega tipa, dimenzij približno šestnajst kvadratnih metrov. Notri je že pred mojim prihodom sedelo nekaj ljudi. Ena starejša gospa s svojo hčerko na eni strani manjše mizice, na drugi pa prepotentni gospod petdesetih letih s svojo mamo. Mame so bile mirne in skoncentrirane. Gospe osemdesetih let. Verjetno so v življenju že preživele marsikaj, tako da jim ta test ni deloval tako strašno. Prepotentnejš se je, zgleda, trudil osvojiti srce mlajše

gospe nasproti. No, bil je tako vsiljiv in zgovoren, da je bilo videti, da hoče nekaj več. Kot na primer vsebino njenih spodnjih hlačk. Najmanj.

Hvalil se je, da dobro kuha, kako je sposoben urejati okolico – ne vem, kaj je s tem mislil, govoril je o svojih odhodih na morske horizonte, o prijateljici Ireni na hrvaškem otoku Hvaru, kako odlično pripravlja ribe ... Človek, prav na kurac so mi šle njegove štorije. Trudil sem se, da ga ne bi poslušal. Po drugi strani pa – sedim meter in pol stran od njega in kaj za vruga naj delam. Pogledal sem na uro. Večkrat. Mogoče prevečkrat. Glede ure in časa nisem imel večjih težav v življenju. Posebej po »ovinku«. Čas je pridobil na hitrosti. Ne vem, če se to zdi samo meni in sem samo jaz o tem razmišljal, ampak se je vse skupaj oziroma cela ta moja življenjska zgodba dogajala prehitro. Moja zgodba in zgodba človeštva na splošno. Spet je sistem imel prste vmes. Obveznosti, opravki, naloge, ki smo jih imeli in dobili vsi skupaj, so nam naredili dolžino dneva prekratko za življenje.

Prav dobro sem se počutil, ko se mi je ura ustavila in je bila minuta dolga kot ura. Ne morem reči, da to velja za lokacijo, na kateri sem bil trenutno, ampak – jebat ga. En stric, ki je že dolgo nazaj preminil in je s svoji-

mi pregovori zaznamoval naše otroštvo, bi rekel: »Ja, življenje je kurba.«

In se potem deset minut smejal. Kot otroci smo ga gledali in se smejali njegovim izjavam, včasih smo se ga bali, ko je pijan razgrajal in kričal. Ampak vse te njegove izjave in napovedi so se uresničile. Življenje se res igra z nami. Kot da bi si podajali žogo nekje na odprtem morju. Nekdo ti lahko vrže žogo daleč in plavajoč za njo lahko utoneš ali pa te odnese morski tok. Lahko pa ti nekemu predaleč vržeš žogo. Lahko ti je super in uživaš, naenkrat pa iz globine pride morski pes in ti odgrizne noge. Ali pa, če imaš srečo, te celo ga poje. Življenje je včasih lepo, včasih pa jeba, čista jeba.

Vrata čakalnice so se odprla in vstopil je še en pacient. Bila je to gospa štiridesetih let, simpatična, spetih svetlih las, v bež krilu in srajci ne preglobokega dekolteja enake barve. Usedla se je k sosednji mizici in pogledala okrog sebe. Bila je zamišljena, s pogledom uperjenim v tla. Osvajalec je še vedno govoril in govoril. Ker sem ga že imel poln kurac, sem se odločil, da se presedem k novi gostji naše čakalnice. Približal sem se ji in jo vprašal, ali lahko prisedem. Pogledala me je in privolila. Kar začela je pogovor. Verjetno je

komaj čakala, da z nekom spregovori kakšno besedo. Bila je res simpatična, zanimiva in prijazna. In kot nalašč pride sestra in me pokliče. Zakaj se ura zdaj ni ustavila!?

S sestro sva vstopila v prostore, namenjene preiskavam magnetne resonance. Usmerila me je v eno manjšo temno sobico, kjer sta bili dve postelji. Temna zavesa je varovala zasebnost postelj. Sestra me je polegla na eno, pokrila in prijazno povedala, da moram biti pomirjen. Bila je prijazna oseba srednjih let. Koliko točno, nisem imel časa oceniti. Nosila je belo-modro majico, skozi katero so bile na precej bogatem oprsju vidne bradavice, usmerjene v smer mojega obraza. Pokimal sem z glavo, češ, seveda bom pomirjen. Ker soba ni imela vrat, sem imel s postelje pogled na predprostor magnetne resonance. Tam je bilo nekaj študentk in nekaj osebja. Nekatero študentke so bile iz tujine, ker so se na trenutke vsi pogovarjali v angleščini. Ker nisem imel kaj drugega početi kot meditirati ali poslušati, kaj se okrog mene dogaja, sem se odločil za prisluškovanje. V izogib negativnemu razmišljanju in testiranju svoje angleščine sem se trudil razvozlati pogovore v angleškem jeziku. Nič kaj posebnega se niso pogovarjali. Nič, kar bi me zanimalo. Oči sem malo zaprl. Moram priznati, da mi je ležanje godilo.

Utrujen sem bil od dolgega čakanja, pokrit, v ležečem položaju. Kaj si ne bi privoščil ene kitice spanca. Zbudila me je sestra, ki se je tiho usedla poleg. S seboj je imela neobičajno kovinsko škatlo. Na škatli je bil znak Pozor, radioaktivno! Sranje! Počutil sem se kot v nekem filmu – žanr: grozljivka, seveda. Ogledal sem si jih verjetno preveč. Tokrat sem pa jaz bil glavni igralec. In če je tako, naj ne bi umrl kar tako. No, ne na sredini filma. Ne gre tako. Življenjski film pa je precej drugačen od filma hollywoodske produkcije. V tem našem filmu dobesedno jebe nor zmedenega.

Sestra je pazljivo odprla kovinsko škatlo in iz nje potegnila precej veliko kovinsko injekcijo. Človek, da te srat pritisne. Kaj bo s tem!? No, samo ogrodje je bilo veliko, vsebina je bila dokaj majhna. Vsebina injekcije je mogoče bila majhna, vsebina njenega modrčka pa veliko večja. V tem ležečem položaju je bila ta vsebina videti še veliko večja. Raje sem se ukvarjal s tem kot pa z radioaktivnim sranjem, ki ga bom dobil čez nekaj sekund v žilo. Opazoval sem jo med opravljanjem dela. Škatla za prenos injekcije in injekcija sama sta dajali hladen in strašen občutek. Posebej pa nalepka na škatli. Njene roke so bile nežne in tople. Občutek, ki takoj spremeni mnenje o sliki na škatli. Kasneje mi je pojasnila, kakšna je vsebina injekcije in kaj se doga-

ja pri tovrstnem testu. Test naj bi odkril tudi najmanjše aktivnosti rakastih celic v telesu. Vsebina injekcije pa je bil radioaktivni sladkor. Sicer sem se pa že sam pozanimal o tem vsem na spletu. Prav tako mi je vse to pojasnila moja zdravnica na onkološkem. Če pogledamo z ene strani: v redu, lepo. Odličen test, čudež tehnologije. Če je kje kaj, se bo začelo zdravljenje, preden se bodo tudi zle celice začele razvijati. Če pa pogledamo z druge strani: koga kurca mi je še tega bilo treba! Radioaktivno škodljivega testa magnetne resonance! Še dodatno sem dobil v žilo radioaktivno sranje. Ne moreš verjeti! Po tretji strani pa spet: zakaj jaz, zakaj se to meni dogaja?!

Sestra me je pokrila in rekla, da bom še slabo uro počakal. Pa ne me jebat, sem pomislil. Kdaj bo konec tega sranja? Ni me bilo strah preiskave, temveč njenih rezultatov. V drugem prostoru nasproti je na steni visela ura. Prej je sploh nisem opazil. Zdaj pa nisem umaknil pogleda z nje. Tu pa tam sem zaprl oči, a ko sem jih odprl, je minilo šele deset minut. Medtem je prišlo do menjave strank magnetne resonance. Sestra je po priimku poklicala osebo poleg mene. Zdaj sem lahko videl, kdo se je skrival za temno zaveso. Bil je to tip v kratki rdeči jopici, visok skoraj dva metra in imel je približno sto trideset kilogramov. Ker sem le-

žal, je bil videti kot trol iz filma Hobbit. Ta čas čakanja sem se trudil prespati. Prijazna, bogatogrudna sestra me je zbudila iz mojega hiper spanca. Bil je moj čas. Končno sem videl osebje, ki sem ga poslušal skoraj dve uri. Bile so študentke iz tujine, nižje rasti in nizkega števila kilogramov, nekaj naših študentk – videlo se je, da imajo naše bolj razvite navade prehranjevanja, in nekaj odgovorne starejše populacije. Spet ne tako starejše. Zdravniki štiridesetih, petdesetih let. Napatili so me v prostor magnetne resonance. Študentke iz tujine so prevzele vodstvo. Starejši pa so jih opazovali. Tolažil sem se tudi s tem, da naj bi bili naši ljubljanski strokovnjaki priznani po celem svetu glede svojih dosežkov na področju medicine. Po celem svetu, mogoče celo dlje.

Bil sem nag od glave do pasu. Vso medicinsko osebje je gledalo njega. Ponosnega, modrega, utrujenega od bojev, velikega zmaja na moji levi roki. Izza njegovega hrbta zahaja sonce za velikim skalnatim gorovjem. V ozadju na nebu je na svoje nočno potovanje vzletelo trinajst črnih reptilov, zmajevih mladičev. Žarki zahajajočega sonca, ki padajo na zmaja, mu dajejo prav poseben čar in mešanico barv, zaradi katere še dodatno izstopa. Izkoristil sem ta trenutek in pogledal medicinsko osebje. Vse do zadnjega. Nobeden pogleda ni

usmerjal v moje oči. Ta trenutek že ne. Zanimalo jih je nekaj nenavadnega. Verjetno kot vsakega. Nisem jih pa zanimal jaz. Jaz kot oseba, kot stranka, kot pacient, kot gost v njihovi hiši.

Sestra iz tujine je z nasmeškom pristopila k meni in v angleščini povedala, da se moram sleči do konca. Da ne bi izpadel neumen, sem se tudi jaz začel pogovarjati in odgovarjati v angleščini. Slekem sem še hlače in z nasmehom vprašal, ali naj slečem še spodnje hlače. Ne, ne, je bil hiter odgovor študentke. Vsi v tem prostoru smo se začeli glasno smejati. Smeh je zasenčil mračne misli in razmišljanja. Na trenutke sem pozabil, kje sem se nahajal. Ulegel sem se v stroj. Sestra in študentka sta mi z nasmehom na licih dali še napotek ali dva. Po dvajsetih minutah je bilo testa konec. Ker sem želel takoj izvedeti rezultate testa, sem prijazno vprašal zdravnico, ali se da kaj pogledati. Ni želela sodelovati na tem področju.

»Najprej zdravnik specialist, potem pa dalje,« je odgovorila.

Kot sem pričakoval. Ko sem se oblačil, je zdravnica odšla iz prostora. Gledal sem študentko iz tujine, kako se približuje, in pomislil – zakaj ne bi še nje vprašal

po rezultatih, saj me ni razumela, kaj sem že vprašal zdravnico. In sem jo res, v angleščini. Lepo je povedala, da ni problema in da se bo pozanimala. Odšla je v drugi prostor in se pozanimala. Pri kom drugem kot pri odgovorni zdravnici. Pri tisti, ki sem jo jaz že prej vprašal. Ko je stopila čez vrata, je zdravnica pristopila in mi še enkrat lepo povedala, da mora rezultate testa najprej pogledati zdravnik. Ponižno in poslušno sem prikimal z glavo. Sranje! Kar sram me je bilo.

Bom pa počakal. Na zunaj tega ni bilo videti, ampak notri me je kar žrlo. Čez nekaj dni sem spet poslal e-mail svoji zdravnici na onkološki. Želel sem dobiti informacijo o rezultatih. Verjetno sem ji že šel na živce s svojim nenehnim spraševanjem. Za zadnje informacije, ki mi jih je velikodušno posredovala in je pokazala dobro voljo večkrat, sem ji poslal milkino bombonjero Thank you. Ker se mi je ta dan mudilo, sem pomotoma kupil bombonjero z napisom I love you. Ko sem jo želel zapakirati in poslati, se mi je prižgala žarnica v glavi. Človek! Bilo bi zanimivo, da bi ji to poslal. Čakal sem na njen odgovor kot Sahara na dež. Večkrat na dan sem preveril e-mail. Odgovora ni bilo. Začeli so se vrteti celovečerni filmi v glavi. Načeloma grozljivke in napeti trilerji.

Prišel je tretji dan čakanja na rezultate. Pri redni dnevni kontroli elektronske pošte sem zagledal odebeljeno, črno označeno neprebrano pošto. Pošiljatelj: zdravni- ca z onkološkega inštituta. Srce se mi je za trenutek ustavilo. Krč se je pojavil od nekod v želodcu, ura v dnevni sobi je postala tako glasna, da bi si najraje z ro- kami pokrili ušesa. Življenje se mi je začelo vrteti pred očmi. Slike iz foto albumov, mobitela, računalnika ... Totalni kaos trenutkov in dogodkov.

Jebat ga, kar bo, pa bo, sem rekel glasno sam sebi. Pisalo je kratko in jasno: »Nikola, vse je v redu.«

Sploh nisem mogel prepoznati pozitivnega ali nega- tivnega navala energije, ki se je v tistem hipu pretaka- la skozi moje telo. Bilo je to nekaj prekrasnega in hkra- ti zastrašujočega. Imel sem občutek, da bom doživel živčni zlom. Vstal sem in nato pokleknil. Zahvalil sem se Vsemogočnemu za vse. Njemu prvemu, ker je pač bil prvi zraven.

Ta dan sem bil dela prost. Stopil sem iz hiše in pogle- dal okolico. Nebo je bilo lepe modre barve z nekoliko oblaki. Izza enega se je skrivalo sonce. Trava je počasi že dobivala svojo svetlo zeleno barvo in nam dala na znanje, da bo kmalu nastopila pomlad. No, saj več nisi

siguren, kdaj bo nastopilo kaj. Pomlad in jesen sta besedi, ki sta počasi izgubili svoj pomen. Imamo samo vroče in hladno vreme. Temperaturne spremembe pa so tako velike, da vplivajo na naš človeški organizem, želeli to ali ne. Približal sem se drevesu pred hišo in položil roko nanj. Gledal sem njegovo skorjo, razvijajoče se veje ob prihodu pomladi in se trudil razvozlati misterij – kdo sem jaz? Kdo je človek? Tako majhen v tem vesolju, a tako zapleten. Kako se nam morajo oni gor smejati. Vsemogočni in njegova družba kot E. T in njegov klan. Jebi ga, naj se folk zabava.

Pomlad, hmm ... Kaj mi bo tokrat prinesla? Kakšne misterije letos? Enačbe za rešiti, kakšne bolečine in probleme za razvozlati ... Takšen prihod pomladi mi je v zadnjih letih ostal zelo v spominu. Vedno prinese nekaj novega. Neke nove zdravstvene težave. Če ne bi tega doživel, ne bi verjel. Ampak vsako leto drugačne oblike. Zakaj? Ker sem leto pred tem nekako ugotovil, kako reagirati na problem ali ga celo pozdraviti. In zakaj bi mi družba nadstropje višje letos prizanesla? Se takšne stvari dogajajo vsem!? Nas imajo sedaj res pod kontrolo!? Če vidijo, da se predobro počutiš in ti gre odlično na življenjski poti, te na hitro prizemljijo. Mogoče pa napačno razmišljam. Mogoče me želijo izpopolniti in imajo višje cilje in naloge zame. Ali pa

je enostavno čas, da neham razmišljati. Mogoče pa je samo prišel moj čas ...

Velikokrat sem razmišljal, kaj bi bil, če ne bi zaplesal na glasbo »rak'n'rolla«? Kje bi bil sedaj? Kaj bi delal in seveda s kom? Bi imel kakšno sanjsko službo po končani višji izobrazbi, bi se preselil kam drugam, v večje mesto, imel že otroke in tudi skrbel zanje? Preveč sem razmišljal. Življenjska cesta in ovinki na njej so me pripeljali do lokacije, na kateri sem sedaj. Do lokacije, na kateri sem včasih v kurcu, včasih pa v pizdi. Ampak – sem! Še zmeraj sem, na tem s cestami prepletenem modrem planetu, čigar osnovne in seveda najlepše attribute človek na žalost ne vidi več.

Vesolje je veliko. Večje, kot si mislimo. In nič ni tako, kot se nam zdi, da je. Nekaj pa je zagotovo. Vse se vrača, vse se plača. Vse dobro, kar narediš za bližnjega, znanca, neznanca, se ti bo vrnilo. Prav tako slabo. Vse do zadnjega ... Če mislimo, da se bomo izvlekli, je treba razmisliti še enkrat. Pa ne predolgo. Velika je verjetnost glavobola.

Približno eno leto po prebranem nestrpno pričakovanem e-mailu z onkološkega inštituta, pozitivnem v mojem primeru, mi je Vsemogoči spet omogočil veli-

ko »veselico« mojeg telesa in duha. Vsemogoči ali pa moj dolgoletni mednožni prijatelj, s katerim delim posteljo celo življenje. Saj sploh ni pomembno ... Dobil sem namreč status očeta. Od mnogih sem slišal, kako je to, kakšen je to občutek, euforija, zadovoljstvo, sreča in gore emocij, ki se pretakajo po duši, čez srce in telo. Ko pa doživiš to čarobno, zanimivo in nepozabno avanturo in ti medicinsko osebje poda tvojega otroka v naročje, ko se ti ulijejo potoki solza po licu, ko se ti odpre srce in te to nedolžno bitje pogleda s svojimi očmi, takrat začutiš ta občutek ... Občutek, zakaj si tukaj, tukaj v tem življenju, v tej dimenziji, kaj je tvoj namen in smisel življenja. Ko otrok raste in ti začne skakati po glavi, verjetno spremeniš mnenje ...

Vsa ta leta sem bil zraven, ko je veliko mojih prijateljev in prijateljic dobilo dojenčka. Nekako drugače sem gledal na to. Seveda sem bil vesel in bilo je zanimivo, ampak ta občutek mi je bil neznan. In zdaj se prvič srečujem z njim in upam da bo trajal večno ...

Ne morem pa reči, da je bila pot do tega občutka zanimiva in lahka. Moja draga si je želela, da bi bil poleg nje pri porodu. Nekako nisem bil prepričan, da je to potovanje zame, ampak po nekajkratni sugestiji sem popustil in seveda privolil. Tistemu, ki je tam nekje v

zakonu predlagal, da je lahko partner osebe, ki rojeva, zraven, mu se poserjem na delo. Porod je bil dolg. Imel sem občutek, da bom rodil jaz. Menjal sem barve kot kameleon. Največkrat pa sem bil zelen. V porodnišnici, v nadstropju, kjer se rojeva, je bilo ogromno sob z bodočimi mamicami. Ob moji prisotnosti so bile vse polne. Po hodniku so se širili zvoki joka, stokanja, rjojenja ... Nos je zaznal različne spektre vonjav. Od krvi, blata, urina, zdravil, do ne vem česa še. Biti zraven osebe v takšni situaciji pomeni, biti ji v pomoč, spodbujati jo in pihati ji na dušo. Ko sem gledal, kakšne bolečine trpi in v kakšni agoniji je, sem tudi sam padal v določena stanja in psihične faze. Od stanja žalosti, sočutja, panike, jeze, vse do faze biti v kurcu ... Lahko je pamentariti in biti hraber in pomagati na takšen način osebi, ki je ne poznaš tako dobro in ne sočustvuješ z njo sto na uro. V eni knjigi o samurajih, ki sem jo prebral v času »duhovne krize« zdravljenja, so bile opisane njihove taktike in psihološki pristopi do nasprotnika. Ni jim bilo mar, če bodo v boju umrli ali preživeli. Edino tako so lahko preživeli bitko. Ko so se enkrat vmešala čustva v sistem, je pa bil konec ...

Tukaj pa je bodoča mati tvojega otroka, tvojega dragulja, tvoja ljubezen, tvoj življenjski sopotnik ... V tej

situaciji so jajca malo manjša kot ponavadi in pogum pokaže drugo stran lica.

A tudi tukaj sem zbral nekaj poguma. Trudil sem se, koliko sem mogel in ji bil soliden oproda. Mogoče bi se lahko še bolj potrudil, ker je bila ona veliko večji vitez. Medicinsko osebje je bilo zelo prijazno in se je zadeva končala brez večjih in posebnih zapletov.

Bil sem presrečen. Končno sem se znašel nekje v čakalnici, po štirinajstih urah, na enem od stolov in utrujeno gledal medicinske sestre, kako premikajo postelje in medicinske pripomočke.

Pomislil sem: »Ne morem jaz pobegniti bolnišnicam in zdravstvenim institucijam. Enostavno ... ne morem!«

Naslonil sem glavo na omaro zraven in z mislimi, z zaprtimi očmi, odpeketal stran za kakšne pol ure. Nisem se zavedal svojega novega položaja. Če pogledamo malo bolje, napredoval sem v tej »vojašnici življenja«. Postal sem oče. Oče! Bom zmogel vse te dolžnosti in obveznosti? Bom zmogel vse to, glede na vso to mojo zdravstveno problematiko? Ne vem, če bom, ampak nekaj vem zagotovo. Da se bom jebeno potrudil ...

Velikokrat sem razmišljal, kaj bi bil, če ne bi zaplesal na glasbo »rak'n'rolla«? Kje bi bil sedaj? Kaj bi delal in seveda s kom? Bi imel kakšno sanjsko službo po končani višji izobrazbi, bi se preselil kam drugam, v večje mesto, imel že otroke in tudi skrbel zanje? Preveč sem razmišljal. Življenjska cesta in ovinki na njej so me pripeljali do lokacije, na kateri sem sedaj. Do lokacije, na kateri sem včasih v kurcu, včasih pa v pizdi. Ampak – sem! Še zmeraj sem, na tem s cestami prepletenem modrem planetu, čigar osnovne in seveda najlepše attribute človek na žalost ne vidi več.

Pisec zgodbe je rojen v Novem mestu leta 1976. Osnovno šolo je končal v Zagrebu, srednjo pa nadaljeval v Novem mestu. Življenjske poti je imel velikokrat zamegljene in velikokrat jih je izbiral po slabem vremenu tako, da je prevečkrat izbral krivo pot.

Poletje po končani osnovni šoli in čas, ko se je moral odločiti odrasti ali ne, mu je ostalo zapečeno na hard disku v glavi. Prav tako besede enega od starejših, zdaj že pokojnih sovaščanov, ki so po nekaj litrih alkohola hodili po vasi in delili življenjske nasvete: »Ljubezan je kurba. Življenje je kurba.«

Končal je srednjo elektro šolo. Nekaj let potem pa je naredil prekvalifikacijo v ekonomskega tehnika. Vedno so ga zanimali tuji jeziki. Želel je tudi nadaljevati izobraževanje, ampak je naletel na »ovinek življenja«.

»Cesta je bila zamegljena in ovinek je bil velik in spolzek ...«

Nekako pa ga je izpeljal. Bil je poškodovan in zaznamovan za celo življenje. Karoserija je bila poškodovana, ampak mašina se je še dokaj držala.

Srce se še ni dalo. Pisec se je trudil obnoviti karoserijo. Ampak je vsakič naletel na težavo. Ko je obnovil en del, se je poškodoval drugi. Ko je izumil in ugotovil formulo za rešitev težave, se je rodila nova. Napredoval je. Sam pa tega ni tako videl. Želel je živeti kot ostali okrog njega. Želel je manj napak na sebi, manj zdravstvenih problemov, manj obiskov pri zdravnikih in kirurghih. Želel je preveč!

Dokler se nekega lepega dne ni dobro pogledal v ogledalo in se odločil živeti tako, kot mu je ponujeno. Živeti kot »star fucker«.*

* zvezdni jezdec